

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З
НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

Львівський державний університет безпеки
життєдіяльності

**КОНКУРСНІ ЗАВДАННЯ
ДЛЯ II ЕТАПУ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
СТУДЕНТСЬКОЇ ОЛІМПІАДИ З
ДИСЦИПЛІНИ
«БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ»
2017-2019 рр.**

Львів – 2020

Конкурсні завдання для II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади з дисципліни «Безпека життєдіяльності», 2017-2019 рр.
– Львів, 2020. – 255 с.

Розробники: **Оксана СТАНІСЛАВЧУК**, к.т.н., доцент кафедри промислової безпеки та охорони праці,
доцент

Галина ТЕЛЕГІНА, к.мед.н., доцент кафедри промислової безпеки та охорони праці,
доцент

Конкурсні завдання для II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади з дисципліни «Безпека життєдіяльності», 2017-2019 рр.
затверджені

Головою орг-комітету **Мирославом КОВАЛЕМ**, ректором Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

Головою журі **Олександром ЗАПОРОЖЦЕМ**, проректором з міжнародного співробітництва і освіти Національного авіаційного Університету

Рецензенти: **Олег НАГУРСЬКИЙ**, доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри цивільної безпеки Національного університету «Львівська політехніка»

Василь КОВАЛИШИН, доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій Державного університету безпеки життєдіяльності

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
ЧАСТИНА 1	5
ЧАСТИНА 2	37
ЧАСТИНА 3	61
ЧАСТИНА 4.....	86
ЧАСТИНА 5.....	126
ЧАСТИНА 6.....	143
ЧАСТИНА 7.....	166
ВІДПОВІДІ.....	198
ЗАДАЧІ.....	205
ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ З НАДАННЯ ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ПОТЕРПЛИМ	219
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ.....	250

ВСТУП

Представлені у збірнику завдання були використані для теоретичного та практичного турів II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади з дисципліни «Безпека життєдіяльності», що проходив 2017, 2018 та 2019 років у Львівському державному університеті безпеки життєдіяльності.

Завдання для теоретичного туру представлені у вигляді:

- тестів з однією правильною відповіддю;
- тестів з кількома правильними відповідями;
- задач;
- кросвордів.

До усіх завдань наведено правильні відповіді.

Завдання для практичного туру містять ситуаційні задачі, для вирішення яких необхідно дати відповіді на поставлені в них питання щодо надання невідкладної домедичної допомоги.

Завдання для теоретичного туру сформовано відповідно до Типової навчальної програми дисципліни «Безпека життєдіяльності» для вищих навчальних закладів для всіх спеціальностей за освітньо-кваліфікаційними рівнями «молодший спеціаліст», «бакалавр» від 2011 року.

Завдання для практичного туру сформовано відповідно до вимог Навчальної програми II рівня підготовки з надання домедичної допомоги «Перший на місці події», затвердженої наказом Міністерства охорони здоров'я України від 29.03.2017 р., №346 «Про удосконалення підготовки з надання домедичної допомоги осіб, які не мають медичної освіти».

Запропоновані тестові завдання допоможуть здобувачам освіти систематизувати та закріпити набуті знання, сприятимуть розвитку практичних навичок і вмій під час вивчення дисципліни «Безпека життєдіяльності», а також при підготовці до участі у I та II етапах Всеукраїнської студентської олімпіади з дисципліни «Безпека життєдіяльності».

Структура і зміст збірника можуть бути основою для формування завдань поточного та семестрового контролю з дисципліни «Безпека життєдіяльності».

ЧАСТИНА 1

1. Що є метою нової концепції ООН?

- а) створення умов для максимально безпечного існування людства
- б) забезпечення повної безпеки існування кожної окремої людини сучасності та наступних поколінь
- в) створення умов для збалансованого безпечного існування кожної окремої людини сучасності та наступних поколінь
- г) стабільність державних кордонів, економіка, досягнення високого ступеня розвитку
- д) створення нового підходу до формування превентивних заходів із запобігання катастрофам

2. Що є формою взаємодії суб'єкта з навколишнім середовищем, що передбачає його зміну та перетворення?

- а) праця
- б) взаємодія
- в) життєдіяльність
- г) діяльність
- д) активність

3. Як називається галузь науково-практичної діяльності, спрямованої на вивчення загальних закономірностей виникнення небезпек, їх властивостей, наслідків впливу їх на організм людини, основ захисту здоров'я та життя людини і середовища її проживання від небезпек, а також на розробку і реалізацію засобів та заходів щодо створення і підтримки здорових та безпечних умов життя і діяльності людини?

- а) цивільний захист
- б) безпека життєдіяльності
- в) пожежна безпека
- г) екологічна безпека
- д) охорона праці

4. Безпека життєдіяльності – це?

- а) наука
- б) державний орган

- в) релігія
- г) галузь науки та практична діяльність

5. Як називається наука про безпеку життєдіяльності людини?

- а) севітологія
- б) безпека життєдіяльності
- в) цивільний захист
- г) валеологія
- д) пожежна безпека

6. Які науки входять до складу севітології ?

- а) ергобезпека, технобезпека, соціобезпека, екобезпека
- б) технобезпека, соціобезпека, екобезпека, нацбезпека
- в) ергобезпека, психобезпека, фізіобезпека, соціобезпека, екобезпека, нацбезпека
- г) психобезпека, фізіобезпека, соціобезпека, нацбезпека
- д) технобезпека, соціобезпека, екобезпека, космобезпека

7. Що є метою БЖД?

- а) навчити людину надавати самодопомогу і взаємодопомогу
- б) навчити оперативно ліквідувати наслідки надзвичайної ситуації
- в) захист людини від небезпек в життєвому середовищі
- г) сформувані у людини свідомість і відповідальність у ставленні до особистої безпеки та безпеки оточуючих

8. Що є головною задачею науки «безпека життєдіяльності»?

- а) превентивні ідентифікація джерел та аналіз причин виникнення небезпек, прогнозування, оцінка і регулювання їх дії в просторі та часі
- б) ідентифікація небезпек, запобігання їх виникненню та ліквідація наслідків прояву небезпек
- в) моніторинг небезпечних ситуацій та ризиків, запобігання їм
- г) забезпечення повної безпеки
- д) створення оптимальних умов існування людини у сучасному світі

9. Що вивчає БЖД?

- а) небезпеки техногенного, природного, антропогенного і соціального характеру
- б) соціальні явища і комбіновані небезпеки
- в) природні явища, стихійні лиха і природні катаклізми
- г) навколишнє середовище людини

10. На що спрямовані технічні принципи БЖД?

- а) класифікацію небезпек
- б) безпосереднє запобігання дії небезпек
- в) ідентифікацію небезпек
- г) ліквідацію наслідків прояву небезпеки

11. Що таке «життєдіяльність»?

- а) активний прояв життєвих властивостей людини
- б) існування біологічної матерії
- в) спосіб діяльності людини і активний прояв життєвих властивостей навколишнього біологічного світу
- г) спосіб діяльності людини

12. Що таке «безпека» ?

- а) спосіб діяльності людини і активний прояв життєвих властивостей навколишнього біологічного світу
- б) стан ефективної захищеності системи взаємопов'язаних структурних рівнів особистості, суспільства, держави та світової спільноти від загрози їх існуванню і розвитку їх можливостей
- в) стан ефективної захищеності особистості і техносфери від загрози їх існуванню і розвитку їх можливостей
- г) можливість співіснування людини з різними видами техніки і технологій

13. Що таке безпека?

- а) різнобічний процес створення людиною умов для свого існування і розвитку
- б) складний біологічний процес, який відбувається в організмі людини і дає змогу зберегти здоров'я і працездатність
- в) явища, процеси, об'єкти, здатні за певних умов призвести до погіршення здоров'я людини

- г) стан діяльності, за якої з певною вірогідністю виключається прояв небезпеки

14. Як називається стан, в якому небезпека і умови, які ведуть до фізичного, психологічного або матеріального збитку, контролюються для того, щоб зберегти здоров'я і добробут індивідів та суспільства?

- а) надійний захист
- б) безпека
- в) захист людини
- г) комфорт
- д) захист здоров'я і благополуччя

15. У чому полягає сутність створення безпеки?

- а) в дотриманні правил особистої гігієни та санітарних норм
- б) в розробці заходів, що запобігають небезпеці
- в) в реалізації діяльності щодо забезпечення зниження ймовірності прояву небезпеки або забезпечення відсутності надмірної небезпеки
- г) в дотриманні правил техніки безпеки

16. Головною міжнародною організацією, що опікується питаннями безпеки є:

- а) Організація об'єднаних націй (ООН)
- б) Всесвітня організація об'єднаних націй (ВООЗ)
- в) Організація Північноатлантичного договору (НАТО)
- г) Співпраця Євроатлантичного партнерства (СЄАП)
- д) Організація з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ)

17. Де зазначено, що «Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визначаються в Україні найвищою соціальною цінністю»?

- а) у статті 16 Конституції України
- б) у статті 3 Конституції України
- в) у статті 50 Конституції України
- г) у статті 49 Конституції України
- д) у статті 66 Конституції України

18. На якому основному документі ґрунтується освіта та наука з безпеки життєдіяльності людини ?

- а) Монреальська декларація
- б) Європейська конвенція про захист прав людини та основних свобод
- в) Концепція про сталий розвиток людства
- г) Кодекс цивільного захисту України

19. Продовжіть твердження: «Використання концепції абсолютної безпеки в гарантуванні безпечної життєдіяльності зумовлює ....»?

- а) підвищення відповідальності особи за власну і колективну безпеку
- б) підвищення відповідальності особи за власну безпеку та зниження – за колективну
- в) зниження відповідальності особи за власну і колективну безпеку
- г) зниження відповідальності особи за власну безпеку

20. Що зумовило перехід до сучасної концепції гарантування безпечної життєдіяльності?

- а) брак коштів
- б) неможливість досягнути абсолютної безпеки
- в) неможливість повного пізнання довкілля
- г) глобальна зміна клімату

21. Як впливає на безпеку людини інтенсивність її життєдіяльності?

- а) сприяє зниженню рівня безпеки
- б) немає жодного впливу
- в) сприяє підвищенню рівня безпеки
- г) має неоднозначний вплив на рівень безпеки

22. Яка концепція гарантування безпечної життєдіяльності передувала сучасній?

- а) концепція допустимого ризику
- б) концепція абсолютної безпеки
- в) концепція розумного ризику
- г) концепція мінімізації ризику

23. Яку концепцію сьогодні використовують у вирішенні проблем безпеки життєдіяльності?

- а) концепцію допустимого ризику
- б) концепцію особистого ризику
- в) концепцію абсолютної безпеки
- г) концепцію розумного ризику

24. На якому етапі розвитку наукового напрямку «Безпека життєдіяльності» сталося об'єднання різних напрямків в одне ціле – нову наукову дисципліну «Безпека життєдіяльності»?

- а) на першому
- б) на третьому
- в) на п'ятому
- г) на другому
- д) існувала завжди

25. Виберіть, якою за масштабами є проблема безпечної життєдіяльності?

- а) виключно національною
- б) місцевою
- в) світовою
- г) побутовою

26. Виберіть, як впливає інтенсифікація життєдіяльності людини на рівень її безпеки (в історичному аспекті) на сучасному етапі розвитку ?

- а) має неоднозначний вплив
- б) знижує
- в) не змінює
- г) підвищує

27. Яка європейська організація займається безпекою і співробітництвом в Європі?

- а) ЄС
- б) ОБСЄ
- в) СЄАП
- г) НАТО

28. Яким є одне з головних завдань Організації Об'єднаних Націй на найближчий період?

- а) гарантування фінансової стабільності держав

- б) гарантування безпеки держав та особи
- в) гарантування безпеки держав
- г) підтримка економік слаборозвинутих країн

29. Від яких негативних впливів захищає людину соціально-економічна система безпеки?

- а) техногенного
- б) інших людей
- в) технологічного обладнання
- г) економічних негараздів
- д) природного

30. Яку роль відводить людині концепція абсолютної безпеки середовища у забезпеченні власної безпеки?

- а) пасивну
- б) активну
- в) визначальну
- г) другорядну

31. Виберіть, який зі шляхів підвищення особистої безпеки є одним з найефективніших?

- а) дотримуватись правил безпеки
- б) вивчити свої психофізіологічні особливості та правильно їх використовувати
- в) вивчити досвід попередніх поколінь
- г) не проявляти активності

32. Як називаються сили, об'єкти, інформація, явища та процеси, які за певних обставин, прямо або опосередковано можуть завдати шкоди здоров'ю людини як відразу, так і в майбутньому, тобто викликати небажані наслідки?

- а) аварії
- б) катаклізми
- в) небезпеки
- г) катастрофи
- д) уражуючі чинники

33. Наявність яких умов зумовлює реалізацію небезпеки?

- а) відмова технічної системи; утворення уражаючих чинників; об'єкт не має достатніх засобів захисту

- б) небезпека реально діє; утворення первинних і вторинних уражаючих чинників; об'єкт не має достатніх засобів захисту
- в) небезпека реально діє; об'єкт перебуває в зоні дії небезпеки; об'єкт не має достатніх засобів захисту
- г) наявність джерела небезпеки; об'єкт перебуває в зоні дії небезпеки; об'єкт не має достатніх засобів захисту
- д) небезпека реально діє; об'єкт не має достатніх засобів захисту

34. Від чого залежить результат впливу небезпеки на об'єкт?

- а) від властивостей небезпеки та об'єкта, параметрів небезпеки
- б) від властивостей небезпеки та тривалості її дії
- в) від властивостей об'єкта та тривалості дії небезпеки
- г) від характеристики небезпеки, інтенсивності її дії
- д) від потужності енергії небезпеки та місця її локалізації

35. На основі чого проводять ідентифікацію небезпек?

- а) даних екологічного моніторингу не менше ніж за 5 років
- б) статистичних даних про аварії на підприємствах гірничої промисловості
- в) космічних і аерофотозйомок
- г) системного аналізу

36. Виберіть послідовність небажаних наслідків у порядку зменшення частоти їхньої прояву

- а) катастрофа – аварія – пожежа – летальний наслідок – хвороба – втома
- б) втома – хвороба – летальний наслідок – пожежа – аварія – катастрофа
- в) втома – хвороба – пожежа – аварія – катастрофа – летальний наслідок
- г) летальний наслідок – хвороба – втома – катастрофа – аварія – пожежа

37. Від реалізації яких небезпек наслідки є складнішими?

- а) кумулятивних
- б) імпульсних
- в) плавних

- г) постійних
- д) наслідки не залежать від виду небезпек

38. Виберіть, якою є така кількісна оцінка небезпечності середовища, як середній вік життя людини?

- а) неоднозначною
- б) абсолютною
- в) інтегральною
- г) випадковою

39. Як класифікують небезпеки за часом їхнього прояву?

- а) імпульсні, кумулятивні
- б) гострі, хронічні
- в) імпульсні, постійні
- г) плавні, кумулятивні
- д) кумулятивні, постійні

40. Яка правильна послідовність небажаних наслідків у порядку збільшення їхньої небезпечності?

- а) втома – хвороба – летальний наслідок – пожежа – аварія – катастрофа
- б) летальний наслідок – хвороба – втома – пожежа – аварія – катастрофа
- в) втома – хвороба – пожежа – аварія – катастрофа – летальний наслідок
- г) хвороба – втома – пожежа – летальний наслідок – аварія – катастрофа

41. Виберіть, який характер за сферою походження можуть мати небезпеки?

- а) техногенний, природний, екологічний
- б) природний, техногенний, соціальний
- в) техногенний, соціальний, екологічний
- г) природний, екологічний, соціальний

42. Яким чином активні небезпечні чинники загрожують людині?

- а) через енергію людини
- б) через опосередковану дію
- в) через психофізіологічні особливості людини
- г) через передавання людині своєї енергії

- 43. Перелік назв, термінів, систематизованих за окремими ознаками – це?**
- а) реєстр небезпек
  - б) класифікатор небезпек
  - в) квантифікація небезпек
  - г) реєстр небезпек та термінів
  - д) номенклатура небезпек
- 44. Які чинники життєвого середовища відносять до корисних?**
- а) дія яких, за певних умов, необхідна для підтримання нормального функціонування організму, відсутність цих чинників може призвести до захворювання чи смерті
  - б) дія яких призводить до покращення функціонування організму
  - в) дія яких, за певних умов, призводить до травми або іншого різкого погіршення здоров'я
  - г) дія яких, за певних умов, не призводить до зміни стану організму
  - д) дія яких, за певних умов, призводить до захворювання та зниження працездатності
- 45. Які чинники життєвого середовища відносять до шкідливих?**
- а) дія яких, за певних умов, призводить до захворювання та зниження працездатності
  - б) дія яких, за певних умов, призводить до травми або іншого різкого погіршення здоров'я
  - в) дія яких, за певних умов, призводить до смерті людини
  - г) дія яких, за певних умов, призводить до захворювання або смерті
  - д) дія яких призводить до психічних розладів та травм
- 46. Які чинники життєвого середовища відносять до необхідних?**
- а) дія яких, за певних умов, призводить до травми або іншого різкого погіршення здоров'я

- б) дія яких, за певних умов, необхідна для підтримання нормального функціонування організму, відсутність цих чинників може призвести до захворювання чи смерті
- в) дія яких, за певних умов, не призводить до зміни стану організму
- г) дія яких, за певних умов, призводить до захворювання та зниження працездатності
- д) дія яких призводить до покращення функціонування організму

47. Які чинники життєвого середовища відносять до уражуючих?

- а) дія яких, за певних умов, призводить до смерті людини
- б) дія яких, за певних умов, призводить до травми або іншого різкого погіршення здоров'я
- в) дія яких, за певних умов, призводить до захворювання та зниження працездатності
- г) дія яких, за певних умов, призводить до захворювання або смерті
- д) дія яких призводить до психічних розладів та травми

48. Які чинники життєвого середовища відносять до небезпечних ?

- а) дія яких, за певних умов, призводить до смерті людини
- б) дія яких, за певних умов, призводить до захворювання та зниження працездатності
- в) дія яких, за певних умов, призводить до травми або іншого різкого погіршення здоров'я
- г) дія яких, за певних умов, призводить до захворювання або смерті
- д) дія яких призводить до психічних розладів та травми

49. Як поділяються негативні чинники життєвого середовища ?

- а) механічні, термічні, електричні, електромагнітні, хімічні, біологічні, психофізіологічні
- б) механічні, термічні, електричні, хімічні, біологічні, психофізіологічні

- в) механічні, термічні, електричні, хімічні, психофізіологічні
- г) механічні, термічні, хімічні, біологічні, психофізіологічні
- д) механічні, термічні, електричні, електромагнітні, хімічні, соціальні

50. Чим характеризуються негативні чинники життєвого середовища?

- а) ймовірністю появи, потенціалом, тривалістю впливу на людину, розміром зони дії, якістю, індивідуальними характеристиками людини
- б) тривалістю впливу на людину, розміром зони дії, якістю, рівнем захисту людини
- в) ймовірністю появи, тривалістю впливу на людину, розміром зони дії
- г) ймовірністю появи, потенціалом, тривалістю впливу на людину, інтенсивністю впливу
- д) ймовірністю появи, потенціалом, тривалістю впливу на людину, розміром зони дії, якістю

51. Введення кількісних характеристик для оцінки ступеня (рівня) небезпеки – це:

- а) шкала небезпек
- б) класифікація небезпек
- в) номенклатура небезпек
- г) квантифікація небезпек
- д) таксономія небезпек

52. Як поділяються шкідливі та небезпечні речовини за класами небезпеки?

- а) отруйні, сильно отруйні, смертельно отруйні
- б) отруйні, подразнюючі, мутагенні, канцерогенні
- в) надзвичайно небезпечні, високонебезпечні, помірно небезпечні, малонебезпечні
- г) високонебезпечні, небезпечні, малонебезпечні
- д) надзвичайно небезпечні, високонебезпечні, малонебезпечні

53. Виявлення типу небезпеки та встановлення її характеристик, необхідних для розробки заходів щодо її усунення чи ліквідації наслідків – це ...

- а) ідентифікація небезпек
- б) квантифікація небезпек
- в) управління ризиками
- г) моніторинг небезпек
- д) безпека життєдіяльності

54. Що належить до основних проблем глобальної небезпеки людини?

- а) неконтрольоване зростання населення, підвищення кислотності опадів, надмірна міжнародна міграція, деградація навколишнього середовища, торгівля наркотиками, опустелювання
- б) неконтрольоване зростання населення, нерівність економічних можливостей, надмірна міжнародна міграція, деградація навколишнього середовища, торгівля наркотиками, міжнародний тероризм
- в) зменшення населення, нерівність економічних можливостей, деградація навколишнього середовища, торгівля наркотиками, міжнародний тероризм
- г) зменшення населення, вичерпність природних ресурсів, опустелювання, торгівля наркотиками, міжнародний тероризм
- д) збільшення озонового шару, кислотність опадів, зменшення біологічного різноманіття

55. Як називаються умови, за яких небезпека може реалізуватися в подію?

- а) потенційна небезпека
- б) нещасний випадок
- в) катастрофічна ситуація
- г) небезпечна ситуація
- д) аварійна ситуація

56. Як називається документ, який визначає комплекс заходів, що вживаються суб'єктом господарської діяльності з

метою запобігання аваріям, а також готовності до локалізації, ліквідації аварій та їх наслідків?

- а) План локалізації і ліквідації аварійних ситуацій
- б) Паспорт безпеки
- в) Декларація безпеки
- г) Інструкція щодо дій на випадок аварії
- д) ДСТУ

57. Як називається класифікація та систематизація явищ, процесів, інформації, об'єктів, які здатні завдати шкоди?

- а) квантифікація небезпек
- б) номенклатура небезпек
- в) реєстр небезпек та термінів
- г) ієрархія небезпек
- д) таксономія небезпек

58. Як називається кількісна характеристика оцінки ступеня (рівня) небезпеки?

- а) квантифікація небезпек
- б) шкала небезпек
- в) класифікація небезпек
- г) номенклатура небезпек
- д) таксономія небезпек

59. За яких умов шкідливий фактор може стати небезпечним?

- а) за високих рівнів його впливу
- б) за тривалого впливу та високих рівнів впливу
- в) за короткого впливу і низьких рівнів його впливу
- г) за тривалого впливу

60. Що належить до основних ознак небезпеки?

- а) втрата сну та апетиту
- б) відчуття страху
- в) захисний рефлекс
- г) можливість шкоди для здоров'я

61. Як називається звичка завчасно з'ясовувати правила безпеки?

- а) громадянською пильністю
- б) передбаченням небезпеки

- в) культурною безпеки
- г) культурною поведінкою

62. Як називається наука про безпеки навколишнього світу?

- а) ноксологія
- б) ноксосфера
- в) гомосфера
- г) психологія
- д) ризикологія

63. Що стало основним джерелом безпеки на Землі?

- а) озоносфера
- б) техносфера
- в) атмосфера
- г) стратосфера

64. Що є основним поняттям в дисципліні «Безпека життєдіяльності»?

- а) виробництво
- б) людина
- в) середовище проживання
- г) безпека

65. Яка аксіома безпеки життєдіяльності є основоположною?

- а) про національну безпеку країни
- б) про абсолютну безпеку навколишнього середовища
- в) про неминучість катастроф
- г) про потенційну безпеку діяльності

66. Яким є негативний чинник, що призводить до травми або загибелі?

- а) критичним
- б) шкідливим
- в) небезпечним
- г) допустимим

67. Який чинник називається небезпечним?

- а) вплив якого на людину призводить до травми або іншого раптового різкого погіршення здоров'я
- б) нещасний випадок на виробництві чи в побуті

- в) вплив якого на людину призводить до захворювання або зниження працездатності
- г) вплив якого на людину призводить до професійного захворювання

68. Як називається процес розпізнавання небезпеки, встановлення можливих причин її виникнення, просторових і часових координат, ймовірності прояву величини і наслідків небезпеки?

- а) номенклатура небезпеки
- б) таксономія небезпеки
- в) ідентифікація небезпеки
- г) квантифікація небезпеки

69. Якими бувають негативні наслідки небезпеки за часом дії?

- а) імпульсними
- б) змішаними
- в) техногенними
- г) швидкими

70. Виберіть правильне продовження твердження: “Життєдіяльність людини - це ...”

- а) взаємодія людини з технікою
- б) сукупність усіх видів діяльності людини
- в) взаємодія людини з довкіллям
- г) взаємодія людини з іншими людьми

71. Продовжіть твердження: “Оптимальне співвідношення між природною та техногенною сферами довкілля означає стан, за якого діяльність людини не спричиняє змін ...”

- а) у параметрах техногенного середовища
- б) у параметрах природного середовища
- в) у параметрах соціально-економічної системи безпеки
- г) у параметрах технічної системи безпеки

72. Яким чином можуть завдати людині шкоди активно-пасивні чинники?

- а) внаслідок дій самої людини
- б) передаючи наявну в них енергію людині
- в) опосередковано, через інші чинники
- г) передаючи наявну в них енергію іншим чинникам

73. Якщо люди не зважають на застереження, ігнорують попередження про небезпеку та завчасно не вживають жодних заходів, які допомогли б їм врятуватися, це називають...

- а) знехтуваний ризик
- б) принцип допустимого ризику
- в) ефект Кірліана
- г) ефект Кассандри

74. Яка послідовність чинників у порядку зменшення частоти їхньої реалізації, що зумовлює нещасні випадки, є правильною?

- а) людський чинник – техніка – середовище
- б) техніка – людський чинник – середовище
- в) техніка – середовище – людський чинник
- г) середовище – техніка – людський чинник

75. Якими для довкілля можуть бути наслідки життєдіяльності людини?

- а) тільки корисними
- б) як корисними, так і шкідливими
- в) не корисними і не шкідливими
- г) тільки шкідливими
- д) тільки небезпечними і шкідливими

76. Для яких регіонів проблема безпечної життєдіяльності є актуальною?

- а) для нашої країни
- б) для нашої області
- в) для країн третього світу
- г) для розвинутих країн

77. Продовжіть твердження: “Життя – це особлива форма існування ...”

- а) матерії
- б) біосфери
- в) довкілля
- г) атомів та молекул

78. Дію яких чинників пов’язують з наявністю біоенергетичних полів?

- а) механічних

- б) психофізіологічних
- в) пасивних
- г) термічних
- д) пасивно-активних

79. В якій тріаді потрібно розглядати модель життєдіяльності людини на мікрорівні?

- а) суспільство – економіка – внутрішній валовий продукт
- б) природна сфера – людина – техногенна сфера
- в) людина – економіка – природна сфера
- г) людина – машина – знакова система
- д) людина – діяльність – результат

80. Виберіть, як визначають дозу дії будь-якого чинника на організм людини?

- а) за добутком інтенсивності дії чинника та часу його дії
- б) за сумою інтенсивності дії чинника та часу його дії
- в) за різницею інтенсивності дії чинника та часу його дії
- г) за часткою від ділення інтенсивності дії чинника на час його дії

81. Вкажіть, які чинники мають запас кінетичної та потенціальної енергії?

- а) хімічні
- б) термічні
- в) електричні
- г) механічні
- д) психофізіологічні

82. Виберіть, яким чином можуть завдати шкоди людині пасивні чинники?

- а) опосередковано, через інші чинники
- б) передаючи наявну в них енергію людині
- в) передаючи наявну в них енергію іншим чинникам
- г) внаслідок дій самої людини

83. Виберіть, які чинники впливають на людину опосередковано через деградацію властивостей матеріалів?

- а) активні
- б) пасивно-активні
- в) психофізіологічні

г) пасивні

84. Який життєво-важливий чинник, згідно з висновками Конференції ООН в Ріо-де-Жанейро (1992 р.), має сприяти сталому розвитку та поліпшенню спроможності людей вирішувати проблеми навколишнього середовища та розвитку?

- а) інформування населення
- б) освіта
- в) економічний розвиток
- г) розуміння інтересів всіх народів
- д) забезпечення питною водою

85. Ефект Касандри – це ...

- а) незначний вплив на систему може мати великі і непередбачувані ефекти будь-де в іншому місці та в інший час
- б) коли пророки чи вчені передбачають зміни, а влада і народ не схильні їм вірити, вважаючи цих людей диваками або божевільними
- в) незрозуміле явище, коли лікарські препарати, процедури, а також методи лікування, які не повинні мати ефекту, дивним чином змушують людей відчувати себе краще
- г) це схильність робити висновки про явища тільки на основі успішних випадків
- д) коли народ відмовляється виконувати вказівки влади, вважаючи їх недолугими

86. Ефект метелика – це?

- а) коли незначний вплив на систему може мати значні і непередбачувані ефекти де-небудь в іншому місці і в інший час
- б) коли пророки чи вчені передбачають зміни, а влада і народ не схильні їм вірити, вважаючи цих людей диваками або божевільними;
- в) коли людина йде на ризик, усвідомлюючи це, проте ним нехтує, незважаючи на загрозу для життя
- г) це схильність робити висновки про явища тільки на основі успішних випадків

- д) гарантування безпеки особистості, недопущення порушень та гарантування державою прав, свобод і законних інтересів людини

87. Які виділяють характерні стани взаємодії в системі «людина – середовище життєдіяльності»?

- а) безпечний та небезпечний
- б) безпечний, шкідливий, небезпечний, катастрофічний
- в) безпечний, шкідливий, небезпечний
- г) комфортний, допустимий, небезпечний, надзвичайно небезпечний
- д) комфортний, некомфортний, небезпечний

88. Особлива система, деякий механізм взаємодії між людьми, що розвивається за своїми специфічними законами, які характеризуються надзвичайною складністю, називається?

- а) суспільство
- б) населення
- в) соціум
- г) громада
- д) парафія

89. Що регламентує Картахенський протокол з біобезпеки, підписаний 130-ма країнами світу 30 січня 2000 року у Монреалі?

- а) заборону використання біологічної зброї
- б) заборону генно-інженерної діяльності
- в) заборону виготовлення біологічної зброї
- г) міждержавні стосунки у галузі безпеки генно-інженерної діяльності
- д) заборону споживання генетично змінених рослин і тварин

90. Які показники враховуються при розрахунку індексу людського розвитку?

- а) тривалість життя, рівень освіти, матеріальний добробут населення
- б) тривалість життя, смертність, народжуваність
- в) тривалість життя, стан здоров'я, народжуваність, смертність

- г) захворюваність, смертність, тривалість життя
- д) захворюваність, смертність, тривалість життя, міграційні процеси

91. Римський клуб – це?

- а) міжнародна неурядова організація, що об'єднує в своїх рядах вчених, громадських діячів і ділових людей, стурбованих перспективами розвитку людства
- б) міжнародна організація, заснована урядами різних країн для підтримки міжнародного співробітництва у справі забезпечення миру в усьому світі й зменшення соціальної несправедливості за рахунок покращення умов праці
- в) морально-етичний рух у вигляді закритої організації
- г) міжнародна міжурядова організація в галузі туризму
- д) італійська злочинна мафіозна організація

92. Чий образ уособлював безпеку громадян та держави у вигляді поважної мотрони зі скіпетром, лавром, рогом достатку та оливковою гілкою на монетах у стародавньому Римі?

- а) Юпітера
- б) Секурітату
- в) Кориолана
- г) Горація
- д) Геркулеса

93. Що є корінною потребою людини за теорією потреб А. Маслоу?

- а) спілкування
- б) безпека
- в) конфліктування
- г) повага
- д) робота

94. Виберіть, яке твердження є правильним?

- а) будь-яка діяльність людини є потенційно безпечною
- б) деякі види діяльності людини є абсолютно безпечними
- в) деякі види діяльності людини є абсолютно безпечними за надійних заходів захисту
- г) управління ризиками гарантує абсолютну безпеку діяльності людини

д) будь-яка діяльність людини є потенційно небезпечною

95. Що належить до чинників, які впливають на культуру безпечної життєдіяльності особистості?

а) світогляд, система цінностей та ідеалів; органи державної влади, нормативно-правова база; рівень знань, вмінь та навичок; особисті якості людини

б) світогляд, система цінностей та ідеалів; рівень знань, вмінь та навичок; особисті якості людини

в) нормативно-правова база; рівень знань, вмінь та навичок; особисті якості людини

г) світогляд, система цінностей та ідеалів; органи державної влади, нормативно-правова база; рівень знань, вмінь та навичок; особисті якості людини

д) виховання та особисті якості людини

96. КОСПАС-САРСАТ – це...

а) космодром у США

б) космічна система пошуку та спасіння водного транспорту

в) система спостереження за пожежною небезпечкою в лісах Каліфорнії

г) космічна система пошуку та спасіння потерпілих від снігових лавин

д) космічна система пошуку та спасіння китів

97. Хто займається в Україні розробкою та реалізацією державної політики в галузі охорони життя людей на виробництві та профілактикою побутового травматизму, створенням системи державного управління цією галуззю?

а) Державна служба України з питань праці

б) Державна служба України з надзвичайних ситуацій

в) Національна рада з питань безпечної життєдіяльності населення

г) Державна санітарно-епідеміологічна служба України

д) Кабінет Міністрів України

98. Способи розумної життєдіяльності людини в галузі забезпечення безпеки, результати цієї життєдіяльності і ступінь розвинутості особи і суспільства в цій галузі – це ...

а) норми моралі

- б) еволюція
- в) ноосфера
- г) культура безпеки
- д) безпека життєдіяльності

99. Оберіть варіант, де надзвичайні ситуації є стрімкими

- а) пожежі, селі, бурани
- б) повені, паводки, спека, пожежі
- в) зсуви, селі, повені, ерозія ґрунту
- г) пилові бурі, цунамі, епідемії
- д) землетруси, виверження вулканів, опустелювання

100. Якими є принципи БЖД, що реалізують з метою безпеки положення наукової організації діяльності?

- а) управлінськими
- б) організаційними
- в) орієнтувальними
- г) технічними

101. Як називається руйнування системи, що призводить до небезпечного результату, внаслідок виключення з неї одного або декількох елементів?

- а) принципом системності
- б) принципом деструкції
- в) принципом несумісності
- г) принципом флегматизації

102. Що є метою Концепції сталого розвитку світового співтовариства, прийнятої ООН у 1992 р. у Ріо-де-Жанейро?

- а) створення умов для максимально безпечного існування людства
- б) забезпечення повної безпеки існування кожної окремої людини сучасності та наступних поколінь
- в) стабільність державних кордонів, економіка, досягненні високого ступеня розвитку
- г) створення нового підходу до формування превентивних заходів запобігання катастрофам
- д) створення умов для збалансованого безпечного існування кожної окремої людини сучасності та наступних поколінь

103. Який принцип забезпечення безпеки належить до організаційних?

- а) принцип захисту часом
- б) принцип компенсації
- в) зміна технології
- г) принцип захисту відстанню

104. Що повинна забезпечувати діяльність МАГАТЕ?

- а) хімічну безпеку на міжнародному рівні
- б) радіаційну безпеку на міжнародному рівні
- в) охорону праці на всіх рівнях
- г) біологічну безпеку на національному рівні

105. Як називається стрибкоподібна зміна в системі, що виникає у вигляді її раптової відповіді на плавну зміну зовнішніх умов?

- а) катастрофа
- б) аварія
- в) біда
- г) нещастя

106. Як називається система, одним з елементів якої є людина?

- а) ергатичною
- б) антропометричною
- в) двокомпонентною
- г) трикомпонентною

107. Як називається наука про вплив фізичних, хімічних, біологічних і соціальних факторів навколишнього середовища на здоров'я людини, його працездатність і тривалість життя?

- а) фізіологія
- б) валеологія
- в) анатомія
- г) гігієна людини

108. В рамках якої концепції діє «Всесвітня стратегія охорони природи»?

- а) безмежного зростання
- б) глобальної катастрофи

- в) сталого розвитку
  - г) нульового зростання
- 109. Якою є міжнародна організація «Зелений світ» («Грін-піс»)?**
- а) урядовою
  - б) фінансовою
  - в) неурядовою
  - г) регіональною
- 110. Які принципи визначають взаємозв'язок між окремими стадіями та етапами процесу забезпечення безпеки?**
- а) управлінські принципи БЖД
  - б) орієнтувальні принципи БЖД
  - в) технічні принципи БЖД
  - г) організаційні принципи БЖД
- 111. Хто вперше побачив бактерії?**
- а) академік І. Павлов
  - б) В. Вернадський
  - в) Луї Пастер
  - г) Антоні ван Левенгук
- 112. Що таке ноосфера?**
- а) біосфера, перетворена науковим мисленням, і її повністю реалізує людина
  - б) біосфера, перетворена господарською діяльністю людини
  - в) верхня тверда оболонка землі
  - г) зовнішня оболонка землі
- 113. На яку територію поширюється вплив на населення глобальних небезпек?**
- а) об'єкта
  - б) регіону
  - в) всієї Землі
  - г) двох і більше суміжних держав
  - д) одного континенту
- 114. Середовище існування людини – це ...**
- а) екологічна система спільно з техносферою і суспільством

- б) атмосфера, гідросфера, космос, літосфера, техносфера
- в) все живе і неживе на планеті Земля
- г) земна поверхня

115. Якими чинниками є шум, вібрація, електромагнітне випромінювання?

- а) хімічними небезпечними
- б) фізичними небезпечними
- в) психофізіологічними шкідливими
- г) механічними небезпечними

116. Як називається наука про ступінь ризику та систематизацію складних явищ, понять, об'єктів?

- а) номенклатура безпеки
- б) ідентифікація безпеки
- в) таксономія безпеки
- г) квантифікація

117. У системах безпеки людина виконує роль як об'єкта захисту, так і ...

- а) засобу захисту
- б) елемента технічної системи
- в) джерела безпеки
- г) одиниці обліку матеріальних збитків

118. Які принципи БДЖ належать до організаційних?

- а) принцип послідовності, принцип нормування, принцип несумісності і принцип ергономічності
- б) принцип захисту відстанню, принцип міцності, принцип слабкої ланки
- в) принцип компенсації, принцип зворотного зв'язку, принцип системності та принцип слабкої ланки
- г) принцип захисту відстанню, принцип захисту часом, принцип плановості

119. Що таке біосфера?

- а) сукупність всіх форм життя, що організує в процесі життєдіяльності земну географічну оболонку
- б) все живе і неживе на планеті Земля
- в) навколишня поверхня Землі і атмосфери
- г) атмосфера і гідросфера

120. Безпека – це стан людини, при якому?

- а) повністю виключено прояв усіх природних небезпек
- б) повністю виключено прояв окремих небезпек
- в) з певною ймовірністю виключено прояв небезпек
- г) людина почуває себе комфортно

121. Який вид принципів спрямований на безпосереднє запобігання дії небезпек?

- а) технічні
- б) орієнтувальні
- в) управлінські
- г) організаційні

122. Що означає «допустимий стан довкілля»?

- а) дозвіл на складування відходів
- б) можливість вільного переміщення людей
- в) можливість нормальної життєдіяльності людини
- г) дозвіл на розширення господарської діяльності

123. Що повинно бути на першому місці серед об'єктів захисту при створенні системи безпеки?

- а) людська особистість
- б) гідросфера
- в) біосфера
- г) техносфера

124. Як називають межу існування – мінімальну і максимальну величини будь-якого чинника, в інтервалі між якими можлива життєдіяльність людини без шкоди для її здоров'я?

- а) соматичною
- б) фізіологічною
- в) психо-фізіологічною
- г) морально-етичною

125. До якого методу належить спрямований, організований і систематизований розгляд досліджуваного об'єкта?

- а) опитування
- б) реєстрації
- в) порівняння
- г) спостереження

- 126. Якою є Програма ООН з навколишнього середовища (ЮНЕП)?**
- а) неурядовою
  - б) урядовою
  - в) фінансовою
  - г) регіональною
- 127. Вкажіть, яке висловлювання про пристосувальні механізми людини в її взаємодії з навколишнім середовищем є правильним?**
- а) адаптація неможлива без імунітету
  - б) поняття гомеостазу та імунітету є антонімами
  - в) гомеостаз визначає напрямок метаболізму
  - г) адаптація передують набуттю імунітету
- 128. Хто створив ієрархію базових потреб людини?**
- а) А. Маслоу
  - б) Рамаціні
  - в) М.В. Ломоносов
  - г) Гіпократ
  - д) Арістотель
- 129. Як називається процедура розпізнавання і кількісна оцінка негативних впливів середовища проживання?**
- а) ліквідація небезпек
  - б) захист від небезпек
  - в) ідентифікація небезпек
  - г) визначення ризику
- 130. Що таке ризик?**
- а) якісна оцінка небезпеки
  - б) величина небезпеки
  - в) нехтування безпекою
  - г) кількісна оцінка небезпеки
- 131. Що є імовірністю реалізації небезпечної ситуації?**
- а) аварійна ситуація
  - б) відмова
  - в) ідентифікація небезпеки
  - г) ризик

132. Як називається ризик, що зберігається після проведення захисних заходів?

- а) знехтуваний
- б) необхідний
- в) залишковий
- г) прийнятний
- д) надмірний

133. Виберіть, яке значення коефіцієнта індивідуального ризику відповідно до концепції допустимого ризику відповідає допустимому ризику?

- а) 10^{-6} рік⁻¹
- б) 10^{-4} рік⁻¹
- в) 10^{-5} рік⁻¹
- г) 10^{-3} рік⁻¹

134. На які види поділяються ризики ?

- а) груповий, соціальний, технічний, екологічний, економічний
- б) індивідуальний, соціальний, технічний, екологічний, економічний
- в) спортивний, військовий, соціальний, технічний, екологічний, економічний
- г) побутовий, виробничий, соціальний, технічний, екологічний, економічний
- д) випадковий, спланований

135. На які види поділяються ризики за ступенем припустимості ?

- а) нульовий, знехтуваний, допустимий, надмірний
- б) знехтуваний, допустимий, гранично-допустимий, надмірний
- в) знехтуваний, допустимий, критичний
- г) нульовий, допустимий, недопустимий
- д) малий, середній, високий, надмірний

136. Як поділяються ризики за волевиявленням ?

- а) добровільний, вимушений обґрунтований, вимушений необґрунтований
- б) добровільний, професійний, вимушений, зобов'язувальний

- в) добровільний, безвихідний, примусовий
- г) добровільний та вимушений
- д) добровільний, вимушений, добровільно-примусовий

137. Виберіть, яке продовження твердження: «У концепції допустимого ризику стверджується, що середовище перебування людини є ....» є правильним?

- а) завжди потенційно небезпечним
- б) прийнятним для життя
- в) абсолютно безпечним для життя
- г) безпечним для життя за умов дотримання правил безпеки

138. Виберіть, який підхід до оцінювання коефіцієнта індивідуального ризику є найточнішим?

- а) модельний
- б) соціологічний
- в) експертний
- г) інженерний
- д) статистичний

139. Який з методів оцінки коефіцієнта індивідуального ризику ґрунтується на результатах опитування групи людей?

- а) інженерний
- б) груповий
- в) статистичний
- г) соціологічний

140. Який з методів оцінки коефіцієнта індивідуального ризику ґрунтується на оцінюванні фахівців у певній галузі?

- а) експертний
- б) інженерний
- в) емпіричний
- г) соціологічний
- д) фаховий

141. Який підхід до оцінки коефіцієнта індивідуального ризику є найменш точним?

- а) соціологічний
- б) інженерний
- в) модельний

- г) статистичний
- д) експертний

142. Яке продовження твердження: “Модельний підхід до оцінки коефіцієнта індивідуального ризику - це ...” є правильним?

- а) статистика нещасних випадків на виробництві
- б) оцінка досвідчених фахівців
- в) розроблення математичних моделей згубного впливу шкідливих чинників на людину
- г) розроблення математичних моделей для прогнозування властивостей матеріалів

143. На яку кількість поділяють категорії діяльності людини за рівнем ризику?

- а) чотири категорії: безпечну, прийнятну, небезпечну, особливо небезпечну
- б) дві категорії: безпечну та небезпечну
- в) чотири категорії: оптимальну, прийнятну, шкідливу, небезпечну
- г) три категорії: безпечну, шкідливу, небезпечну

144. Виберіть найчастіше вживане кількісне оцінення небезпек?

- а) коефіцієнт індивідуального ризику
- б) страхові виплати через нещасні випадки
- в) коефіцієнт допустимого ризику
- г) середній вік життя
- д) внутрішній валовий продукт

145. За якої умови можна досягнути мінімального значення загального коефіцієнта індивідуального ризику?

- а) пріоритетного фінансування соціально-економічної системи безпеки
- б) ефективного використання коштів для вдосконалення як соціально-економічної, так і технічної систем безпеки відповідно до їхнього стану
- в) пріоритетного фінансування технічної системи безпеки
- г) рівномірного розподілу коштів між соціально-економічною та технічною системами безпеки

146. Який ризик вважають знехтуваним?

- а) величина якого настільки мала, що він перебуває в межах допустимих відхилень природного рівня
- б) величину якого суспільство може прийняти, враховуючи свої техніко- економічні та соціальні можливості
- в) величина якого дорівнює нулеві
- г) величина якого не повинна перевищуватись, незважаючи на очікуваний результат

147. Виберіть, яке продовження твердження: “Коефіцієнт індивідуального ризику є ...” є правильним?

- а) характеристикою небезпеки природних явищ
- б) оцінювання небезпеки для особи
- в) диференціальним оцінюванням небезпеки
- г) оцінювання рівня небезпечності суспільства

148. Виберіть, яке продовження: “Експертний підхід до оцінки коефіцієнта індивідуального ризику – це ...” є правильним?

- а) опитування групи населення
- б) опитування працівників певного об’єкта господарювання
- в) думка керівника певного об’єкта господарювання
- г) висновок групи досвідчених фахівців

149. Виберіть, яке продовження твердження: “Загальний коефіцієнт індивідуального ризику із зростанням внутрішнього валового продукту ...” є правильним?

- а) зазвичай зменшується
- б) зазвичай збільшується
- в) зазвичай не змінюється
- г) завжди збільшується
- д) завжди зменшується

150. Чи є предметом вивчення безпеки життєдіяльності духовний аспект діяльності людини?

- а) тільки під час надзвичайних ситуацій
- б) ні
- в) так
- г) тільки на виробництві

ЧАСТИНА 2

1. Які функції виконує вегетативна нервова система людини?

- а) відповідає за всі функції організму
- б) керує діяльністю внутрішніх органів
- в) формує відносини людини із зовнішнім світом
- г) формує погляди людини на навколишнє середовище

2. Виберіть, які головні властивості характеризують нервову систему людини за Павловим?

- а) настрій, врівноваженість та неуврівноваженість збуджувального та гальмівного нервових процесів
- б) сила, врівноваженість та рухливість збуджувального та гальмівного нервових процесів
- в) психічна активність, врівноваженість збуджувального та гальмівного нервових процесів
- г) сила, психічна активність, емоційна чутливість

3. Які процеси відбуваються у головному мозку?

- а) запам'ятовування, синтез, мислення, порівняння, узагальнення
- б) аналіз, синтез, порівняння, рефлекс
- в) мислення, запам'ятовування, забування
- г) аналіз, синтез, абстрагування, порівняння, узагальнення
- д) процеси гальмування і збудження

4. Виберіть, скільки аналізаторів виділяє сучасна фізіологія людини?

- а) вісім
- б) шість
- в) сім
- г) п'ять
- д) дев'ять

5. Виберіть, яке продовження речення: “Взяємозв'язок між аналізаторами людини ... “ є правильним?

- а) не сприяє підвищенню рівня безпеки людини
- б) сприяє підвищенню рівня безпеки людини
- в) має неоднозначний вплив на рівень безпеки людини

г) не впливає на рівень безпеки людини

6. На які види поділяються рецептори ?

а) сильно і слабо чутливі

б) дистантні і контактні

в) механічні і хімічні

г) активні і пасивні

д) палички і колбочки

7. Виберіть, які є основні види рецепторів?

а) терморекцептори, іонорецептори, фоторекцептори, механорецептори

б) теплорецептори, звукорецептори, фоторекцептори, механорецептори

в) терморекцептори, хеморецептори, фоторекцептори, механорецептори

г) температурорецептори, звукорецептори, барорецептори, осморекцептори

8. Виберіть, яке продовження твердження: “Висока чутливість аналізаторів до відповідних подразників ...” є правильним?

а) не сприяє підвищенню рівня безпеки людини

б) має неоднозначний вплив на рівень безпеки людини

в) не впливає на рівень безпеки людини

г) сприяє підвищенню рівня безпеки людини

9. Виберіть, яке продовження твердження «За законом Вебера-Фехнера ...» є правильним?

а) інтенсивність відчуттів прямо пропорційна до логарифму інтенсивності дії подразника

б) інтенсивність відчуттів обернено пропорційна до інтенсивності дії подразника

в) інтенсивність відчуттів прямо пропорційна до інтенсивності дії подразника

г) інтенсивність відчуттів обернено пропорційна до логарифму інтенсивності дії подразника

10. Виберіть, яким рівнянням описують закон Вебера-Фехнера, якщо S - інтенсивність відчуттів людини, P - інтенсивність дії подразника, A і C - індивідуальні константи?
- а) $P=k \cdot \log S+C$
  - б) $P=k \cdot S+C$
  - в) $S= k/P+C$
  - г) $S=k \cdot \log P+C$
11. Виберіть, якою є залежність інтенсивності відчуттів людини від інтенсивності дії зовнішнього подразника?
- а) квадратичною
  - б) експоненціальною
  - в) логарифмічною
  - г) лінійною
12. Виберіть, яке продовження твердження: “Пристосування аналізаторів до інтенсивності дії подразника ...” є правильним?
- а) не сприяє підвищенню рівня безпеки людини
  - б) сприяє підвищенню рівня безпеки людини
  - в) має неоднозначний вплив на рівень безпеки людини
  - г) не впливає на рівень безпеки людини
13. Виберіть, яке продовження речення: “Здатність аналізаторів до тренування ...” є правильним?
- а) знижує їхню чутливість
  - б) підвищує їхню чутливість
  - в) не змінює їхню чутливість
  - г) має неоднозначний вплив на їхню чутливість
14. Виберіть, яке продовження речення: “Здатність до тренування, як одна зі спільних властивостей аналізаторів людини, ...” є правильним?
- а) сприяє підвищенню рівня безпеки людини
  - б) не сприяє підвищенню рівня безпеки людини
  - в) не впливає на рівень безпеки людини
  - г) має неоднозначний вплив на рівень безпеки людини
15. Виберіть, яке продовження речення: “Здатність до зберігання відчуттів, як одна із спільних властивостей аналізаторів людини ...” є правильним?

- а) має неоднозначний вплив на рівень безпеки людини
- б) не сприяє підвищенню рівня безпеки людини
- в) не впливає на рівень безпеки людини
- г) сприяє підвищенню рівня безпеки людини

16. Що таке вікарування?

- а) результат взаємодії аналізаторів, який полягає у підвищенні чутливості одних аналізаторів внаслідок відмови чи ушкодження інших
- б) пришвидшення адаптаційних процесів внаслідок тренування
- в) несприятливі процеси в аналізаторах внаслідок їх перенавантаження
- г) правильної відповіді немає

17. Які види адаптації характерні для зорового аналізатора?

- а) темнова, світлова, кольорова
- б) монокулярна і бінокулярна
- в) темнова і світлова
- г) темнова, світлова, змінна (мерехтіння)
- д) інформаційна, кольорова, часова

18. В якому діапазоні спектра довжини хвиль відбувається якісна оцінка зорового відчуття, зумовленого кольором?

- а) 13-480 нм
- б) 10-15 км
- в) 1,618-2 дм
- г) 380-780 нм

19. Вкажіть максимальну кількість об'єктів, які одночасно можуть перебувати в полі зору людини?

- а) 2-4
- б) 5-7
- в) 3-5
- г) 7-9

20. Функцією якого аналізатора є контрастна чутливість?

- а) слухового
- б) спеціального
- в) зорового

г) температурного

21. Як називають рецептори, що сприймають світлові подразники?

- а) фоторецептори
- б) механорецептори
- в) барорецептори
- г) хеморецептори
- д) осморецептори

22. Виберіть, для якого кольору поле зору є найменшим?

- а) жовтого
- б) синього
- в) зеленого
- г) червоного

23. Виберіть, яке твердження є правильним?

- а) запах камфори знижує чутливість очей до зеленого кольору і підвищує до червоного
- б) підвищує гостроту зору і знижує гостроту слуху в сутінках
- в) знижує гостроту зору і підвищує гостроту слуху в сутінках
- г) запах камфори підвищує чутливість очей до зеленого кольору і знижує до червоного

24. Що собою являє слуховий аналізатор?

- а) співвідношення площ барабанної перетинки і овального вікна вуха
- б) спеціальну систему для сприймання звукових коливань, формування слухових відчуттів і розпізнавання звукових образів
- в) коливання барабанної перетинки
- г) виникнення звукових відчуттів

25. Особливістю якого аналізатора є здатність бути готовим до сприйняття інформації в будь-який час?

- а) аналізатора зору
- б) аналізатора слуху
- в) аналізатора нюху
- г) больового аналізатора

26. Якої частоти слуховий аналізатор людини сприймає акустичні коливання?

- а) 2-40 дБА
- б) 16-20 кГц
- в) 16-20000 Гц
- г) 0-140 дБ

27. Який рівень інтенсивності шуму вважається больовим порогом?

- а) 13 дБА
- б) 80 дБА
- в) 120 дБА
- г) 155 дБА

28. Скільки виділяють видів елементарних смакових відчуттів?

- а) 4
- б) 3
- в) 2
- г) 1

29. Як називається підвищення чутливості аналізатора до одного з подразників під час сукупної дії різних подразників?

- а) синестезією
- б) вікаруванням
- в) сенсibiliзацією
- г) адаптивністю
- д) чутливістю

30. Як називається перенесення якості одного відчуття на інше, внаслідок чого до специфічного відчуття додається неспецифічне?

- а) вікаруванням
- б) адаптивністю
- в) чутливістю
- г) сенсibiliзацією
- д) синестезією

31. Що таке здоров'я?

- а) стан повного фізичного, духовного і соціального благополуччя
- б) відсутність у організму фізичних вад
- в) дотримання правил здорового способу життя
- г) можливість займатися розумовою і фізичною працею

32. Чим, за даними ВООЗ, спричинені майже 80% усіх захворювань у світі?

- а) забрудненим повітрям
- б) споживанням неякісної питної води
- в) невідповідними умовами праці
- г) низьким рівнем культури безпеки
- д) неякісними продуктами харчування

33. Які причини смертності посідають перше місце?

- а) нещасні випадки
- б) серцево-судинні захворювання
- в) онкологічні захворювання
- г) самогубства
- д) туберкульоз

34. Які причини смертності посідають друге місце?

- а) серцево-судинні захворювання
- б) нещасні випадки
- в) самогубства
- г) онкологічні захворювання
- д) туберкульоз

35. Які причини смертності посідають третє місце?

- а) онкологічні захворювання
- б) серцево-судинні захворювання
- в) самогубства
- г) туберкульоз
- д) нещасні випадки

36. Як називається наука про формування, зміцнення та збереження здоров'я людини?

- а) гістологія
- б) гігієна
- в) ергономіка
- г) психологія

д) валеологія

37. Як називається галузь медицини, що вивчає вплив умов життя і праці на здоров'я людини, розробляє заходи для профілактики захворювань, рекомендації щодо забезпечення оптимальних умов існування, збереження здоров'я та тривалості життя?

а) валеологія

б) гігієна

в) гістологія

г) ергономіка

38. Як називається комплекс заходів по догляду за шкірою тіла, волоссям, порожниною рота, одягом і взуттям?

а) здоровий спосіб людини

б) гігієна людини

в) особиста гігієна людини

г) життєдіяльність людини

39. Хто створив ієрархію базових потреб людини?

а) А. Маслоу

б) Рамацціні

в) М.В. Ломоносов

г) Гіппократ

д) Арістотель

40. Що таке гомеостаз?

а) сукупність реакцій обміну речовин

б) збереження динамічного сталості внутрішнього середовища організму

в) процеси пристосування людини до мінливих умов навколишнього середовища

г) модель живого організму, що імітує його здатність пристосовуватися до умов зовнішнього середовища

41. Як називається здатність організму людини зберігати сталість внутрішнього середовища та деяких фізіологічних функцій організму людини за змінних умов навколишнього середовища?

а) адаптація

б) акомодация

- в) гомеостаз
- г) вікарування
- д) перехресна адаптація

42. Що належить до фізіологічних констант організму?

- а) артеріальний тиск, склад крові, гострота зору, серцевий ритм, частота дихання
- б) температура тіла, артеріальний тиск, вага тіла, ріст, гострота зору
- в) слух, гострота зору, вага, ріст, стать
- г) температура тіла, артеріальний тиск, склад крові, вміст калію
- д) температура тіла, артеріальний тиск, склад крові, гострота зору, серцевий ритм

43. Що утворюють головний і спинний мозок?

- а) центральну нервову систему
- б) периферичну нервову систему
- в) безумовні рефлекси
- г) нервову систему

44. Що таке інкубаційний період?

- а) відрізок часу від моменту початку хвороби до її завершення
- б) відрізок часу від моменту потрапляння мікробного агенту в організм до прояву симптомів хвороби
- в) час від моменту діяння подразника на організм до появи реакції у відповідь на цю дію
- г) відрізок часу від появи симптомів захворювання до їх зникнення

45. Які біологічні системи організму відповідальні за підтримання процесів життєзабезпечення людини?

- а) травна і статева
- б) статева і дихальна
- в) дихальна, кровноносна і нервова
- г) сечовидільна і кровноносна

46. Що розуміють під втомою?

- а) особливий фізіологічний стан організму

- б) небажання або навіть неможливість подальшого продовження роботи
- в) порушення здоров'я і загибель організму
- г) великі витрати енергії організмом

47. Що вивчає соціальна гігієна?

- а) вплив правил особистої гігієни на захворюваність населення
- б) вплив соціальних чинників на стан здоров'я населення
- в) соціальні хвороби
- г) стан гігієни та санітарії у суспільних закладах та місцях масового перебування людей

48. Що таке антропоноз?

- а) інфекційне захворювання, носієм збудника якого є лише людина
- б) масова паніка, яка веде до загибелі людей на місці надзвичайної події
- в) природне співтовариство, основною одиницею якого є людина
- г) масові мутації населення, викликані несприятливими екологічними впливами

49. Як називається надзвичайно велике поширення захворюваності як за рівнем, так і за масштабами, з охопленням багатьох країн, цілих континентів і навіть всієї земної кулі?

- а) Covid-19
- б) пандемія
- в) СНІД
- г) епідемія

50. Які речовини здатні зменшити реакцію впливу шкідливих речовин на організм і збільшити стійкість організму до багатьох факторів навколишнього середовища?

- а) канцерогени
- б) адсорбенти
- в) адаптогени
- г) каталізатори

51. Який вид загартовування обумовлює активізацію нервових центрів?

- а) ходіння босоніж
- б) обтирання
- в) моржування
- г) душ

52. Що є найбільш дієвим захистом від інфекційних захворювань?

- а) імунітет
- б) усунення джерел інфекції
- в) усунення шляхів передачі інфекції
- г) профілактика

53. На скільки повинні бути збільшені в холодну пору року норми фізіологічних потреб в харчових речовинах і енергії для всіх груп населення (%)?

- а) 30-40
- б) 18-25
- в) 25
- г) 10-15

54. Що найбільше викликає скорочення життя людини?

- а) порушення сну
- б) порушення апетиту
- в) порушення умов життєдіяльності
- г) малорухомий спосіб життя

55. Як називається нестача кисню і надлишок двоокису вуглецю в організмі людини?

- а) фібриляцією
- б) токсиметрією
- в) асфіксією
- г) електрофтальмією

56. Виберіть, яка добова потреба організму дорослої людини у воді?

- а) 30 мл на 1 кг маси тіла
- б) 35 мл на 1 кг маси тіла
- в) 25 мл на 1 кг маси тіла
- г) 40 мл на 1 кг маси тіла

57. Небезпечною для здоров'я вважається вода, де вміст в 1 мл води перевищує 100 мікроорганізмів?

- а) вміст бактерій повинен бути більше 1 тисячі
- б) вміст повинен бути більше 1 мільйона мікроорганізмів
- в) у воді не повинні міститися мікроорганізми
- г) це твердження є правильним

58. Скільки людина може прожити без води?

- а) день
- б) 3-7 днів
- в) два тижні
- г) місяць

59. Виберіть, від чого залежить потреба людини у воді?

- а) віку, пори року, якості води, статі
- б) характеру харчування, виду трудової діяльності, стану здоров'я, віку, клімату
- в) віку, якості харчування, виду трудової діяльності
- г) є сталим показником і не залежить від зовнішніх чинників

60. Які методи належать до дезактивації води?

- а) кип'ятіння, екстрагування, перегонка
- б) кип'ятіння, фільтрування, електроліз
- в) сепарація, перегонка, ректифікація
- г) фільтрування, електроліз, опромінення
- д) відстоювання, фільтрування, перегонка

61. Якою є норма забезпечення водою на одну людину на добу для приготування їжі і вмивання в надзвичайній ситуації?

- а) 9 л
- б) 3 л
- в) 8,6 л
- г) 7,5 л

62. Скільки людина може прожити без їжі?

- а) до 45 і більше діб
- б) 3-10 днів
- в) день
- г) два тижні
- д) місяць

63. Виберіть, від чого залежить, кількість вітамінів, які отримує організм?

- а) від якості спожитої їжі
- б) від кількості спожитої їжі
- в) від кількості спожитої води
- г) від недоїдання

64. Виберіть, яке продовження однієї із умов раціонального харчування: «Енергетична цінність середньодобового раціону харчування має ...» є правильним?

- а) перевищувати добові енерговитрати організму на 20%
- б) дорівнювати добовим енерговитратам організму
- в) бути меншою від добових енерговитрат організму на 20%
- г) дорівнювати денним енерговитратам організму

65. Виберіть, яке продовження твердження: "Оптимальне засвоєння харчових продуктів може бути забезпечене..." є правильним?

- а) дієтичним харчуванням
- б) надмірним харчуванням
- в) дотриманням режиму харчування
- г) недоїданням

66. Які харчові добавки офіційно заборонені до використання в продуктах харчування в Україні?

- а) E121 – барвник «Цитрус червоний», E123 – барвник ама-рант
- б) E121 – барвник «Цитрус червоний», E239 – консервант гексаметилентетрамін
- в) E121 – барвник «Цитрус червоний», E240 – консервант формальдегід
- г) E121 – барвник «Цитрус червоний», E123 – барвник ама-рант, E239 – консервант гексаметилентетрамін, E240 – консервант формальдегід
- д) E239 – консервант гексаметилентетрамін, E240 – консервант формальдегід

67. Що потрібно застосувати у разі харчового отруєння?

- а) промивання слабким розчином спирту
- б) промивання розчином перманганату калію чи соди

- в) промивання слабким розчином оцтової чи лимонної кислоти
- г) промивання слабким розчином гідросульфату міді

68. Скільки людина може прожити без сну?

- а) день
- б) два тижні
- в) 3-7 днів
- г) 30-45 днів

69. Яка вологість повітря впливає сприятливо на організм людини?

- а) 30-50%
- б) 60-80%
- в) 40-60%
- г) 35-80%

70. Втрати якого характеру завдають шкоди здоров'ю людини?

- а) фізіологічного, економічного, морального, генетичного
- б) фізіологічного, психічного, психологічного, естетичного
- в) психофізіологічного, генетичного, морального
- г) фізіологічного і психологічного

71. За який час у людини настає непритомність у воді температурою 10 градусів Цельсія?

- а) через 1 год
- б) через 0,25-0,5 год
- в) через 1,5 год
- г) через 2 год
- д) через 20 хв

72. Які заходи належать до протиепідеміологічних?

- а) карантин, обсервація
- б) карантин, обсервація, дезінфекція, дератизація, дезінсекція, щеплення
- в) дезінфекція, дератизація, дезінсекція
- г) карантин, дезінфекція, дезінсекція
- д) карантин, обсервація, дезінфекція, дератизація, дезінсекція

73. Що передбачають заходи обсервації?

- а) обмеження контактів між людьми, екстрену профілактику, виявлення хворих і підозрюваних на захворювання
- б) охорону та очеплення району розміщення хворих, заборону в'їзду та виїзду із зони ураження
- в) обмеження контактів між людьми, профілактичне харчування
- г) обмеження в'їзду без обмеження виїзду із зони ураження
- д) обмеження виїзду без обмеження в'їзду із зони ураження

74. До яких захворювань слід віднести істерію епідеміологічного характеру?

- а) психогенних
- б) соціальних
- в) інфекційних
- г) спадкових

75. Що означає "Вірус" латиною?

- а) нездужання
- б) смерть
- в) отрута
- г) хвороба

76. Як називається збудник інфекційних хвороб, який за розмірами є меншим за бактерію?

- а) рикетсія
- б) вірус
- в) спірохета
- г) міцелій

77. Як називаються мікроорганізми, що за будовою нагадують бактерії, за розвитком подібні до вірусів – розмножуються у клітинах господаря?

- а) віруси
- б) бактерії
- в) грибки
- г) бацили
- д) рикетсії

78. Визначте, хто зі вчених наприкінці XIX ст. вперше помітив антимікробний ефект срібла?

- а) Бріан Ковадж

- б) Кнуд Расмуссен
- в) Негель;
- г) Сабанєєв Л.П.
- д) Руал Амундсен

79. Як називається група інфекцій, що передаються через шкірні покриви або слизові оболонки?

- а) аерозольною
- б) контактною
- в) трансмісивною
- г) вірусною

80. Яке рН середовища є сприятливим для проживання і розмноження більшості мікроорганізмів?

- а) 3,0 – 4,5
- б) 7,0 – 7,5
- в) 4,5 – 7,0
- г) 5,0 – 7,0

81. Що таке абстинентний синдром?

- а) стан нервово-психічної слабкості
- б) знижений настрій, сум, нудьга, туга, що поєднуються з відчуттям втрати життєвого тону та погіршення самопочуття внаслідок відмови від шкідливої звички
- в) психічні розлади внаслідок пережиття стресів
- г) активності

82. До якого виду небезпек належить тютюнопаління?

- а) соціальних
- б) природних та природно-техногенних
- в) техногенних
- г) соціально-політичних

83. За який час алкоголь після вживання потрапляє у кров людини?

- а) 5 хвилин
- б) 10 хвилин
- в) 2 хвилини
- г) 20 хвилин

84. У чому полягає головна небезпека алкоголю для дитячого та підліткового організму?

- а) у несформованості організму
- б) у несформованості психіки
- в) у неусвідомленні наслідків
- г) у відсутності ферментів, що розщеплюють етиловий спирт
- д) у недостатній масі тіла

85. Які речовини належать до депресантів?

- а) чадний газ, анілін, нітробензол
- б) чадний газ, метиловий спирт, синильна кислота
- в) чадний газ, анілін, нітробензол
- г) етиловий спирт, хлороформ, фенобарбітал, мезапам
- д) стріхнін, кураре, фенобарбітал, етиловий спирт

86. На що припадає найбільша частка алкоголю в організмі людини?

- а) печінку
- б) клітини мозку
- в) шлунок
- г) кров
- д) сечовий міхур

87. В чому вимірюється вміст алкоголю в крові?

- а) проміле
- б) відсотках
- в) градусах
- г) мілілітрах
- д) міліграмах

88. Яка доза оцтової кислоти викликає смертельне отруєння?

- а) 0,5 л
- б) 200 мл
- в) 60 мл
- г) 100-150 мл
- д) 5-10 мл

89. Яка концентрація алкоголю в крові вважається смертельною?

- а) 1-2 відсотки
- б) 8-10 відсотків
- в) 5-6 проміле

- г) 10-12 проміле
- д) 2-3 проміле

90. Що настає, якщо доза алкоголю виявилася надмірною?

- а) посилення серцевої діяльності
- б) безладна блювота
- в) алкогольна кома
- г) загальмованість

91. Для кого характерний фетальний алкогольний синдром?

- а) для алкоголіків з великим стажем вживання спиртного
- б) для жінок, які не можуть позбутися алкогольної залежності
- в) для людей, у яких деякі запахи викликають стан сп'яніння
- г) для новонароджених, мами яких вживали алкоголь до і під час вагітності

92. Яка доза аптечного нашатирного спирту викликає смертельне отруєння?

- а) 60-80 мл
- б) 0,5 л
- в) 100-150 мл
- г) 5-10 мл
- д) 25-50 мл

93. Якої дози метанолу достатньо, щоб отримати важке отруєння або сліпоту?

- а) 100 мл
- б) 500 мл
- в) 200 мл
- г) 10 мл
- д) 50 мл

94. Виберіть, як впливає вживання наркотичних речовин на психофізіологічну надійність людини?

- а) знижує її
- б) підвищує її
- в) не змінює її
- г) має неоднозначний вплив

95. Зіниця в "крапку", погляд порожній, очі напівприкриті, напівсонний стан – це ознаки вживання?

- а) кокаїну
- б) опію
- в) героїну
- г) гашишу
- д) «екстезі»

96. Що таке аудіонаркотики?

- а) музичні файли, створені спеціальним способом цифрування
- б) повторюваний з встановленою періодичністю звуковий сигнал
- в) бінауральні хвилі, повторюваний звуковий сигнал, що подається у вуха людини з різною частотою
- г) звуковий сигнал, набір спеціально підібраних звуків, що діють як гіпноз
- д) безладні звуки, дія яких призводить до психічних розладів

97. Як поділяються психофізіологічні перевантаження?

- а) розумове перенапруження, емоційне перевантаження
- б) розумове перенапруження, перенапруження аналізаторів, монотонність праці, емоційне перевантаження
- в) перенапруження уваги, пам'яті, волі, емоцій
- г) розумове перенапруження, перенапруження аналізаторів, емоційне перевантаження
- д) розумове перенапруження, перенапруження аналізаторів, монотонність праці, емоційне перевантаження

98. Що розуміють під втомою ?

- а) особливий фізіологічний стан організму
- б) небажання або навіть неможливість подальшого продовження роботи
- в) порушення здоров'я і загибель організму
- г) великі витрати енергії організмом

99. Як називають стійке зниження працездатності, яке веде до розвитку хвороб, зниження опірності організму до інфекційних захворювань?

- а) втомою
- б) перевтомою
- в) професійним захворюванням
- г) апатією

100. Якої шкідливої звички стосується «явище толерантності»?

- а) комп'ютерна залежність
- б) зловживання алкоголем
- в) токсикоманія
- г) наркоманія
- д) куріння

101. Як називають звикання організму до дози наркотичного препарату?

- а) акомодацією
- б) абстинентним синдромом
- в) явищем толерантності
- г) адаптацією
- д) явищем прогресування

102. Що являють собою токсини ботулізму?

- а) харчові токсини
- б) хімічні токсини
- в) рослинні отрути
- г) тваринні отрути

103. Чим спричиняються найпоширеніші масові харчові інфекції і інтоксикації?

- а) стрептококками
- б) бактеріями «Salmonellae»
- в) стафілококовими ентеротоксинами
- г) інфузоріями

104. До яких інфекцій належить дизентерія?

- а) дихальних шляхів
- б) зовнішніх покривів
- в) кишкової групи
- г) кров'яної групи

105. До якої групи належить захворювання (сальмонельоз), спричинене потраплянням в організм людини з водою та їжею

патогенних мікроорганізмів та продуктів їхньої життєдіяльності?

- а) харчове отруєння
- б) харчова інфекція
- в) передозування
- г) харчова токсикоінфекція
- д) харчова інфекція

106. Як називається захворювання (дизентерія, холера, черевний тиф), спричинені потраплянням в організм людини з повітрям, водою, їжею патогенних мікроорганізмів?

- а) харчова інфекція
- б) харчове отруєння
- в) харчова токсикоінфекція
- г) харчова інфекція
- д) передозування

107. Як називається захворювання, викликане потраплянням в організм людини продуктів життєдіяльності мікроорганізмів з їжею та водою?

- а) харчова інфекція
- б) харчова токсикоінфекція
- в) харчове отруєння
- г) харчова інфекція
- д) передозування

108. Яка інфекційна хвороба в Україні є найпоширенішою?

- а) туберкульоз
- б) грип
- в) сальмонельоз
- г) кір
- д) вітрянка

109. З якого часу в Україні триває епідемія туберкульозу?

- а) з 1912 року
- б) з 1994 року
- в) з 2000 року
- г) з 1995 року
- д) з 2016 року

110. Яке співвідношення між померлими від туберкульозу чоловіками і жінками спостерігається в Україні?

- а) 2:1
- б) 10:1
- в) 7:1
- г) 1:2
- д) 2:3

111. В яких умовах найшвидше гине збудник туберкульозу – паличка Коха?

- а) низької температури
- б) прямого сонячного світла
- в) високої температури
- г) кип'ятіння
- д) ультрафіолетове випромінювання

112. В якому році і де зафіксовані перші випадки захворювання на СНІД в Україні?

- а) у 1987 році в Одесі
- б) у 1992 році в Києві
- в) у 2001 році в Маріуполі
- г) у 1980 році в Ялті

113. Скільки триває інкубаційний період інфікування ВІЛ-інфекцією?

- а) 1 місяць
- б) 3-6 тижнів
- в) 2 місяця
- г) 6 місяців
- д) 2 тижні

114. Чи можна віднести СНІД до групи кров'яних інфекцій?

- а) ні, оскільки він належить до інфекцій зовнішніх покривів
- б) загалом так, хоча основний шлях інфікування СНІДом – статевий
- в) ні, оскільки він належить до кишкових інфекцій
- г) ні, оскільки він не передається комахами

115. Якими шляхами передається вірус СНІДу?

- а) тільки при переливанні крові нестерильними шприцами

- б) при переливанні крові нестерильними шприцами, статевим шляхом, грудним молоком
- в) тільки статевим шляхом
- г) при переливанні крові нестерильними шприцами, статевим шляхом, грудним молоком, слиною, повітряно-крапельним

116. Які є шляхи зараження гепатитом А?

- а) через кров та слизові оболонки
- б) повітряно-крапельним шляхом
- в) через їжу, заражену воду і контактно-побутовим шляхом
- г) статевим шляхом та через кров

117. Через який час проявляються симптоми гепатиту С?

- а) 2 тижні
- б) через 30-120 днів
- в) захворювання безсимптомне
- г) через 1-2 доби

118. Яке захворювання має безсимптомний перебіг?

- а) гепатит В
- б) туберкульоз
- в) грип
- г) гепатит С
- д) кір

119. Чим можна заразитися через укуси інфікованої блошиці?

- а) вірусним гепатитом
- б) на сказ
- в) малярією
- г) енцефалітом
- д) на висипний тиф

120. Що є прикладом паразитарного венеричного захворювання?

- а) гонорея
- б) короста
- в) сифіліс
- г) кандидоз

121. Через який час проявляються первинні ознаки сифілісу?

- а) 5-8 днів

- б) 3-4 тижні
- в) 1-2 дні
- г) 20-40 днів

122. Кому належить вислів: «Все є отрута, і все є ліки. Лише доза робить речовину отрутою або ліками»?

- а) Гіппократ
- б) Парацельс
- в) Рамаціні
- г) Ломоносов М.В.
- д) Арістотель

123. Які важкі метали необхідні в невеликих кількостях для життєдіяльності людини?

- а) алюміній, титан, срібло
- б) мідь, марганець, молібден
- в) ртуть, свинець, кадмій
- г) залізо, свинець, кобальт

124. Як називається нестандартна відповідь імунної системи організму на контакт з нешкідливими речовинами?

- а) алергічною реакцією
- б) травматичним шоком
- в) кардіальним шоком
- г) церебральний шоком

ЧАСТИНА 3

1. Виберіть, яка складова атмосфери є наймінливішою?

- а) озон
- б) кисень
- в) водяна пара
- г) вуглекислий газ
- д) аерозолі

2. Виберіть, які з вказаних небезпек мають природний характер?

- а) тероризм, міжнаціональні конфлікти
- б) повені, селі, грози, сейсмічні явища
- в) повені, побутові пожежі, страйки
- г) транспортні аварії, техногенні катастрофи, побутові пожежі
- д) повені, кислотні опади, грози, опустелювання

3. Виберіть, яку небезпеку найскладніше спрогнозувати і відвернути?

- а) стихійне лихо
- б) техногенну аварію
- в) військовий конфлікт
- г) тероризм

4. Виберіть, скільки складових має природна сфера?

- а) чотири: літосфера, біосфера, гідросфера, атмосфера
- б) чотири: літосфера, стратосфера, гідросфера, атмосфера
- в) п'ять: біосфера, літосфера, атмосфера, гідросфера, іоносфера
- г) п'ять: літосфера, біосфера, космос, гідросфера, атмосфера
- д) шість: літосфера, біосфера, космос, гідросфера, стратосфера, атмосфера

5. Які стихійні лиха відносять до природно-техногенних небезпек?

- а) наркоманія, повені, великі морози
- б) кислотні дощі, зменшення озонового шару, опустелювання, підвищення кислотності води Світового океану

- в) епідемії, пилові бурі, зсуви, повені
- г) кислотні дощі, великі морози, спека

6. Яка складова природного середовища на сьогодні найменше піддається впливу господарської діяльності людини?

- а) літосфера
- б) біосфера
- в) атмосфера
- г) космос
- д) гідросфера

7. Яку систему формують складові природного середовища з погляду управління складними системами?

- а) систему зі зворотнім зв'язком
- б) систему з прямим зв'язком
- в) систему з еквівалентним зв'язком
- г) систему з екстремальним зв'язком

8. Як називаються сили, що руйнують та перетворюють земну кору, які проявляються на поверхні землі і які переносять легкі та розчинні продукти руйнування, здійснювані водою, вітром, льодовиками?

- а) ендегенними
- б) екзогенними
- в) антропогенними
- г) техногенними.

9. Як називаються глибинні процеси, що піднімають окремі ділянки земної кори, і сприяють утворенню мегаформ і макроформ рельєфу?

- а) ендегенними
- б) екзогенними
- в) антропогенними
- г) техногенними

10. Як називають глобальну природну, а інколи і техногенну надзвичайну ситуацію, екологічні наслідки якої поширюються на всю або більшу частину планети?

- а) катастрофою
- б) екологічним лихом
- в) стихійним лихом

- г) катаклізмом
- д) екологічною катастрофою

11. Який характер мають природні катастрофічні явища, які викликають ланцюжок інших?

- а) сумарний
- б) адитивний
- в) афтершоковий
- г) синергетичний

12. Що таке стихійне лихо?

- а) небезпечне природне явище
- б) виробнича аварія
- в) катастрофа
- г) техногенна катастрофа

13. Яка зона Землі є найнебезпечнішою за сейсмоактивністю?

- а) Кордильєри
- б) Карпати
- в) Тихоокеанське узбережжя
- г) Альпи
- д) узбережжя Атлантичного океану

14. Які відомі два головних сейсмічних пояси планети?

- а) Середземноморський, Тихоокеанський
- б) Атлантичний, Індійський
- в) Африканський, Середземноморський
- г) Індійський, Тихоокеанський

15. Як називається геологічне утворення, що виникає над каналами і тріщинами в земній корі, що утворюється з вулканічних шлаків, гарячих газів, водяної пари, попелу і уламків гірських порід?

- а) вулкан
- б) пік
- в) гейзер
- г) сопка

16. Якою є кількість жертв від вулканічних вивержень за даними ЮНЕСКО за останні 500 років?

- а) понад 300 тис. осіб
- б) понад 350 тис. осіб

- в) понад 200 тис. осіб
- г) до 150 тис. осіб

17. Яка країна посідає перше місце за кількістю вулканів?

- а) Японія
- б) Індонезія
- в) США
- г) Малайзія
- д) Чилі

18. В якій країні землетруси бувають найрідше?

- а) в Японії
- б) в Туреччині
- в) в Індії
- г) в Канаді

19. Як поділяються землетруси за походженням?

- а) тектонічні, вулканічні, обвальні, моретруси, лавинні
- б) тектонічні, вулканічні, метеоритні, обвальні, моретруси
- в) тектонічні, вулканічні, обвальні, моретруси
- г) тектонічні, вулканічні, обвальні
- д) наземні, підземні, підводні

20. Як називається місце, де зсуваються гірські породи, осередок землетрусу?

- а) гіпоцентр землетрусу
- б) епіцентр землетрусу
- в) магнітуда
- г) зона землетрусу
- д) сейсмічна зона

21. Як називається місце на поверхні землі безпосередньо над осередком землетрусу?

- а) гіпоцентром землетрусу
- б) епіцентром землетрусу
- в) магнітудою
- г) зоною землетрусу
- д) сейсмічною зоною

22. Як називається ступінь наслідків від землетрусу в певному місці земної поверхні?

- а) інтенсивністю, або силою землетрусу

- б) енергією землетрусу
- в) магнітудою землетрусу
- г) амплітудою землетрусу

23. Як називається стандартний прилад, що реєструє на фіксованій відстані від епіцентру максимальну амплітуду, за якою вимірюється випромінювана при сейсмічному поштовху енергія у вигляді пружних хвиль?

- а) сейсмоסקопом
- б) вібрографом
- в) сейсмографом
- г) осцилографом

24. В чому вимірюється інтенсивність землетрусу, що характеризує ступінь викликаних землетрусом локальних руйнувань?

- а) є безрозмірною величиною
- б) в балах
- в) в одиницях тиску
- г) в джоулях

25. За якими шкалами здійснювали оцінку землетрусу в різні часи?

- а) Ріхтера, Вебера-Фехнера, MSK-64
- б) Бофорта, Мооса, MSK-64
- в) Мооса, Ріхтера, MSK-64
- г) Меркаллі, Ріхтера, MSK-64

26. За якою шкалою визначають силу землетрусу?

- а) MSK-64
- б) 12-ти бальна шкала Ріхтера
- в) шкала Бофорта
- г) 9-ти бальна шкала Ріхтера
- д) шкала Меркаллі

27. В яких межах вимірюється сила землетрусу за міжнародною шкалою MSK?

- а) 0-5 балів;
- б) 0-7 балів;
- в) 0-12 балів
- г) 5-9 балів

28. Яку шкалу використовують для вимірювання магнітуди землетрусів?

- а) Вебера-Фехнера
- б) Ріхтера
- в) Меркаллі
- г) MSK-64
- д) Бофорта
- е) Мооса

29. Яке максимальне значення магнітуди було зафіксоване на Землі за шкалою Ріхтера?

- а) 8,9 балів
- б) 10 балів
- в) 8 балів
- г) 12 балів
- д) 6 балів

30. У скільки балів за шкалою MSK-64 землетруси належать до руйнівних?

- а) 6,5
- б) 7
- в) 8
- г) 6

31. У скільки балів за шкалою MSK-64 землетруси належать до сильних?

- а) 6
- б) 4
- в) 3
- г) 5

32. Від чого, головним чином, залежить площа поширення сейсмічних коливань?

- а) близькості підземних вод
- б) щільності ґрунту
- в) глибини осередку землетрусу
- г) сили поштовхів в епіцентрі

33. Що таке афтершоки?

- а) відхилення в магнітному полі Землі або на певній місцевості

- б) сильні урагани, що виникають після інтенсивного танення снігу
- в) дуже сильні повені, внаслідок яких стаються зсуви та обвалення ґрунту
- г) підземні поштовхи, які слідують за землетрусом і генетично з ним пов'язані

34. Яка зона України є найбільш небезпечною за сейсмоактивністю?

- а) Крим
- б) Карпати
- в) Південно-Азовська
- г) гори Вранча
- д) Закарпаття

35. Чому належить основна роль в успішному проведенні захисних заходів під час землетрусу?

- а) своєчасному (завчасному) прогнозу
- б) підтримці населення в постійній готовності до землетрусу
- в) сейсмостійкому будівництву
- г) зниженню сейсмічної небезпеки на певній території

36. Що необхідно робити, якщо землетрус застав вас в автомобілі на відкритій території?

- а) зупинитися, вийти з машини і бігти в бік населеного пункту
- б) зупинитися, не заважаючи іншим автомобілям, відкрити двері і залишатися в машині
- в) зупинити транспорт і сховатися в найближчому підвалі, під опорою моста або в заглибленні
- г) зупинитися, вийти з машини і допомагати організовувати евакуацію населення в безпечні райони

37. Перебуваючи у приміщенні під час землетрусу, як потрібно діяти?

- а) негайно вибігти з будинку, відключивши електро-, водопостачання

- б) відімкнути електро-, водо-, газопостачання, взяти документи, терміново вийти з будинку і відійти на безпечну відстань від нього
- в) відімкнути електро-, водо-, газопостачання, взяти документи, терміново залишити будинок, скориставшись ліфтом
- г) негайно зайняти безпечне місце, триматися подалі від вікон і важких предметів, які можуть перекинутися або зрушити з місця

38. Оповіщення про загрозу землетрусу застало вас на вулиці. Якими повинні бути ваші дії?

- а) зайняти місце якнайдалі від будівель і ліній електропередач
- б) заховатися у підвалі
- в) заховатися на горіщі
- г) перечекати в ліфті або в автомобілі

39. Чого не можна робити в квартирі відразу після землетрусу?

- а) запалювати газ і вогонь
- б) перевіряти справність каналізації
- в) перевіряти самому справність газу і електропроводки
- г) поправляти карнизи, балкони, дроти, труби

40. Як називається ковзке зміщення мас гірських порід вниз схилом під впливом сили тяжіння?

- а) зсув
- б) обвал
- в) лавина
- г) сель

41. Яка основна причина утворення зсувів?

- а) сильний вітер
- б) звукова хвиля
- в) вода, що просочилася тріщинами і порами вглиб порід
- г) сильні снігопади

42. Де в Україні найбільш розвинені карстові провалля відкритого типу?

- а) у Хмельницькій області

- б) на Поліссі
- в) на Волині
- г) у Донецькій області
- д) на Закарпатті

43. Що не відноситься до небезпечних геологічних явищ?

- а) зсуви
- б) смерчі
- в) селі
- г) лавини

44. Як називаються потоки з великою концентрацією уламків гірських порід, ґрунту, каміння?

- а) паводком
- б) повінню
- в) селем
- г) водяним зсувом
- д) шквалом

45. З чого складається сіль?

- а) газів гірських порід
- б) снігових лавин
- в) суміші снігу і піску
- г) суміші води та уламків гірських порід

46. Селі утворюються в усіх гірських районах світу, крім?

- а) Румунії
- б) Антарктиди
- в) Швейцарії
- г) Тибету

47. Де в Україні найбільш поширені селеві процеси?

- а) Буковина, Волинь
- б) Полісся, Придніпров'я
- в) Карпати, Крим
- г) Крим та Приазов'я
- д) Закарпаття та Придніпров'я

48. Які види прогнозу селенебезпечним є найбільш достовірними?

- а) оперативні та короткострокові
- б) наддовгострокові і довгострокові

- в) оперативні та довгострокові
- г) короткострокові і довгострокові

49. Що необхідно робити у разі загрози сходження селевого потоку?

- а) рухатися перпендикулярно до руху селевого потоку
- б) рухатися за напрямком вітру
- в) рухатися догори вздовж селевого потоку
- г) рухатися у долину

50. Що таке повінь?

- а) тимчасове затоплення значної частини суші водою в результаті підняття рівня води у річці, озері або морі
- б) підвищення рівня ґрунтових вод унаслідок сильних опадів і несправності дренажних систем
- в) значне підвищення водності річки в межах річного циклу, що виникає нерегулярно; утворюється під час сильних дощів чи під час відлиги
- г) явище льодового режиму річки в період замерзання, що позначається нагромадженням крижин під час льодоходу в вузьких місцях
- д) комплексний природно-техногенний процес підвищення рівня ґрунтових вод і збільшення вологості порід зони аерації

51. Як називається затоплення водою місцевості, прилеглої до річки, озера, що заподіює матеріальну шкоду і загибель людей?

- а) розлив
- б) повінь
- в) приплив
- г) підтоплення

52. У разі чого повінь може відбутися раптово?

- а) сильних лавин
- б) інтенсивного танення льодовиків
- в) річкових паводків і нагінних вітрів
- г) тільки у разі прориву крижаних заторів і ґрунтових перемичок у верхів'ях річок

53. Який з вказаних наслідків повеней є вторинним?

- а) конфлікти
- б) змивання шару родючого ґрунту
- в) руйнування шляхів
- г) епідемії

54. Під час повені вода застає вас у полі. Якими повинні бути ваші дії?

- а) якщо поблизу є копиця сіна чи скирта соломи – залізти на них
- б) зупинитись на місці і чекати на допомогу
- в) терміново виходити на підвищене місце
- г) зняти одяг, взуття, дочекавшись підйому води пливти за течією

55. Повінь застала вас в лісі. Як потрібно діяти?

- а) вилізти на розлоге дерево або триматися за стовбур, чекаючи допомоги
- б) наламати суччя, зв'язати їх в пучок, здатний утримати людину на воді, скинути взуття, тісний одяг і уплав спробувати вибратися на сухе місце
- в) спробувати залізти на будь-яке дерево або кущ і вивісити на них кольорове полотно
- г) спробувати уплав дістатися до сухого місця

56. Що потрібно зробити після спаду води під час повені, перш ніж повернутися в приміщення?

- а) переконатися в цілості конструкцій, увімкнути освітлення, запалити вогонь, щоб просушити приміщення
- б) переконатися в цілості конструкцій, провітрити приміщення, тому що можливий витік газу; винести всі намоклі речі
- в) увімкнути всі наявні нагрівальні прилади, відкрити вікна і двері, винести всі намоклі речі, зібрати воду та намокле сміття
- г) переконатися в цілості конструкцій, провітрити приміщення, відкрити всі вікна та двері, не запалювати вогонь і не включати електроприлади, оскільки можливий витік газу

57. При порятунку потопуючої людини, як потрібно діяти?

- а) підпливти до потопуючого спереду, наблизившись, взяти його за голову, плечі, руки, комір, повернути обличчям догори і плисти до берега
- б) підпливти до потопуючого зі спини, наблизившись, взяти його за голову, плечі, руки, комір, повернути обличчям вгору і плисти до берега
- в) підпливти під потопуючого і, утримуючи його за ноги, доплисти до берега, де провести реанімаційні заходи
- г) «оглушити» потопуючого для запобігання проявам дій панічного характеру, що перешкоджають його порятунку

58. Як називається повінь, що є характерною для річок з максимальним стоком, обумовленим випаданням інтенсивних дощів та таненням снігу на рівнинах?

- а) паводком
- б) повінню
- в) цунамі
- г) підтопленням

59. Як називається підйом рівня води, викликаний впливом вітру на водну поверхню?

- а) розливом
- б) нагоном
- в) зажором
- г) паводком

60. Як називається скупчення льоду в руслі, що обмежує течію річки, в результаті якого відбувається підйом води і її розливання?

- а) повінню
- б) затором
- в) паводком
- г) розливом

61. Як називаються морські гравітаційні хвилі дуже великої довжини, що виникають в результаті зміщення вверх-вниз ділянок дна при сильних підводних землетрусах, виверженні вулканів, зсувах, інших тектонічних процесах, а також внаслідок потужних підводних вибухів?

- а) цунамі
- б) штормові
- в) прогресивні
- г) дев'ятий вал
- д) лавинні

62. Якою шкалою інтенсивності користуються для характеристики небезпеки цунамі?

- а) Меркаллі
- б) MSK-64
- в) К.Іди та А.Імамури
- г) Ріхтера

63. Де дія цунамі є безпечною?

- а) на узбережжі
- б) на відстані 3 метри від берега
- в) у відкритому океані
- г) у будівлі

64. Як називається процес руйнування хвилями прибою берегів морів, озер та водосховищ?

- а) абразією
- б) ерозією
- в) затором
- г) цунамі

65. Як називається відрив і падіння великих мас породи на крутих і обривистих схилах гір, що відбуваються в результаті ослаблення зчеплення гірських порід під впливом вивітрювання, підмиву, а також сили тяжіння і тектонічних явищ?

- а) обвалом
- б) каменепадом
- в) селем
- г) зсувом

66. На безлісних схилах якої крутизни утворюються лавини?

- а) від 15° і більше
- б) до $5 - 7^\circ$
- в) $7 - 10^\circ$
- г) від 10° і більше

67. Якими можуть бути лавини залежно від властивостей снігу?

- а) сухими, вологими і мокрими
- б) невеликими і великими за розміром
- в) володіють значною крутизною
- г) небезпечними і безпечними

68. Що належить до пасивних профілактичних заходів по боротьбі зі сходом лавин?

- а) використання опорних споруд, дамб, лавинорізів, надобів, снігозатримуючих щитів, відновлення лісу
- б) штучне провокування сходу лавини в задалегідь вибраний час, організація вибухів спрямованої дії
- в) використання для сходу лавин сильних джерел звуку
- г) розробка правил поведінки і алгоритмів дії при сходженні лавини

69. Під час проходження групою туристів лавинонебезпечної ділянки в горах почала сходити лавина. Небезпека потрапити в неї дуже велика. Як потрібно діяти?

- а) розділитись на декілька груп, кожна з яких почне самостійно сходити схилом донизу
- б) швидко організувати вихід із лавинонебезпечної ділянки
- в) лягти і притиснутися до землі, закривши голову руками, по можливості сховатися за скелею або за її виступом
- г) за допомогою мотузок забезпечити страхування, прикріпившись за великий камінь

70. Чим перш за все зажор відрізняється від затору?

- а) локалізацією в руслі річки
- б) швидкістю руху льоду
- в) консистенцією льоду
- г) температурою льоду

71. Що руйнується в першу чергу при ожеледях?

- а) дороги
- б) електромережі
- в) транспорт
- г) дерева

72. Якою є висота шару атмосферного повітря?

- а) 8-10 км
- б) 20-25 км
- в) 19-20 км
- г) 1500-1700 м

73. Що називається антициклоном?

- а) зона підвищеного тиску з максимумом в центрі
- б) зона підвищеного тиску з мінімумом в центрі
- в) зона зниженого тиску з мінімумом в центрі
- г) зміна тиску від високого до низького.

74. Як називається зона підвищеного атмосферного тиску з максимумом в центрі?

- а) антициклоном
- б) циклоном
- в) аномальною зоною
- г) епіцентром
- д) смерчем

75. Як називається атмосферний вихор з низьким тиском в центрі?

- а) антициклоном
- б) циклоном
- в) аномальною зоною
- г) епіцентром
- д) смерчем

76. За допомогою якого приладу можна визначити зниження атмосферного тиску та наближення негоди?

- а) манометра
- б) анемометра
- в) тискоміра
- г) барометра
- д) вакуумметра

77. Хто з вчених створив шкалу сили вітру?

- а) Меркаллі
- б) Бофорт
- в) Ріхтер
- г) Карніка

- 78. За якою шкалою здійснюється вимірювання сили вітру біля земної поверхні на стандартній висоті 100 метрів?**
- а) 12-ти бальною шкалою Бофорта
  - б) 9-ти бальною шкалою Бофорта
  - в) 12-ти бальною шкалою Ріхтера
  - г) 9-ти бальною шкалою Меркаллі
  - д) 12-ти бальною шкалою MSK-64
- 79. Як називається тропічний циклон, який зароджується в Атлантичному океані та прилеглих до нього морях і досягає надзвичайної сили?**
- а) ураганом
  - б) штормом
  - в) цунамі
  - г) поривом
- 80. Як називається атмосферний вихор великих розмірів зі швидкістю вітру до 120 км/год?**
- а) буревій
  - б) буран
  - в) ураган
  - г) шторм
- 81. Якою у середньому є середня тривалість урагану?**
- а) 7 – 10 годин
  - б) 6 – 9 годин
  - в) 9 – 12 днів
  - г) 8 – 11 хвилин
- 82. Як називається тропічний циклон, який зароджується в Тихому океані та його морях і досяг надзвичайної сили?**
- а) тайфуном
  - б) смерчем
  - в) Куросіо
  - г) торнадо
- 83. Як називається вітер з високою температурою та низькою вологістю повітря, який призводить до зниження запасів вологи в ґрунті і, як наслідок, до загибелі рослин, серйозних порушень у біоценозах та завдає великих матеріальних збитків сільськогосподарському виробництву?**

- а) буревій
- б) суховій
- в) пилова буря
- г) мусон
- д) пасат

84. Як називається тривалий, дуже сильний вітер зі швидкістю більше 20 м/с?

- а) буря
- б) смерч
- в) ураган
- г) тайфун

85. Що таке буря?

- а) степова заметіль
- б) вітер зі швидкістю 20 м/с і більше, що супроводжується значним хвилюванням на морі та руйнуванням на суходолі
- в) атмосферний вихор великих розмірів зі швидкістю вітру до 120 км / год
- г) швидкі й сильні зміни в магнітному полі Землі, що виникають у періоди підвищеної сонячної активності

86. Що таке буран?

- а) атмосферний вихор великих розмірів зі швидкістю вітру до 120 км / год
- б) степова заметіль
- в) вітер зі швидкістю 20 м/с і більше, що супроводжується значним хвилюванням на морі та руйнуванням на суходолі
- г) швидкі й сильні зміни в магнітному полі Землі, що виникають у періоди підвищеної сонячної активності

87. Що таке смерч?

- а) гігантський атмосферний вихор з високою швидкістю повітряного потоку і зменшеним до центру тиском повітря
- б) циклон
- в) сильна буря, вітер на морі чи озері та спричинене цим велике хвилювання води або цунамі

- г) стрімкий вихор зі швидкістю вітру понад 33 м/с, який витягується від купчасто-дощової хмари до поверхні води або землі

88. З чим пов'язана руйнівна дія смерчу?

- а) з дією стрімко обертового повітря і різким вертикальним підйомом повітряних мас
- б) зі значною швидкістю руху повітряних мас
- в) з різким зниженням атмосферного тиску
- г) з підйманням великої маси води на узбережних ділянках

89. Як називають смерчі над сушею та у США?

- а) ураганами
- б) цунамі
- в) торнадо
- г) циклонами

90. Що є найкращим захистом від смерчу?

- а) горища і підвищення
- б) балкони
- в) узбережжя водойм
- г) підвальні приміщення, підземні споруди

91. Що потрібно робити, якщо ураган, буря або смерч застали людину в автомобілі?

- а) зупинитися, вийти з машини і допомагати організувати евакуацію населення в безпечні райони
- б) зупинитися, вийти з машини і бігти в протилежний бік від стихії
- в) зупинитися, не заважаючи іншим автомобілям, відкрити двері і залишатися в машині
- г) залишити транспорт і сховатися в найближчому підвалі, під опорою моста або в заглибленні

92. З якою швидкістю поширюється блискавка в повітряному середовищі?

- а) 331 м/с
- б) 1852 м/с
- в) 299792 км/с
- г) 1000 км/с

93. Які тварини надають перевагу перебуванню у геопатогенних зонах?

- а) кішки
- б) собаки
- в) коні
- г) корови
- д) свині

94. Як поділяються природні пожежі?

- а) польові, лісові, гірські, підземні
- б) наземні, підземні, трав'яні, кущові, лісові
- в) лісові, степові, підземні
- г) степові, польові, лісові, підземні
- д) наземні і підземні

95. Як поділяються лісові пожежі?

- а) верхові, низові, підземні
- б) трав'яні, кущові, верхові
- в) підземні, наземні, верхові
- г) підземні, трав'яні, кущові, верхові
- д) верхові і низові

96. Як поділяються за швидкістю поширення вогню і висотою полум'я лісові пожежі?

- а) степові, низові, верхові
- б) повільні, середні, швидкі, катастрофічні
- в) знехтувані, допустимі, гранично-допустимі, надмірні
- г) сильні, слабкі, середні

97. Не буває таких природних пожеж, як...

- а) лісові та торф'яні
- б) гірські
- в) степові і хлібних масивів
- г) підземні пожежі

98. Звідки починають відпал – метод локалізації лісової пожежі, що застосовується, якщо бракує сил і засобів пожежо-гасіння?

- а) в будь-якому місці лісового масиву

- б) від опорної смуги (струмка, річки, дороги, просіки), на краю якої, зверненої до пожежі, створюють вал з горючих матеріалів (сучків, хмизу, сухої трави)
- в) безпосередньо біля фронту поширення полум'я
- г) від найближчого населеного пункту

99. Горить торф'яне болото. Як потрібно діяти?

- а) обійти його, рухаючись проти вітру, уважно оглядаючи і прощупуючи перед собою дорогу жердиною або палицею
- б) обійти його, рухаючись вздовж гирла лісової річки, джерела, по можливості намагаючись вийти із зони задимлення
- в) рухатися за вітром, так щоб дим, доганяючи вас, не утруднював орієнтування
- г) спробувати загасити його, б'ючи листяними віниками або засипаючи край пожежі

100. При захльостуванні передньої кромки лісової пожежі, які дії необхідно робити?

- а) змітати вогонь у бік руху переднього краю пожежі, ніби розкидаючи язики полум'я, і затоптуючи ногами невеликі вогнища горіння
- б) змітати вогонь ковзаючим ударом убік вигорілої площі
- в) накривати язики полум'я віником з листяних гілок і тримати його до повного припинення горіння
- г) змітати вогонь у бік вогнища пожежі, часто повертаючи хвойні віники для їх охолодження

101. Якщо ви опинилися в зоні лісової пожежі, що необхідно робити перш за все?

- а) накрити голову і верхню частину тіла мокрим одягом і зануритися в найближчу водойму
- б) не обганяти лісову пожежу, а рухатися під прямим кутом до напрямку поширення вогню
- в) для подолання нестачі кисню лягти на землю і дихати через мокру тканину
- г) піднятися на високе дерево
- д) рухатися за вітром

- 102. Чому дорівнює напруженість електричного поля Землі?**
- а) 100 В/м
  - б) 130 В/м
  - в) 10 В/м
  - г) 1000 В/м
  - д) 220 В/м
- 103. Чим зумовлений природний радіаційний фон?**
- а) радіацією Землі, космосу, внутрішньою радіоактивністю людини
  - б) радіацією Сонця, Землі, внутрішньою радіоактивністю людини
  - в) радіацією Сонця, Землі, космосу, внутрішньою радіоактивністю людини
  - г) радіацією Сонця, Землі, космосу, засобами зв'язку
- 104. Чим створюються інтенсивні потоки електромагнітного випромінювання і заряджених частинок, що досягають Землі через 8 хвилин і різко змінюють стан іоносфери?**
- а) магнітними бурями
  - б) цунамі
  - в) космічним випромінюванням
  - г) сонячною радіацією
- 105. Яка з оболонок Землі виконує захисну функцію від метеоритів, сонячної енергії і гамма-випромінювання?**
- а) гідросфера
  - б) атмосфера
  - в) літосфера
  - г) техносфера
- 106. Як називається масове інфекційне захворювання рослин, що супроводжується численною загибеллю культур і зниженням їх продуктивності?**
- а) епізоотія
  - б) епідемія
  - в) панфітотія
  - г) епіфітотія
  - д) пандемія
- 107. Що таке панфітотія?**

- а) масові захворювання рослин, що охоплюють кілька країн або континентів
- б) грибкове захворювання картоплі
- в) інфекційне захворювання рослин, викликане паличкою стафілокока
- г) інфекційне захворювання рослин, викликане розмноженням хвороботворного вірусу Краузе

108. Яка з названих рослин спричиняє при контакті сильні опіки?

- а) борщівник
- б) кропива
- в) олеандр
- г) пасльон
- д) беладона

109. Які з цих грибів є отруйними ?

- а) сиріжка, гірський гриб, опеньки, лисичка
- б) білий гриб, підберезовик, дощовик
- в) рижик, сиріжка, опеньки, лисичка
- г) бліда поганка, мухомор, плісняві гриби, сатанинський гриб
- д) свинуха тонка, гірський гриб, сиріжка, рижик, мухомор

110. Яка рослина належить до смертельно отруйних?

- а) дурман звичайний
- б) кульбаба звичайна
- в) конвалія
- г) олеандр

111. При зберіганні картоплі на світлі, а також при її проростанні, утворюється отруйна для організму людини речовина?

- а) синильна кислота
- б) солізим
- в) соланін
- г) солутан

112. Що означає "вірус" латиною?

- а) отрута
- б) хвороба

- в) нездужання
- г) смерть

113. Сприятливим рН для проживання і розмноження більшості мікроорганізмів є?

- а) 7,0 – 7,5
- б) 3,0 – 4,5
- в) 4,5 – 7,0
- г) 5,0 – 7,0

114. Хто вперше побачив бактерії?

- а) академік І. Павлов
- б) В. Вернадський
- в) Антоні ван Левенгук
- г) Луї Пастер

115. Як називається масове поширення інфекційних захворювань тварин?

- а) епідемією
- б) епіфітотією
- в) пантофітотією
- г) епізоотією

116. Як називається одночасне поширення інфекційної хвороби серед великої кількості одного чи багатьох видів тварин, що значно перевищує звичайний зареєстрований рівень захворюваності на певній території?

- а) епідемія
- б) панфітотія
- в) пандемія
- г) епізоотія
- д) епіфітотія

117. В чому полягають відмінності вірусів від бактерій?

- а) віруси не здатні існувати і розмножуватися самостійно, здатні нав'язувати свою генетичну інформацію ураженій клітині, розмножуються тільки в живих клітинах
- б) віруси ініціюють незворотні зміни в клітині і розмножуються в будь-якому середовищі
- в) віруси існують в організмі з самого народження
- г) віруси невиліковні і призводять до летального результату

118. Через скільки часу після укусу скорпіона у людини починається судоми?

- а) відразу після укусу
- б) через 6 годин
- в) 30-40 хвилин
- г) через 2-3 дні

119. Яка з цих тварин є переносником лептоспірозу?

- а) білка
- б) собака
- в) щур
- г) кіт
- д) кріт

120. Як називається вірусна хвороба, що вражає центральну нервову систему і передається через слину хворої тварини при укусі?

- а) сказ
- б) віспа
- в) чума
- г) сибірська виразка

121. Що є єдиним надійним засобом проти сказу?

- а) щеплення
- б) забій хворих диких тварин
- в) обмеження контактів
- г) респіратор

122. Яке гостре інфекційне захворювання тварин (велика рогата худоба, гризуни, птахи, риби) передається переважно через бліх і крапельним шляхом через повітря?

- а) віспа
- б) туляремія
- в) чума
- г) сибірська виразка

123. Як називають заходи зі знищення небажаних гризунів на певній території?

- а) дезактивація
- б) дезінфекція
- в) дератизація

г) дезінсекція

124. Надійним методом знищення мікроорганізмів під впливом високої температури є?

- а) тіндалізація
- б) пастеризація
- в) кип'ятіння
- г) стерилізація

125. Що таке інсектициди?

- а) речовини з приємним запахом
- б) засоби боротьби з шкідливими комахами
- в) речовини, що зупиняють кровотечу
- г) штучне добриво

126. Репеленти – це?

- а) засоби захисту від коротких замикань
- б) препарати для відлякування комах і кліщів
- в) забруднювачі повітря
- г) відновник для волосся

127. Інкубаційний період — це?

- а) час від появи перших симптомів інфекційного захворювання до повного одужання
- б) час від повного одужання від інфекційного захворювання до наступного захворювання
- в) проміжок часу між моментом зараження і появою перших симптомів інфекційного захворювання
- г) період роботи інкубатора

ЧАСТИНА 4

1. Виберіть, яка послідовність основних газів атмосфери в порядку зменшення їхньої концентрації?

- а) аргон – кисень – озон – азот – вуглекислий газ
- б) азот – кисень – аргон – вуглекислий газ – озон
- в) кисень – вуглекислий газ – озон – азот – аргон
- г) озон – кисень – азот – аргон – вуглекислий газ
- д) аргон – азот – кисень – вуглекислий газ – озон

2. Що таке техносфера?

- а) нижня частина атмосфери, якої досягли аерозольні викиди промислових підприємств
- б) частина гідросфери, забруднена стоками гідроелектростанцій і рідкими відходами виробництв
- в) частина біосфери, докорінно перетворена людиною в технічні і техногенні об'єкти
- г) нижня частина літосфери, населена живими організмами

3. Що називається техносферою?

- а) навколишня поверхня землі і атмосфери
- б) атмосфера і гідросфера
- в) сукупність існуючих спільно з людиною різних видів техніки і технологій
- г) сукупність технічних пристроїв, що існують спільно з людиною

4. Яку назву мають ділянки біосфери, змінені впливом технічних засобів людини?

- а) техносфера
- б) ноосфера
- в) літосфера
- г) гомосфера

5. Чому техносфера одержала таку назву?

- а) складається тільки з технічних об'єктів
- б) вона має кулясту форму
- в) являє собою єдиний технічний пристрій
- г) була створена за допомогою техніки

6. Що розуміють під антропогенним тиском на природне середовище?

- а) сумарну масу техніки
- б) сумарну масу людства
- в) сукупність природокористування
- г) раціональне використання природного середовища

7. Які екологічні проблеми, пов'язані з забрудненням атмосфери, відносять до глобальних?

- а) збільшення вмісту вуглеводнів
- б) підвищення концентрації парникових газів
- в) утворення смогів
- г) зменшення вмісту озону у верхніх шарах атмосфери
- д) утворення кислих опадів

8. Який варіант завершення аксіоми: «Техногенні небезпеки існують, якщо повсякденні потоки речовини, енергії та інформації у техносфері ...» є правильним?

- а) можна побачити візуально
- б) можна виміряти
- в) є неконтрольованими
- г) перевищують порогові значення
- д) поширюються стихійно

9. Що є джерелами техногенних небезпек?

- а) будівлі та конструкції, транспорт та комунікації
- б) викиди промислових підприємств
- в) усі види енергії
- г) аварії, катастрофи та надзвичайні ситуації
- д) елементи техносфери

10. Завершіть аксіому: «Джерелами техногенних небезпек є ...»?

- а) неконтрольовані процеси
- б) аварії та катастрофи
- в) людина та її діяльність
- г) складові техносфери
- д) підприємства та транспорт

11. Що відноситься до хімічних небезпечних і шкідливих факторів техногенного походження?

- а) віруси, бактерії
- б) хімічні речовини, що використовуються в технологічних процесах
- в) радіоактивні речовини та іонізуючі випромінювання
- г) ріжучі і колючі предмети

12. Як називається виникнення в середовищі нових, чужих для цього середовища, фізичних, хімічних або біологічних компонентів або перевищення рівня їх концентрацій в середовищі, що приводить до негативних наслідків?

- а) забрудненням
- б) ерозією
- в) стихійним лихом

13. Виберіть показники, які використовують для оцінки забруднення атмосфери аерозолями?

- а) середній розмір частинок пилу
- б) середній об'єм повітря, який вдихає людина за рік
- в) концентрація частинок пилу у повітрі
- г) кількість частинок, що містяться у легенях

14. Як називається кількісний показник, який характеризує оптимальний чи допустимий рівень фізичних, хімічних, біологічних факторів навколишнього та виробничого середовища?

- а) гігієнічний регламент
- б) гранично-допустима концентрація
- в) гранично-допустимий поріг
- г) класифікатор небезпек
- д) граничний поріг небезпек

15. Як називається показник небезпечності хімічної речовини, що потрапляє в організм через органи дихання?

- а) гранично-допустимим рівнем
- б) середньосмертельною концентрацією
- в) критичний рівень інгаляції
- г) коефіцієнтом інгаляційного отруєння

д) гранично-допустимою концентрацією

16. Виберіть, яке продовження визначення: «Граничнодопустима концентрація шкідливої речовини – це ...» є правильним?

- а) максимальна концентрація речовини, яка у разі щоденної роботи протягом 8 год, чи іншої тривалості, але не більше ніж 41 год. на тиждень, упродовж всього життя не може зумовити відхилень у стані здоров'я, які виявляються сучасними методами діагностики
- б) мінімальна концентрація речовини, яка у разі щоденної роботи протягом 8 год чи іншої тривалості, але не більше ніж 41 год на тиждень, упродовж всього життя не може зумовити відхилень у стані здоров'я, які виявляються сучасними методами діагностики
- в) максимальна концентрація речовин, яка у разі одноразового контакту з організмом людини зумовлює відхилення у стані здоров'я, які виявляють сучасними методами діагностики
- г) концентрація речовини, яка спричиняє смерть у більш ніж 50% людей, які піддалися її впливу

17. Як називається максимальна концентрація речовини в повітрі, яка при щоденному впливі протягом 8 годин (не більше 41 години на тиждень) за весь період діяльності не викликає захворювань або відхилень у стані здоров'я працюючого і його потомства?

- а) ГДК максимальна разова
- б) ГДК середня добова
- в) ГДК робочої зони
- г) орієнтовний безпечний рівень діяння

18. За якими критеріями переважно визначають клас небезпеки шкідливих речовин?

- а) граничнодопустима концентрація речовини у повітрі
- б) агрегатний стан шкідливої речовини
- в) здатність до розчинення шкідливої речовини у воді
- г) запах шкідливої речовини
- д) середньодобова концентрація речовин у повітрі

е) максимальна концентрація речовин у повітрі

19. На які класи небезпек поділяють речовини за токсичністю?

а) небезпечні, мало небезпечні, безпечні

б) надзвичайно небезпечні, дуже небезпечні, помірно небезпечні, мало небезпечні

в) надзвичайно небезпечні, помірно небезпечні, мало небезпечні

г) безпечні, небезпечні

20. Виберіть, яке твердження є правильним?

а) Дотримання гранично допустимих значень небезпек створює небезпечні умови життєдіяльності людини в життєвому просторі і виключає негативний вплив техносфери на природне середовище

б) Дотримання гранично допустимих значень небезпек створює безпечні умови життєдіяльності людини в життєвому просторі і виключає негативний вплив техносфери на природне середовище

в) Дотримання гранично допустимих значень небезпек створює безпечні умови життєдіяльності людини в життєвому просторі і сприяє негативному впливу техносфери на природне середовище

г) Дотримання гранично допустимих значень небезпек створює безпечні умови життєдіяльності людини у виробничому просторі і виключає негативний вплив техносфери на природне середовище

д) Дотримання гранично допустимих значень небезпек створює небезпечні умови життєдіяльності людини у життєвому середовищі і виключає негативний вплив техносфери на соціум

21. В якій кількості введені класи хімічних речовин для оцінки їх ступеня небезпеки?

а) трьох

б) п'яти

в) чотирьох

г) двох

22. До якого класу відносяться найменш небезпечні для організму людини речовини?

- а) четвертого
- б) першого
- в) другого
- г) третього

23. Як визначають сумарний ефект дії небезпечних речовин на організм людини?

- а) за формулою адитивності
- б) за рівнянням Вебера-Фехнера
- в) за формулою А. Авер'янова
- г) за формулою Г. Засвої
- д) за рівняння Міхаеліса-Ментена

24. Як називаються чужорідні для живих організмів хімічні речовини, що природно не входять в біотичний кругообіг, прямо або побічно породжені господарською діяльністю людини?

- а) ксенобіотики
- б) канцерогени
- в) отрути
- г) антибіотики
- д) плацебо

25. Яким значенням має відповідати концентрація забруднюючих речовин у стічних водах?

- а) нормам ГДК
- б) фоновим концентраціям
- в) розпорядженням керівництва
- г) вимогам громадськості

26. Як називається тип комбінованої дії шкідливих речовин, коли одна речовина підсилює дію іншої?

- а) антагонізмом
- б) незалежною дією
- в) суммацією
- г) синергізмом
- д) нейтралізацією

27. Як називається стан організму, за якого повторна дія речовини викликає більший ефект, ніж попередній?

- а) сенсibiliзацією
- б) толерантністю
- в) токсикометрією
- г) ізометрією

28. Що розуміють під вибірковою токсичністю промислових отрут?

- а) здатність впливати на певні групи людей
- б) здатність впливати в певному місці
- в) здатність впливати в певний час доби
- г) здатність впливати на певний орган людини

29. Які отрути належать до кров'яних?

- а) ртуть, свинець, чадний газ
- б) сірководень, етиловий спирт, хлороформ
- в) етиленгліколь, тетраетилсвинець, дихлоретан
- г) чадний газ, анілін, нітробензол
- д) чадний газ, метиловий спирт, синильна кислота

30. Які з цих видів впливу хімічних речовин відносять до віддалених наслідків?

- а) мутагенну, канцерогенну, тератогенну
- б) тільки сльозоточиву
- в) мутагенну, канцерогенну, тератогенну, сенсibiliзуючу
- г) тільки мутагенну

31. Яким є наслідок впливу канцерогенних речовин?

- а) інфекційні захворювання
- б) мутації
- в) утворення злоякісних пухлин
- г) алергічні захворювання

32. Які небезпечні хімічні фактори є сенсibiliзуючими?

- а) викликають подразнення слизових оболонок
- б) діють як алергени
- в) підвищують захисні сили організму
- г) спричиняють ракові захворювання

33. Що називають тератогенами?

- а) чужорідні для живих організмів хімічні речовини, що природно не входять в біотичний кругообіг, прямо або побічно породжені господарською діяльністю людини
- б) хімічні речовини, при впливі яких на організм в період вагітності та після народження виникають патології розвитку потомства
- в) речовини, які діють як алергени
- г) речовини, які негативно впливають на функції статевих органів людини
- д) фізичні і хімічні чинники, що викликають стійкі спадкові зміни — мутації

34. Що спричиняють речовини з фіброгенним ефектом?

- а) фібриляцію серця
- б) галюцинації
- в) пневмоконіози легенів
- г) фригідність

35. До чого зазвичай призводить сенсибілізуюча дія на організм деяких речовин?

- а) настання смерті
- б) розвитку алергії
- в) загострення зору
- г) втрати слуху

36. Чим ви ризикуєте отруїтися, використовуючи для обгортання харчових продуктів газетний папір?

- а) кадмієм
- б) барієм
- в) свинцем
- г) вуглецем
- д) марганцем

37. З потраплянням в організм людини яких речовин пов'язане отруєння при споживанні риби із забруднених водойм, відоме як хвороба Мінімата?

- а) сполук ртуті
- б) синильної кислоти
- в) антибіотиків

г) лугів

38. Що може викликати накопичення в атмосфері вуглекислого газу в результаті антропогенної дії?

- а) кліматичні зміни
- б) утворення корисних копалин
- в) появу озонових дір
- г) зміни гідросфери

39. Що є головними джерелами надходження важких металів у помешкання?

- а) продукти харчування, вихлопні гази, фарби
- б) продукти харчування
- в) вода, продукти харчування
- г) вода, вихлопні гази, фарби

40. Вкажіть, які заводи та підприємства вносять найбільшу частку у забруднення навколишнього середовища;

- а) металургійні підприємства;
- б) теплові електростанції;
- в) хімічні заводи;
- г) целюлозно-паперова промисловість

41. На скільки класів поділяють тверді відходи за ступенем токсичності?

- а) п'ять
- б) чотири
- в) три
- г) шість

42. Які методи утилізації застосовують для відходів 1 - 3 класів токсичності?

- а) захоронення
- б) складування, захоронення
- в) складування
- г) термічна утилізація

43. Понад 20% японських річок, 34% озер і більш ніж 15 % площі морської поверхні, що оточує Японію, становлять загрозу для життя і здоров'я людей, оскільки містять токсичні

речовини і викликають хворобу «Мінамата», яка супроводжується відмиранням м'язів рук і ніг, ураженням головного мозку. Що є головною причиною?

- а) сполуки свинцю
- б) ртутні відходи
- в) пестициди
- г) бензапірен

44. Які важкі метали є найбільш небезпечними для людини?

- а) ртуть, кадмій, миш'як
- б) ртуть, нікель, залізо
- в) нікель, залізо, марганець
- г) залізо, марганець, миш'як

45. Які батареї містять велику кількість важких металів?

- а) вогнепальні
- б) опалювальні
- в) водяні
- г) акумуляторні

46. Що таке смог?

- а) аерозоль, що складається з диму, туману і пилу, один з видів забруднення повітря внаслідок природних пожеж
- б) густий туман, змішаний з димом, кіптявою і пилом, один з видів забруднення повітря у великих містах і промислових центрах
- в) аерозоль, що складається з диму, туману і пилу, один з видів забруднення повітря внаслідок пожеж у великих містах і промислових центрах
- г) тютюновий дим

47. Де відбуваються аварії?

- а) в природі
- б) в соціальній сфері
- в) в техносфері
- г) в тропосфері

48. Виберіть, яке визначення різниці між аварією та катастрофою є правильним?

- а) катастрофа – це надзвичайна ситуація екологічного характеру, а аварія – надзвичайна ситуація техногенного характеру
- б) аварія – це надзвичайна ситуація, яка є масштабнішою порівняно з катастрофою
- в) немає різниці між аварією та катастрофою
- г) катастрофа – це надзвичайна ситуація, яка є масштабнішою порівняно з аварією

49. Як поділяються аварії за розмірами та заподіяною шкодою?

- а) малі, середні, великі, особливо великі
- б) соціальні, економічні, політичні
- в) легкі, середні, важкі, особливо важкі
- г) соціальні, економічні, легкі, середні, важкі

50. Що становить найбільший ризик для безпеки людей?

- а) авіатранспорт
- б) автотранспорт
- в) повені
- г) революції

51. Що виникає при розгерметизації салону літака під час польоту?

- а) компресія
- б) декомпресія
- в) пожежа
- г) вибух
- д) зупинка двигуна

52. Яку назву має Директива Європейського співтовариства щодо запобігання тяжким промисловим аваріям?

- а) Конвенція про запобігання крупним промисловим аваріям
- б) Директива СЕВЕЗО (SEVESO) III
- в) OHSAS 18001
- г) Програма ООН запобігання природним лихам і катастрофам

53. Яка аварія стала наймасштабнішою техногенною аварією?

- а) 26 квітня 1986 року на Чорнобильській АЕС
- б) влітку 2004 року вибухи на військових складах у с. Новобогданівка Запорізької області
- в) 11 березня 2011 року на АЕС «Фукусіма» в Японії
- г) аварія в грудні 1984 року в Індії на заводі американської компанії «Юніон Карбайт»
- д) у липні 2000 року на нафтопереробному заводі в Бразилії

54. Яке завершення аксіоми: «Захист від техногенних небезпек досягається ...» є правильним?

- а) вдосконаленням джерел небезпек, збільшенням відстані між джерелом небезпеки та об'єктом захисту, використанням захисних заходів
- б) зменшенням джерел небезпек, зменшенням відстані між джерелом небезпеки та об'єктом захисту, використанням захисних заходів
- в) усуненням джерел небезпек, збільшенням відстані між джерелом небезпеки та об'єктом захисту, використанням захисних екранів
- г) нормуванням джерел небезпек, використанням захисних пристосувань
- д) покаранням за порушення правил безпеки, створенням зони безпеки, використанням захисних пристосувань

55. Що є основними небезпечними чинниками при катастрофічному затопленні у разі руйнування гідроспоруд?

- а) висота хвилі, ударна сила хвилі прориву, швидкість затоплення території
- б) значна швидкість поширення, висота, ударна сила хвилі прориву, забрудненість води
- в) значна швидкість поширення, висота та ударна сила хвилі прориву, швидкість затоплення усієї території
- г) висота та ударна сила хвилі прориву
- д) значна швидкість поширення хвилі та ударна сила хвилі прориву

56. Що є причиною випускання іонізуючого випромінювання?

- а) висока реакційна здатність хімічних елементів
- б) високі температури навколишнього середовища
- в) висока швидкість деяких хімічних реакцій
- г) нестабільність атомного ядра

57. Які види випромінювання відносять до іонізуючих?

- а) інфрачервоне
- б) випромінювання оптичного діапазону
- в) рентгенівське
- г) ультрафіолетове

58. Яку роль відіграють процеси іонізації повітря у процесах життєдіяльності?

- а) позитивну, бо спричиняють утворення позитивних частинок, які мають сприятливий фізіологічний ефект
- б) позитивну, бо спричиняють утворення негативних частинок, які мають сприятливий фізіологічний ефект
- в) негативну, бо спричиняють утворення негативних частинок, які мають несприятливий фізіологічний ефект
- г) негативну, бо спричиняють утворення позитивних частинок, які мають несприятливий фізіологічний ефект

59. На які категорії розділене все населення за впливом на нього радіоактивного випромінювання?

- а) А, Б, В, Г
- б) А, Б, В
- в) Б, Г, Д
- г) I, II, III, IV
- д) А, Б, С

60. Який вид опромінення становить дві третіх від усього природного опромінення людини?

- а) внутрішнє опромінення
- б) радіаційний фон
- в) земна радіація
- г) космічне випромінювання

61. Що є нині в Україні основним джерелом опромінення «аварійного походження», що становить 90-95% від сумарної дози внаслідок аварії на ЧАЕС?

- а) стронцій-90
- б) цезій-137
- в) цезій-134
- г) плутоній-210

62. Виберіть правильний порядок зростання іонізуючої здатності іонізуючого випромінювання?

- а) гамма-випромінювання – бета-випромінювання – альфа-випромінювання
- б) гамма-випромінювання - альфа-випромінювання - бета-випромінювання
- в) альфа-випромінювання - бета-випромінювання – гамма-випромінювання
- г) бета-випромінювання – гамма-випромінювання - альфа-випромінювання

63. Виберіть правильний порядок зменшення іонізуючої здатності іонізуючого випромінювання?

- а) гамма випромінювання - бета випромінювання - альфа випромінювання
- б) альфа-випромінювання - бета-випромінювання – гамма-випромінювання
- в) гамма-випромінювання - альфа-випромінювання - бета-випромінювання
- г) бета-випромінювання – гамма-випромінювання - альфа-випромінювання

64. Яким є порядок зростання проникної здатності іонізуючого випромінювання?

- а) гамма-випромінювання - бета-випромінювання – альфа-випромінювання
- б) гамма-випромінювання - альфа-випромінювання - бета-випромінювання
- в) бета-випромінювання - гамма-випромінювання - альфа-випромінювання

г) альфа-випромінювання - бета-випромінювання – гамма-випромінювання

65. Який вид іонізуючого випромінювання має найбільшу іонізуючу здатність?

- а) бета-випромінювання
- б) гамма-випромінювання
- в) рентгенівське
- г) альфа-випромінювання

66. Що становить найбільшу небезпеку для людини при внутрішньому опроміненні?

- а) інфрачервоне випромінювання
- б) рентгенівське випромінювання
- в) γ -випромінювання
- г) α - випромінювання

67. Який вид іонізуючого випромінювання має найменшу іонізуючу здатність?

- а) альфа-випромінювання
- б) бета-випромінювання
- в) гамма-випромінювання
- г) рентгенівське

68. Який вид іонізуючого випромінювання має найменшу проникну здатність?

- а) альфа-випромінювання
- б) бета-випромінювання
- в) гамма-випромінювання
- г) рентгенівське

69. Що спричиняє променеві опіки?

- а) кислоти
- б) іонізуюча дія α -, β - і γ -частинок
- в) пара
- г) відкрите полум'я
- д) електричний струм

70. Від якого виду випромінювання можна захиститися аркушем паперу?

- а) бета-випромінювання
- б) альфа-випромінювання

- в) гамма-випромінювання
- г) рентгенівського випромінювання
- д) нейтронного випромінювання

71. Від чого можна захиститися шаром алюмінію завтовшки у декілька міліметрів?

- а) альфа-випромінювання
- б) гамма-випромінювання
- в) рентгенівського випромінювання
- г) бета-випромінювання
- д) нейтронного випромінювання

72. До якої групи критичних органів за чутливістю до впливу радіації належать: шкіра, кісткова тканина, кисті, передпліччя, гомілка і стопа?

- а) III
- б) II
- в) I
- г) VI

73. Які серед усіх органів організму людини є найчутливішими до дії радіації?

- а) червоний кістковий мозок, щитовидна залоза, статеві органи, молочні залози, кришталик ока
- б) червоний кістковий мозок, щитовидна залоза, статеві органи
- в) червоний кістковий мозок, щитовидна залоза, статеві органи, нирки
- г) печінка, головний мозок, щитовидна залоза, статеві органи, кришталик ока
- д) червоний кістковий мозок, головний мозок, кришталик ока

74. Які органи людини є найменш чутливими до дії радіації ?

- а) нирки, печінка, сечовий міхур
- б) нирки, печінка, сечовий міхур, серце, щитовидна залоза
- в) нирки, очі, сечовий міхур
- г) статеві органи, печінка, сечовий міхур
- д) нирки, шлунок, кишківник

75. Де переважно накопичується цезій-137 в організмі людини?

- а) в щитовидній залозі
- б) в легенях
- в) в кістках
- г) в шкірі
- д) в лімфовузлах і печінці

76. Де здійснюється локалізація радіонукліду стронцію 90?

- а) у м'язах
- б) в кістковій тканині
- в) у щитовидній залозі
- г) у печінці, нирках, селезінці

77. Виберіть, яка доза є кількісною мірою біологічних ефектів, спричинених іонізуючим випромінюванням?

- а) еквівалентна
- б) поглинута
- в) експозиційна
- г) надмірна
- д) рентгенівська

78. Яка доза є кількісною мірою дії іонізуючого випромінювання на організм людини?

- а) еквівалентна
- б) експозиційна
- в) надмірна
- г) поглинута
- д) рентгенівська

79. Одиницею вимірювання чого є Беккерель?

- а) активності радіоактивного ізотопу (нукліду) у відповідному джерелі
- б) іонізуючої спроможності твердого тіла
- в) дози радіації у повітрі
- г) міри опромінення біологічних тканин

80. Що вимірюється в рентгенах?

- а) поглинена доза опромінення
- б) експозиційна доза опромінення
- в) довжина хвилі гамма-променів

г) частота інфрачервоного випромінювання

81. Яку величину використовують для оцінки радіаційної обстановки на місцевості?

а) експозиційну дозу опромінення

б) еквівалентну дозу

в) дозу, вимірювану в берах

г) поглинену дозу

82. Як називається характеристика радіоактивного випромінювання, яка вимірюється в зівертах?

а) активністю

б) еквівалентною дозою

в) поглиненою дозою

г) експозиційною дозою

д) інтродукцією

83. Що є позасистемною одиницею вимірювання еквівалентної дози?

а) Бер

б) Кл поділений на кг

в) Р

г) Рад

д) Зв

84. Якою позасистемною одиницею вимірюють поглинуту дозу?

а) Бер

б) Гр

в) Р

г) Рад

д) Зв

85. Яку системну одиницю використовують для вимірювання експозиційної дози випромінювання?

а) Р

б) Рад

в) Бер

г) Кл поділений на кг

д) Зв

86. Вкажіть, яке значення у «Нормах радіаційної безпеки України» (НРБУ-97/Д-2000) відповідає ліміту ефективної дози опромінення персоналу (у мЗв/рік)?

- а) 20
- б) 40
- в) 10
- г) 4

87. Чому дорівнює гранично допустима річна ефективна доза опромінення населення у мирний час?

- а) 0,1 мЗв
- б) 0,2 мЗв
- в) 1 мЗв
- г) 2 мЗв

88. Яку дозу радіаційного опромінення називають одноразовою?

- а) отриману протягом доби
- б) отриману за будь-який час протягом чотирьох діб
- в) отриману за будь-який час протягом двох діб
- г) отриману протягом години
- д) отриману миттєво

89. Чому дорівнює однократна допустима доза опромінення людини у надзвичайній ситуації?

- а) 50 Р
- б) 100 Р
- в) 280 Р
- г) 750 Р

90. Чому дорівнює одноразова смертельна доза іонізуючого випромінювання для людини?

- а) 10 рад
- б) 5 Гр
- в) 100 Р
- г) 5 Кл поділити на кг
- д) 16 Зв

91. Виберіть твердження, яке відповідає одному із принципів радіаційної безпеки?

- а) будь-яка діяльність, що супроводжується опроміненням людей, не має здійснюватись, якщо вона не приносить більшої користі опроміненим особам або суспільству загалом, порівняно зі шкодою, якої вона завдає
- б) будь-яка діяльність, що супроводжується опроміненням людей, не має здійснюватись, якщо вона завдає шкоду людям
- в) будь-яка діяльність, що супроводжується опроміненням людей, не має здійснюватись взагалі
- г) будь-яка діяльність, що супроводжується опроміненням людей, не має регламентуватися документами

92. Виберіть твердження, що відповідає одному із принципів радіаційної безпеки?

- а) рівні індивідуальних доз опромінення мають дорівнювати нулеві
- б) рівні індивідуальних доз опромінення мають бути настільки низькими, наскільки цього можна досягнути з урахуванням соціально-економічних чинників
- в) рівні індивідуальних доз опромінення визначають для кожної особи індивідуально
- г) рівні індивідуальних доз опромінення не регламентують

93. Яке твердження відповідає одному із принципів радіаційної безпеки?

- а) індивідуальні рівні опромінення не мають перевищувати нормативно встановленні рівні опромінення
- б) рівні індивідуальних доз опромінення визначають для кожної особи індивідуально
- в) рівні індивідуальних доз опромінення мають дорівнювати нулеві
- г) рівні індивідуальних доз опромінення не регламентують

94. Для яких житлових приміщень характерна найбільша концентрація радону?

- а) кухні
- б) ванної кімнати
- в) коридору
- г) спальні

д) вітальні

95. Що називають радіаційною аварією?

- а) надзвичайну ситуацію, пов'язану з викидом величезної кількості радіоактивності в довкілля
- б) виробничу катастрофу, викликану розгерметизацією оболонки атомної установки
- в) втрату управління джерелом іонізуючого випромінювання
- г) вибух атомної бомби

96. Які прилади застосовують для виявлення іонізуючих випромінювань і вимірювання їх енергії?

- а) конденсатори, резистори
- б) потенціометри, стабілізатори
- в) дозиметри, радіометри
- г) амперметри, вольтметри

97. Як називається процес видалення радіоактивних речовин із заражених об'єктів?

- а) дезінфекцією
- б) дезактивацією
- в) дезінсекцією
- г) спецобробкою
- д) дегазацією

98. Хто вперше отримав рентгенівський знімок?

- а) український вчений Іван Пулюй
- б) французький учений Анрі Беккерель
- в) німецький фізик Конрад Рентген
- г) французький учений П'єр Кюрі
- д) польська вчена Марія Склодовська-Кюрі

99. Як змінюється сила струму при постійній напрузі зі збільшенням опору?

- а) зменшується
- б) зменшується, а потім збільшується
- в) залишається постійною
- г) збільшується

100. Які види впливу на організм людини чинить електричний струм ?

- а) термічний, електролітичний, біологічний, механічний
- б) термічний, травматичний, спазматичний, смертельний
- в) термічний, механічний
- г) термічний, електродинамічний, органічний, механічний
- д) термічний, електролітичний, механічний, фіброгенний

101. Які ознаки біологічної дії електричного струму на організм людини?

- а) відрив кінцівок
- б) електроліз крові
- в) опіки
- г) подразнення клітин та органів
- д) розшарування тканин

102. Які ознаки механічної дії електричного струму на організм людини?

- а) відрив кінцівок, розшарування тканин
- б) обуглювання тканин, подразнення клітин та органів
- в) електроліз крові, електричний удар
- г) опіки, механічний удар

103. Які ознаки електрохімічної дії електричного струму на організм людини?

- а) відрив кінцівок
- б) подразнення клітин та органів
- в) обуглювання тканин
- г) електричний удар
- д) електроліз крові
- е) опіки
- ж) розшарування тканин
- з) механічний удар

104. Як проявляється електролітична дія струму?

- а) розкладанням крові
- б) нагріванням кровоносних судин
- в) судомами
- г) опіками

105. Як називається проникнення в верхні шари шкіри найдрібніших частинок металу, які розплавляються під дією електричного струму?

- а) електричним ударом
- б) металізацією шкіри
- в) металотравмою
- г) кристалізацією шкіри

106. Що є основним фактором, що впливає на результат ураження електричним струмом?

- а) сила струму, що проходить через тіло людини
- б) напруга, що проходить через тіло людини
- в) стан шкіри людини
- г) рівень знань правил з електробезпеки

107. Дотик до провідників якого струму є найнебезпечнішим?

- а) однофазного
- б) двофазного
- в) нульфазного
- г) чотирифазного

108. Оберіть правильне продовження речення: «Постійний струм частотою 50 Гц ....»

- а) в 4-5 разів небезпечніший від змінного за напруги до 500 В
- б) в 4-5 разів безпечніший від змінного за напруги до 500 В
- в) в 4-5 разів небезпечніший від змінного за напруги вище 500 В
- г) є такий же небезпечний як і змінний

109. Виберіть, які ступені впливу може чинити на організм людини електричний струм?

- а) відчутний, невідпускний, фібриляційний
- б) корисний, шкідливий, небезпечний, смертельний
- в) відпускний, невідпускний, фібриляційний, смертельний
- г) термічний, електролітичний, механічний
- д) безпечний та небезпечний

110. Виберіть, яка послідовність посилення небезпечної дії електричного струму на організм людини є правильною?

- а) невідпускний – відчутний – фібриляційний

- б) фібриляційний - відчутний – невідпускний
- в) відчутний – фібриляційний – невідпускний
- г) відчутний – невідпускний – фібриляційний

111. Яка правильна послідовність послаблення небезпечної дії електричного струму на організм людини?

- а) фібриляційний – невідпускний – відчутний
- б) відчутний – невідпускний – фібриляційний
- в) невідпускний – фібриляційний – відчутний
- г) відчутний – фібриляційний – невідпускний

112. Виберіть, які ефекти спричиняє відчутний струм?

- а) порушення ритму скорочення серця
- б) ледь відчутні подразнення
- в) почервоніння шкіри
- г) жодних подразнень

113. В яких межах знаходиться сила відчутного змінного струму?

- а) 0,6-1,5 мА
- б) 60 - 150 мА
- в) 10-20 мА
- г) 200-220 В
- д) 2-15 мА

114. Як змінюється опір тіла людини зі збільшенням струму і часу його проходження через організм?

- а) зростає
- б) залишається незмінним
- в) спочатку зростає, а потім зменшується
- г) зменшується

115. Яким вважається змінний струм частотою 50Гц величиною в 10-15 мА?

- а) невідчутним
- б) болючим
- в) невідпускним
- г) смертельним

116. В яких межах знаходиться сила невідпускного змінного струму?

- а) 2-5 мА

- б) 20-40 А
- в) 100-200 мА
- г) 10-15 мА
- д) 200-220 В

117. Виберіть, які ефекти спричиняє фібриляційний струм?

- а) порушення ритму скорочення серця
- б) непереборне судомне скорочення м'язів
- в) ледь відчутні подразнення
- г) почервоніння шкіри
- д) ейфорію
- е) жодних подразнень

118. Що таке фібриляція?

- а) безладне скорочення м'язових волокон серця
- б) впорядковане скорочення м'язових волокон серця
- в) перевищення артеріального тиску вище від норми
- г) зниження артеріального тиску нижче від норми

119. В яких межах знаходиться сила фібриляційного змінного струму?

- а) 20-40 мА
- б) 10-25 А
- в) 8-10 А
- г) 2-15 мА
- д) 80-100 мА

120. Яким вважається змінний струм частотою 50Гц величиною в 100 мА?

- а) смертельним
- б) невідчутним
- в) болючим
- г) граничним

121. Якою є найменша сила змінного струму частотою 50 Гц, від якої настає смерть людини?

- а) 15 мА
- б) 120 мА
- в) 80 мА
- г) 1,5 А
- д) 0,8 мА

122. За яких умов електричний струм промислової частоти 50 Гц є смертельно небезпечним?

- а) більше 0,05 А протягом 0,1 секунди
- б) більше 0,01 А протягом 0,1 секунди
- в) більше 0,5 А протягом 0,1 секунди
- г) більше 0,1 А протягом 0,1 секунди
- д) більше 5 А протягом 0,1 секунди

123. Від чого залежить опір тіла людини дії електричного струму?

- а) віку, статі, атмосферного тиску
- б) статі, психічного стану, вологості та температури повітря, наявності травмувань шкіри
- в) напруги та типу електричної мережі
- г) виду електричного струму, напруги електричної мережі, психічного стану людини

124. Яку величину прийнято за розрахунковий опір тіла людини за змінного струму промислової частоти?

- а) 1 Ом
- б) 1000 Ом
- в) 100 Ом
- г) 10 Ом

125. Яку напругу називають кроковою?

- а) що виникає між ступнями ніг
- б) між двома точками провідника, якщо по ньому йти невелика кроками певну відстань
- в) напруга між двома точками ланцюга струму, що розташовані одна від одної на відстані кроку, на яких одночасно стоїть людина
- г) понад 220 В

126. Як називається напруга, яка виникає при обриві і падінні на землю дроту, який є під напругою діючої лінії електропередач 0,4 кВ і вище?

- а) кроковою
- б) зональною
- в) смертельною
- г) замикаючою

д) контактною

127. Яким є розмір небезпечної зони крокової напруги від провідника, що лежить на землі під напругою до 1000 В?

а) 6-12 м

б) 8-10 м

в) 1-3 м

г) до 100

д) 4-5 м

128. Яким є розмір небезпечної зони крокової напруги від провідника, що лежить на землі і перебуває під напругою понад 1000 В?

а) 4-5 м

б) 8-10 м

в) 6-12 м

г) 8-10 м

д) до 100

129. Виберіть, що входить до заходів підвищення електробезпеки?

а) заземлення, занулення, перехід на низьку напругу

б) заземлення, блокування, компенсація

в) заземлення, занулення, рекуперація

г) рекуперація, блокування, занулення

130. Як називається навмисне електричне з'єднання з землею або її еквівалентом металевих неструмоведучих частин, які можуть опинитися під напругою?

а) захисним зануленням

б) захисним заземленням

в) блискавкозахистом

г) електроблокуванням

131. Як називається допоміжне електричне з'єднання з землею чи її еквівалентом металевих неструмопровідних частин, що можуть виявитися під напругою?

а) захисне занулення

б) вид блискавкозахисту

в) захисне блокування

г) захисне заземлення

д) захисна ізоляція

132. Яка мета захисного заземлення?

- а) зменшити величину струму замикання на землю
- б) прискорити автоматичне відключення пошкодженої ділянки електричної мережі
- в) зниження напруги між обладнанням, що виявилось під напругою, і землею до безпечного значення
- г) забезпечити відключення електроустановки з порушеною ізоляцією

133. Яким кольором маркується провідник захисного заземлення?

- а) зеленим з жовтими смужками
- б) блакитним
- в) чорним
- г) жовтим

134. Що називається захисним зануленням?

- а) допоміжне електричне з'єднання з землею чи її еквівалентом металевих неструмопровідних частин, що можуть виявитися під напругою
- б) навмисне з'єднання металевих частин електроустановок, які в нормальних умовах не перебувають під напругою, з нульовим проводом мережі
- в) пристрій, який сприймає удар блискавки і відводить її струм в землю й призначений для захисту будинків та інших споруд від руйнівної дії блискавки
- г) аварійне з'єднання металевих частин електроустановок, які в нормальних умовах не перебувають під напругою, з нульовим проводом мережі
- д) комутаційний апарат, призначений для вимикання кола, яке він захищає, шляхом руйнування спеціально передбачених для цього струмоведучих частин під дією *струму*, що перевищує певне значення протягом визначеного часу

135. Для чого застосовується занулення неструмоведучих металевих частин обладнання, електроустановок?

- а) для забезпечення автоматичного відключення аварійної ділянки електричної мережі

- б) для зниження напруги кроку
- в) для зниження величини струму замикання на землю
- г) для забезпечення спрацювання сигналізації про небезпеку ураження електричним струмом

136. Яким кольором маркується провідник захисного нуля?

- а) зеленим з жовтими смужками
- б) чорним
- в) блакитним
- г) жовтим

137. Що належить до заходів захисту від статичної електрики?

- а) заземлення, зволоження, знепилення, застосування антистатичних речовин
- б) заземлення, зволоження, екранування, засоби індивідуального захисту
- в) осушування, нагрівання, знепилення
- г) вентиляція, зволоження, екранування
- д) заземлення, зволоження, нагрівання, застосування антистатичних речовин

138. Як називається ураження очей, спричинене інтенсивним випромінюванням електричної дуги?

- а) електрофтальмією
- б) катарактом
- в) глаукомою
- г) ністагмом

139. Яку напругу використовують для руху електропоїзда метро?

- а) 1000 В
- б) 500 В
- в) 825 В
- г) 1800 В

140. Як називається комплекс властивостей людини, що зумовлюють ефективність її діяльності в системі людина - машина - середовище?

- а) антропометричними властивостями людини
- б) ефективними властивостями людини
- в) індивідуальними властивостями людини

г) ергономічними властивостями людини

141. Як поділяються фізичні перевантаження ?

а) статичні, динамічні, гіподинамічні

б) активні та пасивні

в) статичні та динамічні

г) навантаження рук, ніг, усього тіла

д) гіподинамічні, гіпердинамічні

142. При виконанні фізичної роботи отруєння шкідливими речовинами, що містяться в повітрі, відбувається?

а) повільніше

б) швидше

в) інтенсивність і тяжкість фізичної роботи не впливають на швидкість отруєння

г) залежить від виду речовини

143. Що розуміють під втомою ?

а) небажання або навіть неможливість подальшого продовження роботи

б) особливий фізіологічний стан організму

в) порушення здоров'я і загибель організму

г) великі витрати енергії організмом

144. Як називають стійке зниження працездатності, яке веде до розвитку хвороб, зниження опірності організму до інфекційних захворювань?

а) перевтомою

б) втомою

в) професійним захворюванням

г) апатією

145. Як називається оточуюче людину середовище, що впливає на її життєдіяльність, здоров'я, працездатність і потомство?

а) середовищем проживання

б) ноксосферою

в) життєвим простором

г) областю проживання

д) природним середовищем

146. Як називається простір, в якому перебуває людина в процесі конкретної діяльності?

- а) середовищем існування
- б) робочим місцем
- в) гомосферою
- г) біосферою

147. Що таке критерії комфортності?

- а) параметри нормального середовища проживання людини
- б) можливість життєдіяльності людини
- в) санітарні норми для виробничої діяльності
- г) природне середовище проживання людини
- д) енергобаланс людини

148. У чому проявляється комфортність навколишнього середовища?

- а) наявності їжі та матеріальних цінностей
- б) наявності інформаційних повідомлень
- в) відсутності загрози життю і здоров'ю
- г) відсутності суб'єктивного дискомфорту середовища

149. Яке продовження твердження: «Наявність шкідливої дії виробничих чинників на організм людини визначають порівнюючи ...» є правильним?

- а) фактичний рівень виробничих чинників із граничнодопустимим рівнем
- б) фактичний рівень виробничих чинників із максимально можливим рівнем
- в) фактичний рівень виробничих чинників із мінімально можливим чинником
- г) фактичний рівень виробничих чинників із середньодобовим рівнем

150. Що з цих параметрів нормується?

- а) тиск, температура, вологість, швидкість руху повітря
- б) тиск, температура, вологість повітря
- в) температура, вологість, швидкість руху повітря
- г) тиск, температура повітря

151. Як називаються умови повітряного середовища, за яких відсутні неприємні відчуття і напруженість системи терморегуляції?

- а) шкідливими
- б) допустимими
- в) травмуючими
- г) оптимальними

152. Для чого встановлені оптимальні норми мікроклімату?

- а) щоб створити комфортний стан повітряного середовища
- б) щоб підняти настрій людини
- в) щоб закликати людину до роботи
- г) щоб створити стан середовища, не шкідливий для людини

153. Скільки становить оптимальна температура повітря у житлових приміщеннях?

- а) 20-24 °С
- б) 16-18 °С
- в) 22-26 °С
- г) 18-22 °С
- д) 14-28 °С

154. Якою повинна бути норма концентрації кисню в приміщенні?

- а) 17%
- б) 30%
- в) 45%
- г) 21%

155. Якою є норма вуглекислого газу в приміщенні?

- а) 0,04%
- б) 1,09%
- в) 0,7%
- г) 1%

156. Що таке терморегуляція в організмі людини?

- а) процеси в організмі людини, спрямовані на підтримання сталого артеріального тиску

- б) сукупність процесів в організмі людини для підтримання сталої температури тіла у змінних температурних умовах довкілля
- в) процеси, спрямовані на зміну температури тіла залежно від пори року
- г) властивість організму підтримувати сталю температуру шкіри та слизових оболонок

157. Як має змінюватися швидкість руху повітря у приміщенні для забезпечення оптимальних умов функціонування організму людини у разі збільшення фізичного навантаження?

- а) понижуватися
- б) не змінюватися
- в) спочатку підвищується, а потім знижується
- г) підвищуватися

158. Які одиниці вимірювання рівня шуму виражають ступінь звукового тиску?

- а) мкА
- б) мЗв
- в) кПа
- г) дБ

159. Які діапазони звукових частот належать до чутого?

- а) 40 - 1000 Гц, 8000 - 10000 Гц, 5000 - 40000 Гц
- б) 500 - 4000 Гц, 40 - 1000 Гц, 8000 - 10000 Гц
- в) 40 - 1000 Гц, 5000 - 40000 Гц
- г) 8000 - 10000 Гц, 4) 5000 - 40000 Гц

160. Яке слово пропущене в реченні: «Рівень звукового тиску залежить від ..... акустичних коливань?»

- а) частоти
- б) амплітуди
- в) висоти
- г) тембру

161. Що нормують для шуму?

- а) рівні звукового тиску
- б) пору року
- в) слух людини

г) вид джерела шуму

162. Якого рівня не має перевищувати, відповідно до ДБН В.1.1-31:2013, рівень шуму у житлових приміщеннях квартир у нічний час?

- а) 45 дБА
- б) 55 дБА
- в) 60 дБА
- г) 75 дБА
- д) 300 дБА

163. Якого рівня не має перевищувати, відповідно до ДБН В.1.1-31:2013, рівень шуму у житлових приміщеннях квартир у денний час?

- а) 65 дБА
- б) 20 дБА
- в) 45 дБА
- г) 55 дБА
- д) 80 дБА

164. Яка величина вважається нормальним рівнем інтенсивності шуму?

- а) 80 дБА
- б) 45 дБА
- в) 120 дБА
- г) 160 дБА

165. Слід знати, що неприпустимо перебувати без засобів захисту в зонах, де рівень звуку досягає або перевищує

- а) 150 дБА
- б) 90 дБА
- в) 105 дБА
- г) 135 дБА

166. Які застосовують засоби захисту від шуму в джерелі його утворення?

- а) конструктивні і технологічні зміни
- б) екранування
- в) створення додаткового шуму з таким самим спектром, як і основний шум, але з деякими особливостями
- г) акустична обробка приміщення

167. Як називається діапазон низькочастотних нечутних звукових коливань з частотою менше 16 Гц, що негативно впливають на організм людини?

- а) ультразвуком
- б) октавою
- в) шумом
- г) інфразвуком

168. Що є джерелами інфразвуку?

- а) радіостанції і телевізійні антени
- б) транзистори і стільникові телефони
- в) грім, вибухи, гарматні постріли, землетруси
- г) театри опери і балету (при виконанні партій дисконтом і сопрано)

169. Яким чином ультразвук діє на людину?

- а) як через повітряне середовище, так і через рідке або тверде
- б) тільки через повітряне середовище
- в) тільки через рідке повітряне середовище
- г) контактною дією на руки (через тверде середовище)

170. Що називають вібрацією?

- а) тремтіння рук
- б) малі механічні коливання в твердих тілах
- в) морські припливи
- г) сейсмічні хвилі в земній корі

171. В чому полягає принцип віброізоляції?

- а) зміні часу роботи установки
- б) зміні власної частоти коливань конструкції
- в) зменшенні передачі коливань від джерела до конструкції
- г) розсіюванні енергії коливань завдяки внутрішньому тертю в матеріалі

172. В чому полягає принцип вібродефільювання?

- а) відсутності переходу вібрації від джерела до конструкції
- б) зміні власної частоти коливань конструкції
- в) розсіюванні енергії коливань за рахунок внутрішнього тертя в матеріалі
- г) зміні маси і жорсткості конструкції

173. Якими показниками визначається ефект впливу електромагнітного випромінювання на людину?

- а) щільність потоку енергії, частота хвилі, час впливу, площа поверхні тіла
- б) тільки щільність потоку енергії та частота хвилі
- в) тільки площа поверхні тіла
- г) щільність потоку енергії, частота хвилі, час впливу

174. Що є найефективнішим методом захисту від дії електромагнітного випромінювання?

- а) захист відстанню
- б) екранування
- в) захист часом
- г) захист кількістю
- д) засоби індивідуального захисту

175. Який вид електромагнітного випромінювання характеризується монохроматичністю, високою когерентністю, надзвичайно малим енергетичним розсіюванням променя?

- а) інфрачервоне випромінювання
- б) ультрафіолетове випромінювання
- в) лазерне випромінювання
- г) рентгенівське випромінювання

176. Яке захворювання розвивається у разі тривалої та інтенсивної роботи за комп'ютером?

- а) вібраційна хвороба
- б) синдром комп'ютерного стресу
- в) радикуліт
- г) гастрит
- д) гіподинамія

177. Всесвітня організація охорони здоров'я роботу з персональним комп'ютером віднесла до яких?

- а) ризикованих
- б) катастрофічних
- в) безпечних
- г) небезпечних
- д) корисних

178. Які системи організму піддаються найбільшому ризику під час роботи з відеодисплейними терміналами?

- а) м'язово-скелетна система та репродуктивна функція у жінок
- б) органи зору та репродуктивна функція у жінок
- в) органи зору та м'язово-скелетна система
- г) органи зору та центральна нервова система

179. Який мінімальний об'єм приміщення має припадати на одне робоче місце, оснащене персональним комп'ютером?

- а) 20 м кв
- б) 10 м кв
- в) 15 м кв
- г) 25 м кв

180. Як називається захворювання, що розвивається у користувача комп'ютера від роботи з мишею?

- а) кліщова судома
- б) вібраційна хвороба
- в) парез пальців
- г) синдром хакера
- д) мишиний укус

181. Де необхідно ховатися від хмари хлору?

- а) на височині
- б) у яру
- в) у підвалі
- г) під мостом

182. Яке місце у літаку є найнебезпечнішим?

- а) місця у хвостовій частині
- б) туалет
- в) місця у носовій частині
- г) місця біля крил літка

183. На який час необхідно розраховувати, щоб залишити літак під час пожежі?

- а) 7 хвилин
- б) 1 - 2 хвилини
- в) 5 хвилин
- г) 45 секунд

184. Ви побачили, що хтось впав між вагонами поїзда, який стоїть. Ваші дії?

- а) подати знак машиністу
- б) подати руку потерпілому і допомогти піднятися на платформу
- в) відійти в бік, щоб не «плутатися під ногами» інших
- г) вдати, що нічого не помітили і пройти повз

185. Де забороняється зупиняти поїзд за допомогою стопкрана?

- а) в лісі
- б) в полі
- в) на станції
- г) на березі моря
- д) на мосту

186. Під час екстреного гальмування транспорту, перешкоджаючи своєму переміщенню вперед, що найважливіше зробити?

- а) відкрити вікно
- б) закріпитися
- в) лягти
- г) сидіти нерухомо

187. Що означають для машиніста колові рухи рукою людини на платформі в метро?

- а) можна рушати
- б) відкрити двері в вагонах
- в) стоп
- г) закрити двері в вагонах
- д) всі пасажири увійшли в вагон

188. З точки зору безпеки, де найкращі місця у потягу?

- а) в головних вагонах
- б) в хвостових вагонах
- в) в центральних вагонах
- г) в самому першому вагоні

189. Від чого може загинути людина, звільнена з-під уламків?

- а) синдрому тривалого стиснення
- б) неправильного її транспортування

- в) відсутності теплої білизни
- г) неправильно зробленого штучного дихання

190. При аварії, вибираючись з вагона потягу, що розумніше використовувати як аварійні виходи?

- а) вікна та двері
- б) вагон-ресторан
- в) двері
- г) вікно в туалеті

191. При виявленні вибухонебезпечного або зовні схожого з ним предмета, що забороняється робити?

- а) робити спроби його знешкодити
- б) виставляти попереджувальні знаки
- в) вживати заходів для запобігання паніці
- г) повідомляти про підозру в поліцію

192. Що необхідно робити при здійсненні аварійної посадки літака на воду?

- а) надути рятувальний жилет, надіти його і вийти з літака
- б) надіти рятувальний жилет, вийти з літака і його надути
- в) надути рятувальний жилет, вийти з літака, надіти жилет
- г) вийти з літака, надіти жилет і його надути
- д) надіти кисневу маску, рятувальний жилет і вийти з літака

193. Які ознаки початку декомпресії в літаку?

- а) оглушливий рев в салоні і зниження видимості
- б) пожежа
- в) вибух
- г) зупинка двигунів

194. У разі падіння автомобіля у водойму і його занурення не можна...

- а) подавати сигнал фарами
- б) залишати салон, поки вода не заповнить його вище від рівня дверей
- в) зачиняти вікна і двері
- г) відчіпати паски безпеки

195. Яке скло в автомобілі бажано розбити у разі занурення його у водойму?

- а) лобове або заднє

- б) бокове праворуч
- в) бокове ліворуч
- г) тоноване

196. У випадку аварійної посадки літака, коли потрібно зняти туфлі «на шпильках»?

- а) при перестрибуванні через валізи
- б) при русі проходом літака
- в) перед надувним трапом
- г) при одяганні рятувального жилета

197. За відсутності води у водопровідній мережі насамперед необхідно...

- а) вимкнути світло
- б) відкрити всі крани
- в) закрити всі крани
- г) викликати рятувальників

198. Нижче від якої висоти польоту літака кількість кисню є нормальною і в кисневій масці у разі аварії потреби немає?

- а) 10000 м
- б) 6000 м
- в) 3000 м
- г) 500 м

199. У випадку неминучості аварії пасажир, який сидить на передньому сидінні повинен

- а) обхопити голову руками, впасти на бік, розпластавшись на сидінні
- б) вистрибнути через двері
- в) підняти зігнуті ноги до голови
- г) впертися руками в скло

200. У випадку неминучості аварії пасажир, який сидить на задньому сидінні повинен

- а) вистрибнути через двері
- б) підняти зігнуті ноги до голови
- в) впасти додолу
- г) впертися руками в скло

ЧАСТИНА 5

- 1. Виберіть, дію яких чинників пов'язують з наявністю біоенергетичних полів?**
  - а) пасивних
  - б) термічних
  - в) психофізіологічних
  - г) пасивно-активних
  - д) механічних
- 2. Що належить до психічних процесів?**
  - а) пам'ять і увага, моральні якості
  - б) характер, темперамент, пам'ять
  - в) різкість, грубість, неухважність
  - г) пам'ять, увага, мислення
- 3. Як називається сукупність істотних, а також більш-менш постійних особливостей особистості?**
  - а) антропометричними властивостями
  - б) психічними властивостями
  - в) фізіологічними властивостями
  - г) ергономічними властивостями
- 4. Що належить до атрибутів людини?**
  - а) пам'ять, темперамент
  - б) стать, вік
  - в) ріст, вага
  - г) колір шкіри, очей та волосся
  - д) освіта
- 5. Виберіть, які чинники є найбільш відповідальними за фізіологічну складову надійності людини?**
  - а) стан та функціонування аналізаторів людини
  - б) емоційно-вольові та мотиваційно-споживацькі характеристики людини
  - в) міжособисті відносини та моральні устої суспільства
  - г) рівень розвитку самосвідомості та усвідомлення цінності власного здоров'я
  - д) тренуваність м'язів та опорно-рухового апарату

6. Що є найвищою потребою людини у піраміді потреб А. Маслоу?

- а) потреба у самореалізації
- б) потреба в пошані
- в) потреба в продовженні роду
- г) потреба в їжі
- д) потреба у спілкуванні

7. Виберіть, яке продовження твердження: “Психофізіологічна надійність людини - це ...” правильним?

- а) здатність подразників людини зберігати відчуття після припинення дії подразника
- б) здатність пристосовувати рівень чутливості до інтенсивності дії подразників
- в) емоції
- г) здатність людини у безперервному потоці зовнішніх подразників виділити небезпеку,

8. Що є сталими рисами особистості, що формуються і проявляються в її діяльності і спілкуванні та зумовлюють типові для неї способи поведінки?

- а) характер
- б) якості людини
- в) здібності
- г) темперамент

9. Що є індивідуальною особливістю психіки людини, в основі якої лежить відповідний тип нервової системи?

- а) темперамент
- б) характер
- в) воля
- г) емоції

10. Що визначають сила, швидкість, напруженість, урівноваженість перебігу психічних процесів індивіда, і від чого залежать яскравість і стійкість його емоцій та настроїв?

- а) тип характеру
- б) сила волі
- в) наполегливість
- г) тип темпераменту

д) стійкість уваги

11. Виберіть, який тип темпераменту характерний для людей, що мають сильну нервову систему та характеризуються слабким виявом емоцій?

- а) флегматик
- б) холерик
- в) меланхолік
- г) сангвінік

12. Виберіть, який тип темпераменту характерний для людей, що мають сильну нервову систему, легко переходять від однієї роботи до іншої, проте схильні до різких змін настрою?

- а) холерик
- б) сангвінік
- в) меланхолік
- г) флегматик

13. Виберіть, з яким типом темпераменту людина легше пристосується до роботи, що потребує швидкої реакції і водночас врівноваженості?

- а) холерик
- б) меланхолік
- в) флегматик
- г) сангвінік

14. Маючи який тип темпераменту людина легше пристосується до роботи, що потребує толерантності та врівноваженості при спілкування з іншими людьми?

- а) холерик
- б) меланхолік
- в) флегматик
- г) сангвінік

15. Представник, якого з видів темпераменту найбільш пристосований до адекватного, більш обдуманого реагування на небезпеки?

- а) сангвінік
- б) холерик
- в) меланхолік
- г) флегматик

16. Що є особливою формою психічної діяльності, яка виявляється у спрямованості та зосередженості свідомості на певних предметах і явищах навколишньої дійсності або власних переживаннях?

- а) воля
- б) спрямованість
- в) увага
- г) емоції

17. Систематичне цькування, психологічний терор, форми зниження авторитету, форма психологічного тиску у вигляді цькування співробітника у колективі, зазвичай з метою його звільнення – це...

- а) моббінг
- б) булінг
- в) ксенофобія
- г) расизм

18. Що таке віктимологія?

- а) правила проведення вікторини
- б) наука про звички
- в) наука про поведінку жертви
- г) принцип самозахисту

19. Що таке вітаукт?

- а) наука про старість і старіння, що вивчає процеси старіння із загальнобіологічних позицій, а також досліджує суть старості та вплив її приходу на людину і суспільство
- б) чоловіче ім'я в Прибалтиці
- в) певний рівень адаптації організму, його гомеостазу в умовах значних вікових змін
- г) процес, що стабілізує життєдіяльність організму, підвищує його надійність і спрямований на попередження ушкодження живих систем з віком та збільшення тривалості життя
- д) швидкий розвиток вікових змін або ж більшою мірою їх прояву в певний віковий період

20. Як називається наука про поведінку жертви?

- а) етнологія

- б) біологія
- в) віктимологія
- г) психологія

21. Що таке віктимність?

- а) соціально-психологічна сукупність рис особи, що зумовлює високу ймовірність стати об'єктом злочинного посягання
- б) соціально-психологічна сукупність рис особи, що зумовлює надмірну обережність у повсякденному житті
- в) підвищення рівня чутливості одних органів чуття унаслідок ушкодження або відмови інших
- г) соціально-психологічна сукупність рис особи, що зумовлює недостатню обережність у повсякденному житті
- д) соціально-психологічна сукупність рис особи, що зумовлює високу ймовірність стати об'єктом злочинного посягання

22. Як називається змінений стан свідомості, за якого припиняється критичне сприйняття інформації і знижується здатність послідовно аналізувати і осмислювати?

- а) шок
- б) транс
- в) гіпнотичний стан
- г) стан афекту
- д) стрес

23. Як називається надто сильний і відносно короткочасний за тривалістю емоційний процес, під час якого знижується ступінь самоволодіння: дії та вчинки здійснюються за особливою емоційною логікою, а не за логікою розуму?

- а) афект
- б) шок
- в) стрес
- г) транс
- д) гіпноз

24. Що належить до способів маніпулювання людьми?

- а) навіювання, гіпноз, навчання, зомбування, переконання

- б) навіювання, гіпноз, інформування, зомбування, переконання
- в) навіювання, гіпноз, індивідуалізація, зомбування, переконання
- г) навіювання, гіпноз, реабілітація, адаптація, переконання
- д) навіювання, гіпноз, нейролінгвістичне програмування, зомбування, переконання

25. Як називається нав'язування ідей, думок, поглядів, які руйнують моральні основи особи, суспільних груп, всього суспільства?

- а) шантажем
- б) маніпуляцією
- в) гіпнозом
- г) тероризмом
- д) психічним насиллям

26. Як називається неспецифічна реакція організму у відповідь на дуже сильну дію (подразник) зовні, яка перевищує норму, а також відповідна реакція нервової системи?

- а) афект
- б) стрес
- в) шок
- г) транс

27. Як називається крайня форма психічної напруженості людини, що межує з нервово-емоційним зривом?

- а) стресом
- б) хвилюванням
- в) розпачем
- г) втомою

28. Як називається короточасний розлад свідомості людини, що настає раптово, під час якого вона робить невмотивовані вчинки, незв'язно говорить тощо?

- а) трансом
- б) навіюванням
- в) гіпнозом
- г) панікою
- д) стресом

29. Що у людини може спричинити раптова загроза для життя, здоров'я, безпеки, а також через тривалі переживання, побоювання, накопичення тривоги?

- а) паніка
- б) депресія
- в) занепокоєння
- г) збудження

30. Як називається відповідна реакція організму на дію зовнішніх агресивних подразників, яка може супроводжуватися порушеннями кровообігу, обміну речовин, нервової системи, дихання, інших життєво важливих функцій організму?

- а) афект
- б) транс
- в) шок
- г) стрес
- д) гіпноз

31. Мазохізм – це ?

- а) прагнення людини до задоволення, яке проявляється в тому, щоб їй було завдано біль
- б) хворобливе бажання зламати інших людей з застосуванням насильства і тортур
- в) сексуальне відхилення, що полягає у досягненні статевого задоволення за допомогою душевного або фізичного страждання, завданого партнерові або самому собі у процесі партнерських взаємин
- г) систематичне цькування, психологічний терор, форми зниження авторитету, форма психологічного тиску у вигляді цькування співробітника у колективі
- д) система дій і вчинків людини, соціальних груп, що суперечить соціальним нормам або визнаним у суспільстві шаблонам і стандартам поведінки

32. Які існують види суїциду?

- а) добровільний, вимушений, добровільно-примусовий
- б) демонстративний, істинний, прихований
- в) миттєвий, накопичувальний
- г) простий, складний, похідний, причинний

- 33. Скільки самогубств реєструється у світі щорічно?**
- а) до 1 млн самогубств
  - б) понад 2 млн самогубств
  - в) понад 800 тис. самогубств
  - г) до 500 тис. самогубств
- 34. Яким є показник рівня суїцидів в Україні?**
- а) 5 самогубств на 100 000 осіб
  - б) 20 самогубств на 100 000 осіб
  - в) 1 самогубство кожних 40 секунд
  - г) 1 самогубство кожної хвилини
- 35. Яку назву має емоційно важке переживання людиною своєї невдачі, що супроводжується відчуттям безвиході, краху надій в досягненні бажаної мети?**
- а) апатія
  - б) песимізм
  - в) фрустрація
  - г) меланхолія
- 36. Який існує ще один гарант миру, крім інстинкту самозбереження за І. Кантом: «....., який не може співіснувати з війною і рано чи пізно оволодіває кожним народом»?**
- а) дух миру
  - б) дух релігії
  - в) поклик душі
  - г) дух торгівлі
  - д) дух авантюризму
- 37. Що таке девіація?**
- а) це система дій і вчинків людини, соціальних груп, що суперечить соціальним нормам або визнаним у суспільстві шаблонам і стандартам поведінки
  - б) прагнення людини до задоволення, яке проявляється в тому, щоб їй було завдано біль
  - в) це система дій і вчинків, яка полягає у протиставленні себе колективу
  - г) це прагнення людини усамітнитися в умовах колективної співпраці

д) несприйняття колективом нової людини, активне її виживання

38. Виберіть, які небезпеки мають соціальний характер?

- а) повені, селі, грози, сейсмічні явища
- б) транспортні аварії, техногенні катастрофи, побутові пожежі
- в) повені, побутові пожежі, страйки
- г) тероризм, міжнаціональні конфлікти
- д) повені, кислотні опади, грози, опустелювання

39. Як змінюється глобальна злочинність на сучасному етапі?

- а) зростає
- б) зменшується
- в) залишається постійною
- г) має синусоїдний характер

40. Моббінг – це ?

- а) система дій і вчинків людини, соціальних груп, що суперечить соціальним нормам або визнаним у суспільстві шаблонам і стандартам поведінки
- б) прагнення людини до задоволення, яке проявляється в тому, щоб їй було завдано біль
- в) хворобливе бажання зламати інших людей з застосуванням насильства і тортур
- г) сексуальне відхилення, що полягає у досягненні статевого задоволення за допомогою душевного або фізичного страждання, завданого партнерові або самому собі у процесі партнерських взаємин
- д) систематичне цькування, психологічний терор, форми зниження авторитету, форма психологічного тиску у вигляді цькування співробітника у колективі

41. Стокгольмський синдром це – ...

- а) неврологічний розлад, що характеризується викривленим сприйняттям реальності
- б) психологічний стан, що виникає при захопленні заручників, коли заручники починають симпатизувати і навіть співчувати своїм загарбникам або ототожнювати себе з ними

- в) стан, коли людина відчуває себе виснаженою морально, розумово і фізично
- г) серйозний прояв психічних розладів, що характеризується втратою психічних (емоційних, сенсорних, рухових) і розумових процесів
- д) пристрасне бажання щось вкрасти, що супроводжується станом афекту і отриманням задоволення під час крадіжки

42. Клептоманія – це ?

- а) психологічний стан, що виникає при захопленні заручників, коли заручники починають симпатизувати і навіть співчувати своїм загарбникам або ототожнювати себе з ними
- б) пристрасне бажання щось вкрасти, що супроводжується станом афекту і отриманням задоволення під час крадіжки
- в) неврологічний розлад, що характеризується викривленим сприйняттям реальності
- г) стан, коли людина відчуває себе виснаженою морально, розумово і фізично
- д) серйозний прояв психічних розладів, що характеризується втратою психічних (емоційних, сенсорних, рухових) і розумових процесів

43. Грубе порушення громадського порядку, відкрите вираження неповаги до усталених норм суспільства – це?

- а) бандитизм
- б) хуліганство
- в) розбій
- г) зґвалтування
- д) шантаж

44. Як називається викрадення чужого майна або придбання права на чуже майно шляхом обману або зловживання довірою?

- а) бандитизм
- б) розбій
- в) зґвалтування

- г) шантаж
- д) шахрайство

45. Як називається злочин, пов'язаний із застосуванням фізичного насильства, погроз або використання безпорадного стану, що завдає жертві психологічну і фізичну травму?

- а) знуцанням
- б) зґвалтуванням
- в) бандитизмом
- г) розбоєм

46. Як називається злочин проти громадської безпеки, що полягає в створенні стійкої озброєної групи з метою нападу на громадян або організації, а також керівництво такою групою?

- а) бандитизм
- б) розбій
- в) шахрайство
- г) зґвалтування
- д) шантаж

47. Напад з метою заволодіння державним або громадським майном, поєднаний із насильством, небезпечним для життя і здоров'я особи, яка зазнала нападу, або з погрозою застосування такого насильства називається?

- а) шахрайство
- б) бандитизм
- в) зґвалтування
- г) розбій
- д) шантаж

48. Що належить до парафілії?

- а) педофілія, ексгібіціонізм, фетишизм, зоофілія, мазохізм
- б) шипізм, суїцид, гомосексуалізм, зоофілія
- в) суїцид, парасуїцид, бродяжництво, проституція
- г) паразитизм, бродяжництво, проституція
- д) лунатизм, параноя, шизофренія

49. Форма політичного екстремізму, застосування найжорстокіших методів насилля, включаючи фізичне знищення людей, для досягнення певних цілей називається ?

- а) тероризм

- б) екстремізм
- в) репресія
- г) війна
- д) бандитизм

50. Виберіть, які є види тероризму?

- а) промисловий, ядерний, релігійний
- б) автомобільний, інформаційний, промисловий, кримінальний
- в) міський, сільський, енергетичний, хімічний
- г) політичний, кримінальний, релігійний
- д) хімічний, фізичний, ядерний, біологічний

51. Сучасний «Шовковий шлях» – це ?

- а) сузір'я
- б) метод досягнення злочинних цілей, введенням людей в оману
- в) фабрика з виробництва шовку
- г) канал перевезення наркотиків
- д) туристичний маршрут

52. Як довго може тривати адміністративне затримання?

- а) до 2 діб
- б) не довше 3 годин
- в) до 10 діб
- г) до 24 годин
- д) до 15 діб

53. Як довго може тривати затримання за підозрою у кримінальному злочині ?

- а) не довше 72 годин
- б) не довше 24 годин
- в) не довше 3 діб
- г) не довше 15 діб
- д) не довше тижня

54. За порядком доступу інформація поділяється на ?

- а) відкриту, закриту, з обмеженим доступом
- б) конфіденційну і неконфіденційну
- в) особисту і суспільну
- г) відкриту та з обмеженим доступом

д) особисту, корпоративну і суспільну

55. Форма фізичного і психічного насилля в інформаційному середовищі – це ?

- а) інформаційний кримінал
- б) інформаційний вірус
- в) комп'ютерний вірус
- г) інформаційний тероризм
- д) психічний вірус

56. Комплекс аспектів – політичних, економічних, соціокультурних, етнічних, за допомогою яких відбувається вплив на суспільство з метою психічного контролю над ним, називається ?

- а) інформаційною війною
- б) тероризмом
- в) шантажем
- г) розб'єм
- д) маніпулюванням

57. Як потрібно поводитися заручникам при захопленні їх терористами?

- а) загрожувати, кричати і намагатися звільнитися
- б) підкорятися всім вимогам терористів
- в) не віддавати на вимогу загарбників свої речі
- г) пильно дивитися терористам в очі

58. Що має робити заручник при пострілах під час рятувальної операції?

- а) впасти на підлогу та захватись за куленепробивні предмети
- б) швидко тікати
- в) не суперечити терористам
- г) не дивитися на терористів

59. Які небезпечні типи поведінки пасажирів виявлені під час катастрофічних ситуацій в літаках?

- а) паніка та апатія
- б) агресія
- в) застосування сили
- г) паніка та агресія

- 60. Увійшовши в під'їзд і побачивши незнайомця, якими повинні бути ваші дії?**
- а) стати до нього обличчям і запитати: «А що ви тут робите?»
  - б) обернутися і крикнути в дверний проріз: «Почекай, я зараз вийду»
  - в) розвернутися і піти назад
  - г) закричати і кинутися на нього битися
- 61. Якщо дитина загубилася у громадському місці, якими повинні бути її дії?**
- а) голосно кричати
  - б) шукати свою домівку самостійно
  - в) звернутися по допомогу до будь-якої жінки з дитиною
  - г) звернутися по допомогу до поліцейського
  - д) зайти в будь-який магазин і звернутися до продавців
- 62. Перший принцип самозахисту в місті - вибрати який маршрут?**
- а) безпечний
  - б) коловий
  - в) туристичний
  - г) довгий
  - д) екстремальний
- 63. Яких зупинок необхідно уникати в темну пору доби?**
- а) щитових
  - б) дерев'яних
  - в) безлюдних
  - г) пофарбованих
- 64. Як потрібно сідати у місцях відпочинку та розваг?**
- а) спиною до виходу
  - б) спиною до стіни
  - в) обличчям до барної стійки
  - г) не сідати, потрібно стояти
- 65. Що важливо зробити для зменшення неприємних наслідків під час захоплення літака?**
- а) привертати увагу терористів
  - б) не привертати увагу терористів

- в) дивитися їм пильно в очі
- г) голосно розмовляти

66. Стіл біля каси або поблизу від барної стійки – це...

- а) зазвичай, найбільш неспокійне, але найбезпечніше місце для однієї людини;
- б) зазвичай, найбільш спокійне і найнебезпечніше місце для однієї людини;
- в) зазвичай, найбільш спокійне і затишне місце;
- г) зазвичай, найбільш неспокійне і найнебезпечніше місце для однієї людини;

67. Як називається галузь існування живої речовини, що включає всю гідросферу, нижню частину атмосфери і верхню частину літосфери?

- а) біосфера
- б) сфера розумум
- в) ноосфера
- г) астеносфера

68. Що таке урбанізація?

- а) видобуток корисних копалин
- б) боротьба з тероризмом
- в) збільшення міського населення
- г) утворення політичних партій

69. Внаслідок чого посилюється на планеті парниковий ефект?

- а) вжиття заходів проти використання речовин, що руйнують озоновий шар землі
- б) підвищення концентрації техногенних радіоактивних речовин в земній атмосфері
- в) підвищення активності діяльності Сонця та інших небесних світил
- г) підвищення концентрації деяких газів в земній атмосфері

70. Від чого захищає планету озоновий шар, локалізований в стратосфері?

- а) жорсткого ультрафіолетового випромінювання
- б) космічних тіл

- в) надмірної кількості випромінювання оптичного діапазону
- г) космічного пилю

71. Які небезпеки належать до природно-соціальних?

- а) СНІД, наркоманія
- б) епідемія, наркоманія, алкоголь
- в) епідемії інфекційних захворювань, венеричні захворювання, СНІД, наркоманія
- г) епідемії інфекційних захворювань, тютюнокуріння, алкоголь

72. Як називається процедура встановлення відповідності запланованій господарській та іншій діяльності встановленим екологічним вимогам і визначення допустимості їх реалізації?

- а) екологічною експертизою
- б) екологічною паспортизацією
- в) екологічним моніторингом
- г) технічною сертифікацією

73. Яку небезпеку несе в собі підвищення вмісту в атмосфері газу фреону?

- а) забруднення, великих територій
- б) парниковий ефект
- в) кислотно-радіаційні дощі
- г) руйнування озонового шару
- д) збільшення сили блискавок

74. Чим зумовлено випадання кислотних опадів?

- а) взаємодією оксидів азоту і сірки з водою
- б) взаємодією води з сірчистим газом
- в) взаємодією оксидів магнію з водою
- г) взаємодією сірки з водою

75. Як називається процес руйнування ґрунту природними та антропогенними факторами?

- а) ерозією
- б) самовідновленням
- в) вивітрюванням
- г) абразією

76. Як називається зменшення біологічного потенціалу земельного простору, що супроводжується скороченням водних ресурсів?

- а) вивітрюванням
- б) ерозією
- в) опустелюванням
- г) абразією

77. Яка країна є лідером світового виробництва ГМО?

- а) Бразилія
- б) Китай
- в) Україна
- г) США
- д) Японія

78. Як називається захворювання, що характеризується патологічною пристрастю до речовин, які не розглядаються як наркотики?

- а) токсикоманія
- б) наркоманія
- в) алкоголізм
- г) тютюнопаління

79. Як називається непоказний чагарник з невеликим зеленим листям, гіркуватим на смак, і блідо-жовтими квітами, що росте високо в Андах на східних схилах гір?

- а) верблюжа колючка
- б) едельвейс
- в) кокаїн
- г) червона рута

80. Як називається висохлий на повітрі молочний сік незрілих коробочок снодійного маку?

- а) опіум
- б) драп
- в) каккабис
- г) еліксир життя

ЧАСТИНА 6

1. Що таке пожежа?

- а) контрольоване горіння поза спеціальним вогнищем, що завдає шкоди
- б) неконтрольоване горіння поза спеціальним вогнищем, що завдає шкоди
- в) складне, швидке хімічне перетворення, що супроводжується виділенням значної кількості тепла і яскравим світінням
- г) комплекс взаємопов'язаних хімічних і фізичних процесів

2. Вогонь, що вийшов з-під контролю людини, – це...

- а) горіння
- б) пожежа
- в) займання
- г) багаття

3. Як називається стан захищеності людей, майна власності, суспільства і держави від пожеж?

- а) технікою безпеки
- б) пожежною безпекою
- в) протипожежним режимом
- г) державним пожежним наглядом

4. Що є головним способом захисту від пожежі?

- а) виклик пожежної команди
- б) куріння в ліжку
- в) наявність значних ємностей з водою
- г) акуратність і побутова культура жителів

5. Що відноситься до вторинних уражуючих факторів пожежі?

- а) висока температура повітря
- б) знижена концентрація кисню
- в) обвалення конструкцій
- г) вогонь

6. До чого зводяться пасивні заходи пожежного захисту виробничих об'єктів?

- а) до використання первинних засобів пожежогасіння

- б) до застосування автоматичних установок пожежогасіння
- в) до раціональних об'ємно-планувальних рішень
- г) до влаштування пожежних гідрантів та підтримання в постійній готовності відомчих пожежних загонів

7. Як називається суцільна пожежа, що характеризується потоками, які виникли в результаті горіння великої кількості матеріалів і утворили конвекційний потік, до якого спрямовуються повітряні маси зі швидкістю понад 15 м/с?

- а) вогненным тайфуном
- б) верховою пожежею
- в) вогненным штормом
- г) низовою пожежею

8. Як називається час, після закінчення якого конструкція втрачає несучу або огорожувальну здатність в результаті пожежі?

- а) межею вогнестійкості
- б) вогнестійкістю
- в) межею займистості
- г) межею спалахування

9. Виберіть, на які групи поділяють речовини за їхньою горючістю?

- а) 2 групи: горючі та негорючі
- б) 3 групи: горючі, негорючі та важкогорючі
- в) 3 групи: горючі, негорючі та легкогорючі
- г) 5 груп: горючі, негорючі, легкогорючі, важкогорючі, вибухові

10. В яких одиницях вимірюється вогнестійкість будівельних конструкцій?

- а) годинах;
- б) джоулях;
- в) сантиметрах;
- г) ньютонгах;
- д) канделах.

11. Виберіть, які речовини належать до групи важкогорючих?

- а) вода

- б) папір
- в) деревина
- г) цегла
- д) композиційні полімерні матеріали
- е) нафтопродукти
- ж) металоконструкції

12. Від якої температури середовище в умовах пожежі стає небезпечним?

- а) 60⁰ С
- б) 80⁰ С
- в) 70⁰ С
- г) 50⁰ С

13. Скільки часу звичний брезентовий одяг може витримати вплив прямого полум'я та захистити достатньою мірою організм людини?

- а) 30-60 с
- б) 10-20 с
- в) 20-30 с
- г) 5-10 с

14. Які показники використовують для оцінки пожежо- та вибухонебезпечності рідин і твердих речовин?

- а) температуру топлення, температуру випаровування
- б) температуру спалаху, температуру займання
- в) горючість речовин, температура займання
- г) горючість речовин, температуру спалаху

15. Який спосіб припинити горіння одягу на людині є найшвидшим та ефективним?

- а) облили її водою
- б) швидко загорнути людину в палаючому одязі в ковдру
- в) засипати її піском
- г) використати вогнегасник

16. Що належить до первинних засобів пожежегасіння ?

- а) вогнегасники, пожежні кран-комплекти, пожежний інвентар, переносний пожежний інструмент
- б) вогнегасники, пожежний інвентар

- в) вогнегасники, пожежний інвентар, переносний пожежний інструмент
- г) вогнегасники, пожежні кран-комплекти, пожежний інвентар, шанцеві інструменти
- д) покривала з негорючого полотна або повсті, ящики з піском, бочки з водою, пожежні відра, совкові лопати

17. Як поділяються речовини та матеріали за горючими властивостями?

- а) самозаймисті, вибухові, горючі, важкогорючі, негорючі
- б) займисті, вибухові, горючі, важкогорючі, негорючі
- в) самозаймисті, вибухові, горючі, важкогорючі, вогнестійкі
- г) горючі, важкогорючі, негорючі
- д) самозаймисті, горючі, важкогорючі, вогнетривкі

18. На які зони поділяється активна ділянка пожежі?

- а) вибуху, горіння, теплову, задимлення
- б) детонації, вогневу, теплову, задимлення, затухання
- в) дефлагаційну, теплову, вогневу, задимлення
- г) горіння і задимлення
- д) горіння, теплову, задимлення, токсичності

19. Що є головною небезпекою під час пожежі?

- а) чадний дим
- б) вогонь
- в) погана видимість
- г) паніка
- д) висока температура

20. Як визначити, чи за дверима приміщення є вогонь?

- а) торкнутися дверей тильним боком долоні
- б) за наявністю просочуваного крізь щілини диму
- в) за відчутним потріскуванням за дверима
- г) за запахом фарби
- д) за підвищенням температури повітря у приміщенні

21. Наявність чого потрібна для здійснення процесу горіння?

- а) джерела вогню, повітря
- б) горючої речовини, джерела запалювання, окислювача

- в) горючої речовини, джерела запалювання, кисню, окислювача
- г) джерела запалювання, окислювача, повітря
- д) горючої речовини, запальника, повітря

22. Виберіть, які засоби застосовують як вогнегасні?

- а) вода, вуглекислота, порошки, пісок
- б) вода, піна, вуглекислота, порошки
- в) вода, піна, пісок, тирса
- г) вода, піна, порошки, хімічні розчини, кисень
- д) вода, піна, сухі засоби

23. Що необхідно застосовувати для гасіння палих та легкозаймистих рідин?

- а) пісок
- б) воду
- в) піну
- г) водяний туман
- д) кошму

24. За якими категоріями характеризують приміщення та будинки за вибухопожежною та пожежною небезпекою?

- а) А, Б, В, Г, Д
- б) категорійні, надкатегорійні
- в) безпечні, умовно безпечні, пилонебезпечні, пожежонебезпечні, вибухонебезпечні
- г) А, В, С, D
- д) категорії I, II, III, IV

25. Як називається час досягнення небезпечних для людини температур і зменшення вмісту кисню у повітрі під час пожежі?

- а) критичною тривалістю пожежі
- б) критичним часом розвитку пожежі
- в) граничною межею пожежі
- г) критичною точкою
- д) моментом безпеки

26. Як поділяються вогнегасні засоби за принципом дії?

- а) інгібіторні, охолоджувальні, розбавлювальні, ізолювальні

- б) охолоджувальні, ізолювальні
- в) охолоджувальні, розбавлювальні, ізолювальні
- г) охолоджувальні, розбавлювальні, ізолювальні, каталітичні, інгібіторні
- д) охолоджувальні, розбавлювальні, ізолювальні, хімічного гальмування горіння

27. Що належить до пожежного інвентаря?

- а) покривала з негорючого теплоізолювального полотна, ящики з піском, бочки з водою, пожежні відра, совкові лопати
- б) покривала з негорючого полотна, ящики з піском, бочки з водою, пожежні відра, совкові лопати, гаки, багри
- в) покривала з негорючого теплоізолювального полотна або повсті, ящики з піском, бочки з водою, пожежні відра, совкові лопати
- г) вогнегасники, пожежний інвентар, переносний пожежний інструмент
- д) вогнегасники, пожежні кран-комплекти, пожежний інвентар, шанцеві інструменти

28. До якого класу належить пожежа, якщо горять тверді речовини (деревина, текстиль, папір) ?

- а) Е
- б) В
- в) А
- г) С
- д) D

29. Який показник визначає пожежну небезпечність речовин та їх сумішей?

- а) температура спалаху
- б) температура займання
- в) енергія Гіббса
- г) температура самозаймання
- д) тривалість термічного розкладу

30. До якого класу належить пожежа, якщо горять електроустановки під напругою?

- а) А

- б) Е
- в) С
- г) правильної відповіді немає
- д) D

31. До якого класу належить пожежа, якщо горять горючі гази?

- а) А
- б) Е
- в) В
- г) D
- д) С

32. В яких випадках не можна застосовувати фільтруючі засоби індивідуального захисту органів дихання ?

- а) наявності в повітрі невідомих речовин, високої концентрації шкідливих сполук, зменшенні вмісту кисню в повітрі (менше 18%)
- б) високої температури повітря, сильного вітру, зменшенні вмісту кисню в повітрі (менше 18%)
- в) високої концентрації шкідливих сполук, зменшенні вмісту кисню в повітрі (менше 18%)
- г) наявності в повітрі невідомих речовин, зменшенні вмісту кисню в повітрі (менше 18%)
- д) наявності в повітрі невідомих речовин, високої концентрації шкідливих сполук

33. Як називається час від виникнення горіння до досягнення критичної для організму людини температури або зниження концентрації кисню нижче від гранично допустимих значень ?

- а) критичною тривалістю пожежі
- б) критичним часом розвитку пожежі
- в) граничною межею пожежі
- г) критичною точкою
- д) моментом небезпеки

34. Як називають сукупність окремих пожеж, які охопили понад 25% будівель?

- а) масовими

- б) окремими
- в) вогнищевими
- г) локальними

35. Чи дозволяється застосовувати хімічні пінні вогнегасники для гасіння обладнання, що знаходиться під напругою?

- а) дозволяється в будь-якому випадку
- б) забороняється
- в) дозволяється при дотриманні певних заходів безпеки
- г) забороняється в закритих електроустановках

36. Як називається смуга горіння, що безперервно просувається, і на якій горючий основний матеріал згорає з максимальною інтенсивністю та утворює вал вогню?

- а) фронт пожежі
- б) вогнище пожежі
- в) зона пожежі
- г) край пожежі

37. Які матеріали відносять до вогнетривких?

- а) під впливом вогню або високої температури не запалали, не тліють і не обвуглюються
- б) не горять у вогні
- в) не займаються у вогні протягом 4 год
- г) матеріали, які під дією вогню випаровуються

38. Що є однією з найсерйозніших небезпек під час пожежі?

- а) отруйний дим
- б) висока температура
- в) страх висоти
- г) темрява

39. Якого виду природних пожеж не буває?

- а) гірських
- б) лісових та торф'яних
- в) степових і хлібних масивів
- г) підземних

40. При гасінні чого вода, як вогнегасна речовина, не використовується?

- а) дерев'яних будівель
- б) лісів

- в) закладів дошкільної освіти
- г) нафтопродуктів

41. Чи допускається застосовувати порошкові засоби для гасіння обладнання, що знаходиться під напругою?

- а) заборонено за будь-яких умов
- б) заборонено, оскільки такі засоби є токсичними
- в) допускається
- г) заборонено, оскільки можливий шкідливий вплив порошків на матеріали

42. Якщо на людині горить одяг, що потрібно робити?

- а) покатати її по землі
- б) облили її водою
- в) накинути на неї яке-небудь покривало і щільно загорнути
- г) викликати пожежних
- д) викликати швидку допомогу

43. Якщо на вас загорівся одяг, що необхідно робити?

- а) облитися водою
- б) бігти чимшвидше
- в) обгорнутися покривалом
- г) голосно кричати
- д) лягти на підлогу (землю) і перекинутися, щоб збити полум'я

44. На який час необхідно розраховувати, щоб залишити літак під час пожежі?

- а) 1 - 2 хвилини
- б) 7 хвилин
- в) 5 хвилин
- г) 45 секунд

45. Якщо необхідно пройти крізь «стіну» вогню, як це можна зробити?

- а) одягти пальто і шапку чи накритися зволоженою ковдрою
- б) надіти мисливські чоботи
- в) прикрити тіло тазом або іншим емальованим начинням

- г) захистити органи дихання хустинкою і одягнути еластичний одяг
- 46. Яким способом можна залишити палаюче приміщення в багатоповерховому будинку?**
- а) ліфтом і пригнутися до землі
  - б) сходами, з обливанням себе водою
  - в) вистрибуванням через вікно
  - г) не можна залишати приміщення в цьому випадку
- 47. Як поводиться при пожежі дим в приміщенні?**
- а) піднімається до стелі
  - б) стелиться по підлозі
  - в) накопичується біля дверей
  - г) накопичується біля вікон
- 48. Чим слід користуватися у задимлених приміщеннях?**
- а) надягнутим на голову поліетиленовим пактом
  - б) мокрою тканиною, накинутою на органи дихання
  - в) окулярами зі змінними світлофільтрами
  - г) електричними ліхтарями
- 49. Коли набув чинності Кодекс цивільного захисту України?**
- а) 2 жовтня 2012 року
  - б) 1 липня 2013 року
  - в) 14 січня 2014 року
  - г) 1 вересня 2013 року
- 50. Хто безпосередньо керує єдиною системою цивільного захисту України?**
- а) Президент України
  - б) Прем'єр-міністр України
  - в) Кабінет Міністрів України
  - г) Державна служба України з надзвичайних ситуацій
- 51. Як називається сукупність обставин, що виникають в результаті аварій, катастроф, стихійних лих, диверсій чи інших факторів, коли відбувається різке відхилення явищ і процесів від нормальних?**
- а) життєдіяльністю
  - б) біосферою
  - в) техносферою

- г) середовищем проживання
- д) надзвичайною ситуацією
- е) штучним середовищем

52. Що являють собою природні надзвичайні ситуації?

- а) ситуація на певній території, що склалася в результаті виникнення небезпечного природного явища або процесу
- б) ситуація на певній території, що склалася в результаті відпрацювання нових технологічних процесів зі створення штучного клімату
- в) ситуація на певній території, що склалася в результаті вивчення та створення нових видів обладнання з вивчення природних надзвичайних ситуацій
- г) ситуація на певній території, що склалася в результаті виникнення та поширення інфекційних захворювань серед людей, тварин чи рослин

53. В чому полягає основна відмінність надзвичайних ситуацій від екстремальних?

- а) в екзотичності
- б) в масштабності і тяжкості наслідків
- в) в психологічних хвилюваннях
- г) в повторюваності

54. Що є основним об'єктом першочергового життєзабезпечення в надзвичайних ситуаціях?

- а) житлове право
- б) з цього питання немає законів і підзаконних актів
- в) особистість з її правом на безпечні умови життєдіяльності
- г) комерційне право

55. Що належить до раптових надзвичайних ситуацій?

- а) повені, паводки, спека, пожежі
- б) зсуви, селі, повені, ерозія ґрунту
- в) землетруси, дорожньо-транспортні пригоди, руйнування будівель, вибухи
- г) пилові бурі, цунамі, епідемії
- д) землетруси, виверження вулканів, опустелювання

56. Які надзвичайні ситуації належать до повільних?

- а) повені, паводки, спека, пожежі
- б) зсуви, селі, повені, ерозія ґрунту
- в) пилові бурі, цунамі, епідемії
- г) землетруси, виверження вулканів, опустелювання
- д) посухи, епідемії, абразія, ерозія ґрунту

57. Які з перерахованих параметрів використовують при класифікації надзвичайних ситуацій?

- а) кількість загиблих, кількість постраждалих, розмір матеріального збитку, площа зони надзвичайної ситуації
- б) тільки кількість загиблих
- в) кількість загиблих, кількість постраждалих
- г) кількість постраждалих, розмір матеріального збитку

58. Виберіть, на які рівні поділяються надзвичайні ситуації техногенного характеру за масштабами наслідків?

- а) загальнодержавний, регіональний, місцевий, об'єктовий
- б) міжнародний, загальнодержавний, регіональний, місцевий
- в) регіональний, місцевий, об'єктовий, локальний

59. Якого рівня надзвичайна ситуація, якщо вона виникла і поширилася в межах області?

- а) місцевого
- б) територіального
- в) регіонального
- г) обласного

60. Який рівень мають надзвичайні ситуації, які виникли і поширилися по території міста обласного значення або в декількох районах в межах однієї області?

- а) локальний
- б) місцевий
- в) регіональний
- г) районний
- д) глобальний

61. Що належить до надзвичайних ситуацій біологічного характеру?

- а) хімічна аварія
- б) епідемія

- в) стихійне лихо
- г) повінь
- д) радіаційна аварія

62. Що належить до надзвичайних ситуацій біологічного характеру?

- а) епіфітотія
- б) стихійне лихо
- в) транспортна аварія
- г) хімічна аварія
- д) радіаційна аварія

63. До якого підкласу Національного класифікатора надзвичайних ситуацій належить така надзвичайна ситуація як тайфун?

- а) геологічні
- б) гідрологічні
- в) екологічні
- г) соціальні
- д) метеорологічні

64. Який рівень мають надзвичайні ситуації, які виникли і поширилися по території міста обласного значення або в декількох районах в межах однієї області?

- а) регіональний
- б) локальний
- в) місцевий
- г) районний
- д) глобальний

65. До якої категорії належить аварія, якщо зруйновано будівлі, споруди та основні конструкції об'єкта, що створило загрозу для життя і здоров'я працівників цеху або дільниці чисельністю понад 100 осіб?

- а) до третьої
- б) до четвертої
- в) до другої
- г) до першої
- д) без категорії

66. Якого рівня може бути надзвичайна ситуація, якщо це аварія II категорії?

- а) місцевого
- б) регіонального
- в) об'єктового
- г) міжрегіонального
- д) загальнодержавного

67. До якої категорії належить аварія, якщо стався обрив ліній електропередач?

- а) без категорії
- б) до другої
- в) до третьої
- г) до четвертої
- д) до першої

68. Виберіть, в яких режимах може функціонувати єдина система цивільного захисту?

- а) повсякденного функціонування, підвищеної готовності, надзвичайної ситуації, надзвичайного стану
- б) повсякденного функціонування, підвищеної готовності, надзвичайної ситуації
- в) повсякденного функціонування, підвищеної готовності, надзвичайної ситуації, особливо підвищеної готовності
- г) підвищеної готовності, надзвичайної ситуації, надзвичайного стану, особливо надзвичайного стану

69. Які основні заходи реалізуються ЄДСЦЗ у режимі повсякденної діяльності?

- а) розроблення комплексних заходів щодо захисту населення і територій, забезпечення стійкого функціонування об'єктів економіки
- б) проведення заходів щодо запобігання виникненню надзвичайної ситуації
- в) організація захисту населення і територій
- г) оцінка загрози виникнення надзвичайної ситуації та можливих її наслідків

70. Виберіть, які підсистеми формують єдину державну систему цивільного захисту?

- а) функціональна та територіальна
- б) державна та приватна
- в) промислова та сільськогосподарська
- г) виробнича і побутова

71. Хто координує діяльність єдиної системи цивільного захисту на об'єктовому рівні?

- а) комісія з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій об'єктового рівня
- б) Рада національної безпеки і оборони України
- в) спеціальна комісія з ліквідації надзвичайної ситуації об'єктового рівня;
- г) Кабінет Міністрів України
- д) комісія з питань цивільного захисту населення України об'єктового рівня
- е) об'єктові комісії з питань цивільного захисту

72. Хто є начальником цивільного захисту університету?

- а) ректор
- б) міністр освіти і науки
- в) проректор з господарської роботи
- г) завідувач кафедри безпеки життєдіяльності
- д) окремо призначена ректором університету особа

73. На який максимальний термін може бути введено в Україні указом Президента надзвичайний стан?

- а) 7 діб
- б) немає правильної відповіді
- в) 60 діб
- г) 90 діб

74. На який максимальний термін може бути введено в окремих місцевостях України указом Президента надзвичайний стан?

- а) немає правильної відповіді
- б) 60 діб
- в) 30 діб
- г) 90 діб

75. Як називаються об'єкти, на яких використовуються, виготовляються, переробляються, зберігаються або транспортуються одна або декілька небезпечних речовин або категорій речовин у кількості, що дорівнює або перевищує нормативно встановлені порогові маси, та інші об'єкти, що становлять реальну загрозу виникнення надзвичайної ситуації природного і техногенного характеру?

- а) об'єктами підвищеної небезпеки
- б) потенційно небезпечними об'єктами
- в) об'єктами з підвищеним рівнем ризику
- г) об'єктами, надкатегорійними за ступенем небезпеки
- д) високонебезпечними об'єктами

76. Як називається документ, в якому відображені характер і масштаби небезпек на промисловому об'єкті і заходи щодо забезпечення промислової безпеки та готовності до дій в техногенних надзвичайних ситуаціях?

- а) технічний паспорт
- б) ліцензія на діяльність
- в) декларація промислової безпеки
- г) екологічний паспорт

77. Оберіть правильний варіант продовження речення: «Моніторингом називають спостереження за станом навколишнього середовища, які ...»?

- а) проводяться систематично
- б) проводяться тільки візуально
- в) виводяться на монітор комп'ютера
- г) проводяться пересувними групами

78. На скільки зростає кількість загиблих серед уражених протягом 1 години після катастрофи за відсутності допомоги?

- а) 10%
- б) 60%
- в) 90%
- г) 30%

79. Як називають обмеження поширення надзвичайної ситуації?

- а) ліквідацією
- б) обсервацією
- в) герметизацією
- г) локалізацією

80. Скільки тривають рятувальні та інші невідкладні роботи в осередках ураження і районах лиха?

- а) 8-12 годин
- б) 12-36 годин
- в) тривалість залежить від масштабів ураження та лиха
- г) до повного їх завершення

81. Що передбачає евакуація населення ?

- а) організоване вивезення населення із зони можливого впливу надзвичайної ситуації або її наслідків, розміщення його поза зонами дії уражуючих чинників надзвичайної ситуації у разі безпосередньої загрози життю і здоров'ю населення
- б) вивіз із зони небезпеки і розміщення поза нею населення
- в) вивіз із зони небезпеки і розміщення поза нею постраждалих
- г) обмеження в'їзду та виїзду із зони небезпеки, забезпечення питною водою та чистими продуктами харчування, медичними засобами, засобами гігієни проведення дезінфікуючих заходів
- д) організоване вивезення населення із зони можливого впливу надзвичайної ситуації або її наслідків, розміщення його поза зонами дії уражуючих чинників надзвичайної ситуації, забезпечення харчуванням, та роботою

82. Чим визначається ефективність процесу евакуації?

- а) шириною та кількістю евакуаційних виходів;
- б) підготовкою людей до евакуації;
- в) кількістю людей в приміщенні;
- г) часом, за який люди залишають приміщення;
- д) видом пожежі.

83. Як називається комплекс ізоляційно-обмежувальних, правових, адміністративних, санітарно-гігієнічних та протиепідемічних заходів спрямованих на запобігання виносенню збудника інфекції за межі епідемічного осередку і підвищення ефективності заходів для його локалізації та ліквідації?

- а) обсервація
- б) карантин
- в) дезінфекція
- г) дегазація

84. Як називається комплекс ізоляційно-обмежувальних, протиепідемічних, санітарно-гігієнічних та адміністративних заходів медичного спостереження за ізольованими здоровими людьми, які мали контакт з інфекційними хворими, або тими, які покидають зону карантину?

- а) карантин
- б) обсервація
- в) дезінфекція
- г) дегазація

85. Як називається комплекс заходів із знезараження населення та особового складу формувань цивільної оборони від радіоактивних, отруйних речовин та хвороботворних мікроорганізмів?

- а) дезінфекція
- б) обсервація
- в) дезінсекція
- г) дезактивація
- д) санітарна обробка

86. Виберіть, якими основними методами здійснюється дезінфекція?

- а) фізичні, хімічні, механічні, комбіновані
- б) фізичні, хімічні, біологічні, комбіновані
- в) кип'ятіння, хлорування, прасування
- г) фізичні, хімічні, механічні, біологічні, комбіновані

87. Як називаються заходи з видалення з навколишнього середовища токсичних речовин?

- а) дезактивація

- б) дегазація
- в) дератизація
- г) дезінфекція

88. Що здійснюється у першу чергу під час ліквідації наслідків надзвичайної ситуації за одночасного забруднення середовища хімічними та радіоактивними речовинами?

- а) дегазація
- б) дератизація
- в) дезактивація
- г) дезінфекція

89. Що є надійним методом знищення мікроорганізмів під впливом високої температури?

- а) тіндалізація
- б) пастеризація
- в) стерилізація
- г) кип'ятіння

90. Що таке інсектициди?

- а) засоби боротьби з шкідливими комахами
- б) речовини з приємним запахом
- в) речовини, що зупиняють кровотечу
- г) штучне добриво

91. Що таке репеленти?

- а) засоби захисту від коротких замикань
- б) забруднювачі повітря
- в) відновник для волосся
- г) препарати для відлякування комах і кліщів

92. Як наближено оцінити глибину можливої зони зараження внаслідок викиду (виліву) НХР?

- а) за коефіцієнтом за хлором
- б) за відносним показником за водою
- в) за відносним коефіцієнтом за киснем
- г) за агрегатним станом викинутої (розлитої) речовини

93. При аварії з викидом хлору необхідно одягти ватно-марлеву пов'язку. Яким розчином її треба змочити?

- а) 2% питної соди
- б) 2% лимонної кислоти

- в) 2% перманганату калію
- г) 2% нашатирного спирту

94. Яким розчином необхідно змочити ватно-марлеву пов'язку для забезпечення ефективного захисту при аварії з викидом аміаку?

- а) 5% питної соди
- б) 2% лимонної кислоти
- в) 2% нашатирного спирту
- г) 2% перманганату калію

95. Як називаються прилади для вимірювання потужності експозиційної або поглиненої дози?

- а) радіометрами
- б) дозиметрами
- в) спектрометрами
- г) анемометрами

96. Як поділяють засоби індивідуального захисту?

- а) фільтрувальні, цивільні, промислові
- б) засоби захисту дихання, шкіри, очей
- в) засоби захисту органів дихання, захисту шкіри, медичні засоби захисту
- г) засоби захисту медичні, хімічні, фармакологічні

97. Як поділяються протигази за принципом дії?

- а) ізолюючі, фільтруючі, шлангові
- б) ізолюючі, фільтруючі
- в) поглинаючі, очищаючі, ізолюючі, екрануючі
- г) під розрідженням, під тиском, атмосферні

98. Ким і коли було створено протигаз з деревним активованим вугіллям?

- а) першим ректором Харківського технологічного та Київського політехнічного інститутів В.Л. Кірпічовим у 1913 році
- б) академіком А.А. Скочинським у 1914 році
- в) академіком М.Д. Зелінським у 1915 році
- г) президентом академії наук України В.І. Вернадським у 1920 році

99. Що належить до основних завдань служби медицини катастроф?

- а) ведення пошуково-рятувальних робіт
- б) медичне сортування, ешелювання та маневр сил і засобів служби медицини катастроф
- в) двоетапна система організації медичної допомоги
- г) своєчасне надання медичної допомоги, евакуація та лікування уражених
- д) надання домедичної допомоги під час транспортування потерпілих до лікувального закладу

100. У разі евакуації населення під час повені в кінцевому пункті збору, що необхідно зробити?

- а) зареєструватися
- б) чекати особливих вказівок
- в) отримати продовольчі пайки і теплий одяг
- г) діяти самостійно

101. Як називається здатність вибухових речовин призводити дроблення речовини заряду, його оточення (оболонки) з утворенням уламків?

- а) бризантність
- б) детонація
- в) вибух
- г) руйнування
- д) демонтаж

102. Домедична допомога надається ...

- а) медсестрою, лікарем швидкої допомоги
- б) як само- та взаємодопомога
- в) лікарем загального профілю
- г) лікарем- спеціалістом

103. Як поділяються травми за видами?

- а) технічні, теплові, хімічні, електролітичні, фізико-хімічні, біологічні
- б) технічні, електро-хімічні, біологічні, термічні
- в) механічні, термічні, хімічні
- г) механічні, термічні, електричні
- д) механічні, термічні, хімічні, електричні, фізико-хімічні

104. Які ознаки струсу головного мозку?

- а) головний біль і блювота
- б) психічний розлад
- в) збільшення лімфатичних вузлів
- г) посилене потовиділення

105. Що є основною ознакою зупинки кровообігу?

- а) відсутність реакції зіниці ока на світло
- б) відсутність пульсу на сонній артерії
- в) відсутність кровотечі в результаті пошкодження вени
- г) знижений артеріальний тиск

106. Що виникає при пошкодженні внутрішніх органів?

- а) паренхіматозна кровотеча
- б) капілярна кровотеча
- в) артеріальний кровотеча
- г) змішана кровотеча

107. Як зупинити артеріальну кровотечу?

- а) підняти пошкоджену частину тіла, потім притиснути артерію пальцем
- б) опустити пошкоджену частину тіла, потім притиснути артерію пальцем
- в) накласти стерильну серветку і доправити до лікарні
- г) підняти пошкоджену частину тіла і прикласти лід

108. При отруєнні людини метиловим спиртом, як потрібно рятувати потерпілого?

- а) дати випити чаю
- б) він повинен прополоскати горло водою
- в) тримати його в теплі
- г) дати випити етилового спирту
- д) він повинен робити інтенсивні рухи руками

109. Що заборонено робити при потраплянні на шкіру рідкої концентрованої кислоти?

- а) витирати шкіру
- б) обробляти опік слабким лужним розчином
- в) промивати опік водою
- г) надавати долікарську допомогу

110. Від чого залежать заходи першої долікарської допомоги, після вивільнення потерпілого з-під дії струму?

- а) від температури тіла потерпілого
- б) від настрою потерпілого
- в) від стану потерпілого
- г) від тиску потерпілого

111. Постраждалого не можна брати за відкриті частини тіла, поки він перебуває під дією?

- а) струму
- б) снодійного
- в) алкоголю
- г) антибіотиків

112. Як називається скупчення повітря або газу в плевральній порожнині з одночасним підвищенням тиску в ній, коли настає колапс легені?

- а) струсом мозку
- б) клінічною смертю
- в) запамороченням
- г) пневмотораксом

ЧАСТИНА 7

1. Виберіть, які небезпеки відносять до імпульсних?

- а) буревії
- б) вирубування лісів
- в) транспортні аварії
- г) землетруси
- д) хронічні отруєння
- е) кислотні опади

2. Виберіть організаційні принципи забезпечення безпечної життєдіяльності?

- а) принцип захисту екрануванням шкідливих чинників
- б) принцип системного аналізу
- в) принцип плановості запобіжних заходів
- г) принцип комплексності запобіжних заходів
- д) концепція допустимого ризику

3. Виберіть, які методи використовують для оцінювання психофізіологічних особливостей людини?

- а) психофізіологічний
- б) загальнонауковий
- в) педагогічний
- г) модельний
- д) психодіагностичний
- е) проєктивний
- ж) немає правильної відповіді

4. Виберіть, які негативні фактори належать до пасивних?

- а) накип
- б) корозія металу
- в) електричний струм
- г) рухомі механізми
- д) патогенні мікроорганізми

5. Виберіть, якими шляхами шкідливі речовини можуть потрапляти в організм людини?

- а) органи дихання
- б) органи черевної порожнини
- в) шкіра

- г) органи травлення
- д) кістки та м'язи

6. Виберіть, які фактори природних небезпек мають біологічне походження?

- а) макроорганізми
- б) біологічна зброя
- в) мікроорганізми
- г) генетично модифіковані організми
- д) продукти життєдіяльності мікро- та макроорганізмів
- е) продукти життєдіяльності людини

7. Виберіть, які можливі дії електричного струму на організм людини?

- а) біологічна
- б) теплова
- в) медична
- г) поверхнева
- д) механічна
- е) електрохімічна
- ж) об'ємна

8. Виберіть, від яких чинників залежать наслідки дії електричного струму на людину?

- а) невідповідність запобіжників технічним умовам експлуатації електрообладнання
- б) відсутність заземлення
- в) напруга електричної мережі
- г) сила струму
- д) тривалість дії струму
- е) індивідуальні особливості потерпілого

9. Виберіть, які головні складові техногенного середовища?

- а) соціальне середовище
- б) природне середовище
- в) виробниче середовище
- г) побутове середовище
- д) інтелектуальне середовище

10. Виберіть, які речовини належать до групи негорючих?

- а) деревина

- б) вода
- в) цегла
- г) папір
- д) композиційні полімерні матеріали
- е) нафтопродукти
- ж) метал

11. Виберіть наслідки впливу термічних факторів електричного струму на людину?

- а) нагрівання
- б) опіки
- в) металізація шкіри
- г) обмороження
- д) механічні пошкодження

12. Які соціальні небезпеки пов'язані з фізичним впливом на людину?

- а) бандитизм, розбій, зґвалтування
- б) шантаж, зґвалтування, розбій, побої
- в) викрадення, пошкодження майна, хуліганство
- г) самогубство, доведення до самогубства, хуліганство
- д) зґвалтування, розбій, побої

13. Яким шляхом Гепатит С не передається?

- а) повітряно-крапельним
- б) через кров
- в) їжу, воду
- г) контактано-побутовим
- д) статевим

14. Виберіть, для яких кольорів поле зору є найбільшим?

- а) жовтого
- б) червоного
- в) зеленого
- г) синього

15. Що потрібно зробити групі людей під час грози на відкритій місцевості?

- а) перебувати у положенні «присідання навколішки»
- б) перебувати на зупинках
- в) користуватися парасолею

- г) групуватися усім разом
- д) розосереджуватися по території

16. Виберіть, які заходи використовують для забезпечення оптимальних параметрів мікроклімату та належної чистоти повітря у приміщеннях?

- а) озонування повітря
- б) природне вентильовання
- в) штучне вентильовання
- г) опалення
- д) вологе прибирання приміщень

17. Виберіть, які системи безпеки, згідно з моделлю життєдіяльності, створила людина?

- а) соціально-економічну
- б) природну
- в) технічну
- г) техногенну
- д) побутову

18. Виберіть найбільш ефективні заходи захисту від дії електромагнітного випромінювання?

- а) поглинаючі екрани
- б) відбиваючі екрани
- в) іонізація повітря
- г) засоби індивідуального захисту
- д) вікові обмеження

19. Виберіть, якими можуть бути результати життєдіяльності людини?

- а) інколи корисними
- б) завжди корисними
- в) завжди шкідливими
- г) інколи шкідливими

20. Виберіть, що передбачає удосконалення техногенної сфери?

- а) впровадження науково-інноваційних технологій
- б) ефективне використання природних ресурсів
- в) відмову від технічної системи безпеки
- г) відмову від соціально-економічної системи безпеки

21. Виберіть, яке правильне продовження цього твердження: «Небезпека для людини – це ...»?

- а) явища, процеси, сили, інформація, об'єкти, здатні за певних умов спричинити небажані наслідки
- б) явища, процеси, об'єкти, властивості, здатні за певних умов завдавати шкоди здоров'ю чи життю людини або системам, що забезпечують життєдіяльність людей негативною властивістю матерії
- в) властивості матеріалів та речовин
- г) порушення правил безпеки

22. Виберіть, які складові природної сфери?

- а) космос
- б) атмосфера
- в) іоносфера
- г) гідросфера
- д) стратосфера
- е) літосфера
- ж) біосфера

23. Виберіть, як класифікують небезпеки за сферою їхнього походження?

- а) воєнні
- б) промислові
- в) техногенні
- г) соціальні
- д) природні
- е) екологічні

24. Виберіть, шкідливий вплив яких чинників на людину зумовлений передачею енергії?

- а) ядерні
- б) механічні
- в) хімічні
- г) екологічні
- д) електричні
- е) геологічні
- ж) електромагнітні

25. Виберіть, які небезпеки відносять до кумулятивних?

- а) парниковий ефект
- б) землетруси
- в) транспортні аварії
- г) хронічні отруєння
- д) кислотні дощі
- е) гострі отруєння

26. Виберіть, які є основоположні принципи забезпечення безпечної життєдіяльності?

- а) концепція допустимого ризику
- б) принцип системного аналізу
- в) принцип комплексності запобіжних заходів
- г) принцип плановості запобіжних заходів

27. Виберіть, які чинники знижують психофізіологічну надійність людини та її рівень безпеки?

- а) раціональне харчування
- б) міжособові конфлікти
- в) вживання наркотиків
- г) психотерапія

28. Виберіть, які глобальні екологічні проблеми зумовлює забруднення атмосфери внаслідок господарської діяльності людини?

- а) смерчі
- б) повені
- в) підвищення середньої температури Землі
- г) кислотні опади
- д) смоги
- е) забруднення внутрішніх приміщень
- ж) зменшення кількості озону у верхніх шарах атмосфери
- з) лужні дощі

29. Виберіть, на які види поділяються природні води за вмістом у них розчинених мінеральних речовин?

- а) солонувата
- б) прісна
- в) дейонізована
- г) дистильована
- д) розсіл

е) солонина

30. Виберіть, які наслідки можуть спричинити шкідливі речовини, потрапивши в організм людини?

- а) ейфоричні отруєння
- б) гострі отруєння
- в) хронічні отруєння
- г) відтерміновані отруєння
- д) екстремальні отруєння

31. Виберіть, які головні біологічні чинники виробничого середовища?

- а) освітлення приміщень
- б) рівень шуму у приміщенні
- в) наявність у повітрі шкідливих речовин
- г) мікроклімат приміщення
- д) наявність комп'ютерної техніки
- е) наявність кімнатних зелених рослин у приміщенні
- ж) наявність патогенних мікроорганізмів

32. Виберіть, які речовини належать до групи горючих?

- а) композиційні полімерні матеріали
- б) деревина
- в) папір
- г) нафтопродукти
- д) цегла
- е) вода
- ж) металокопункції

33. Виберіть, як поділяються вулкани?

- а) діючі
- б) потенційно діючі
- в) сплячі
- г) згаслі
- д) пасивні

34. Виберіть, які типи вогнегасників можна використовувати для гасіння електроустановок під напругою?

- а) вуглекислотні
- б) хімічно-пінні

- в) порошкові
- г) повітряно-пінні

35. Виберіть, який ефект зумовлює оптимальне вкладення коштів у технічну та соціально-економічну системи безпеки?

- а) зниження загального коефіцієнта ризику до нуля
- б) підвищення загального коефіцієнта ризику до певної величини
- в) зниження загального коефіцієнта ризику до певної величини
- г) підвищення рівня безпеки людини

36. Виберіть, від чого залежить коефіцієнт індивідуального ризику?

- а) від ефективності функціонування соціально-економічної системи безпеки (згідно з моделлю життєдіяльності)
- б) від психофізіологічної надійності людини
- в) від ефективності функціонування технічної системи безпеки (згідно з моделлю життєдіяльності)
- г) від кількості виробленої та спожитої у суспільстві енергії

37. Доповніть твердження: «Прийнято, що ....»

- а) абсолютної безпеки не існує
- б) не можна досягнути нульового значення ризику
- в) абсолютна безпека досяжна
- г) можна досягнути нульового значення ризику

38. Доповніть твердження: “Підвищити ефективність функціонування соціально-економічної системи безпеки можна шляхом ...”

- а) збільшення внутрішнього валового продукту
- б) зміни соціально-економічних орієнтирів розвитку суспільства
- в) збільшення фінансування охорони праці
- г) збільшення фінансування пожежної безпеки
- д) впровадження результатів науково-технічного прогресу в розвиток систем безпеки

39. Виберіть головні завдання безпеки життєдіяльності?

- а) підвищення безпеки середовища перебування людини
- б) повне усунення природних небезпек

- в) повне усунення техногенних небезпек
- г) зниження рівня ризику середовища перебування людини
- д) повне усунення соціальних небезпек

40. Виберіть, які небезпеки мають техногенний характер?

- а) тероризм
- б) транспортні аварії
- в) виробнича аварія з викидом небезпечних хімічних речовин
- г) масова загибель сільськогосподарських тварин
- д) неконтрольована поведінка натовпу
- е) селеві потоки

41. Виберіть, які складові забезпечують психофізіологічну надійність людини?

- а) фізіологічна
- б) соціологічна
- в) психологічна
- г) соціальна
- д) адаптаційна

42. Виберіть головні психічні процеси, які є важливими з огляду на безпеку людини?

- а) мислення
- б) життєвий досвід
- в) емоції
- г) темперамент
- д) увага
- е) міжособистісні відносини
- ж) пам'ять

43. Виберіть, які з цих спільних властивостей аналізаторів людини зумовлюють зниження психофізіологічної надійності?

- а) селективність до дії подразників
- б) здатність пристосовувати рівень своєї порогової чутливості до інтенсивності дії подразника
- в) здатність зберігати відчуття
- г) здатність до тренування

44. Які компоненти природного середовища з погляду гігієни є найважливішими?

- а) ґрунти
- б) вологість
- в) повітря
- г) прісна вода
- д) атмосферний тиск
- е) температура повітря
- ж) сонячна радіація

45. Виберіть, які чинники формують виробниче середовище?

- а) фізичні
- б) гідрологічні
- в) геологічні
- г) хімічні
- д) біологічні

46. Виберіть, які показники використовують як основні для характеристики іонізуючого випромінювання?

- а) іонізуюча здатність
- б) відновлювальна здатність
- в) проникна здатність
- г) тип частинок
- д) енергія частинок
- е) довжина хвилі

47. Виберіть, на які групи поділяють речовини за горючістю?

- а) горючі
- б) вибухові
- в) негорючі
- г) важкогорючі

48. Які методи впливу на інформаційний простір?

- а) інформаційна війна
- б) інформаційні спецтехнології
- в) кібератака
- г) інформаційний тероризм
- д) кіберблокування
- е) інформаційний кримінал
- ж) кіберфальсифікація

49. Як гепатит В не передається?

- а) повітряно-крапельним шляхом
- б) через кров
- в) через їжу, воду
- г) контактено-побутовим шляхом
- д) статевим шляхом

50. Виберіть, що необхідно удосконалити для зниження загального коефіцієнта ризику?

- а) технічну систему безпеки
- б) природну сферу
- в) соціально-економічну систему безпеки
- г) техногенну сферу

51. Виберіть, на які категорії поділяється діяльність людини за рівнем ризику?

- а) безпечну
- б) особливо небезпечну
- в) шкідливу
- г) небезпечну
- д) прийнятну

52. Виберіть, які небезпеки бувають за часом їхнього прояву?

- а) плавні
- б) постійні
- в) імпульсні
- г) кумулятивні

53. Виберіть, що потрібно зробити для того, щоб відвернути певну небезпеку?

- а) виявити потенційні джерела небезпеки
- б) класифікувати небажані наслідки від реалізації небезпек
- в) встановити умови, за яких небезпека реалізується до небажаних наслідків
- г) встановити причинно-наслідкові зв'язки, що описують розвиток небезпеки у просторі і часі
- д) створити додаткові умови для реалізації небезпек

54. Виберіть, за якими головними критеріями класифікують небезпеки?

- а) сфера походження небезпеки

- б) час завершення небезпеки
- в) природа матеріального носія небезпеки
- г) час прояву небезпеки
- д) вид енергії, якою володіють небезпеки
- е) екологічність небезпеки

55. Виберіть, на які групи поділяють шкідливі і небезпечні чинники?

- а) активні чинники
- б) пасивні чинники
- в) кумулятивно-пасивні чинники
- г) активно-пасивні чинники
- д) кумулятивні чинники

56. Виберіть, що сприяє підвищенню рівня безпеки людини?

- а) здатність аналізаторів швидко й адекватно реагувати на зовнішні подразники
- б) високе значення коефіцієнта пропорційності k у законі Вебера-Фехнера
- в) високе значення порогу чутливості аналізаторів
- г) здатність аналізаторів зберігати відчуття після припинення дії подразника

57. Виберіть, яке харчування для дорослої людини протягом доби є фізіологічно обґрунтованим?

- а) одноразове
- б) дворазове
- в) п'ятиразове
- г) триразове
- д) чотириразове
- е) шестиразове

58. Виберіть, які головні фізичні чинники виробничого середовища?

- а) мікроклімат приміщення
- б) рівень шуму у приміщенні
- в) виробниче випромінювання
- г) наявність кімнатних зелених рослин у приміщенні
- д) освітлення приміщень
- е) наявність комп'ютерної техніки

ж) наявність у повітрі шкідливих речовин

59. Виберіть, які ліміти доз опромінення встановлені за «Нормами радіаційної безпеки України» (НРБУ-97/Д-2000)?

- а) ліміт дози опромінення населення
- б) ліміт дози опромінення персоналу
- в) ліміт дози опромінення тварин і рослин
- г) ліміти доз опромінення осіб, які за характером своєї діяльності піддаються додатковому опроміненню
- д) ліміт дози опромінення харчових продуктів та води

60. Виберіть, на які категорії, з погляду електробезпеки, поділяють приміщення?

- а) приміщення безпечні
- б) приміщення без підвищеної небезпеки
- в) приміщення з підвищеною небезпекою
- г) приміщення мало небезпечні
- д) приміщення особливо небезпечні

61. Виберіть, які об'єкти не можна гасити водою?

- а) деревину
- б) матеріали, що поглинають воду
- в) легкозаймисті рідини
- г) електроустановки

62. Виберіть поняття, які можна розглядати як небажані наслідки?

- а) лікування
- б) пожежа
- в) захворювання
- г) сон
- д) втома

63. Виберіть, які є складові технічної системи безпеки?

- а) житлово-комунальне господарство
- б) система охорони здоров'я
- в) сільське господарство
- г) цивільний захист
- д) охорона праці
- е) система освіти

64. Виберіть, які чинники підвищують психофізіологічну надійність та сприяють підвищенню рівня безпеки людини?

- а) втома
- б) міжособові конфлікти
- в) здорове та раціональне харчування
- г) оздоровча фізична культура

65. Виберіть, які причини можуть зумовлювати надмірну вагу?

- а) надмірне харчування
- б) недостатнє харчування
- в) недостатнє фізичне навантаження
- г) надмірне фізичне навантаження

66. Виберіть, які складові соціально-економічної системи безпеки?

- а) пожежна безпека
- б) цивільний захист
- в) харчова та легка промисловість
- г) житлово-комунальне господарство
- д) система освіти
- е) охорона праці

67. Виберіть, які головні хімічні чинники виробничого середовища?

- а) рівень шуму у приміщенні
- б) мікроклімат приміщення
- в) виробниче випромінювання
- г) освітлення приміщень
- д) наявність кімнатних зелених рослин у приміщенні
- е) наявність у повітрі шкідливих речовин
- ж) наявність у повітрі аерозолів
- з) наявність патогенних мікроорганізмів

68. Виберіть, чому у дітей психофізіологічна надійність є нижчою, ніж у людей середнього віку?

- а) через незнання про небезпечні чинники
- б) через невміння реагувати на небезпечні ситуації
- в) через збільшення росту та маси тіла

г) через низьку вмотивованість до питань власної безпеки

69. Виберіть, які найголовніші (найчастіше використовувані) заходи сприяють підвищенню пожежної безпеки?

- а) зменшення кількості горючих речовин у приміщенні
- б) зменшення вмісту кисню у повітрі приміщення
- в) усунення чинників, які сприяють підвищенню температури горючих речовин
- г) усунення чинників, які сприяють зменшенню вологості повітря

70. Виберіть, яким видом енергії володіють механічні чинники?

- а) кінетична енергія
- б) електромагнітна енергія
- в) ядерна енергія
- г) потенціальна енергія
- д) електрична енергія
- е) хімічна енергія
- ж) теплова енергія

71. Виберіть небезпеки, які є соціально-психологічними?

- а) шантаж
- б) згвалтування
- в) шахрайство
- г) зазнайство

72. Яку інформацію надає система HAZ кодів небезпечних хімікатів, розроблена в Німеччині?

- а) тип засобу для гасіння пожежі
- б) заходи щодо введення карантину на ураженій території
- в) хімічні властивості речовини
- г) необхідність евакуації
- д) заходи щодо захисту рятувальників та забрудненої території
- е) проти вибухові заходи
- ж) агрегатний стан речовини

73. Виберіть, які технічні принципи забезпечення безпечної життєдіяльності?

- а) концепція допустимого ризику

- б) принцип захисту відстанню
- в) принцип комплексності запобіжних заходів
- г) принцип системного аналізу
- д) принцип захисту екрануванням шкідливих чинників
- е) принцип плановості запобіжних заходів

74. Виберіть, за якими критеріями встановлюють норми параметрів мікроклімату приміщень?

- а) період року
- б) об'єм приміщення
- в) категорія робіт за енергозатратами
- г) кількість людей, що працюють у приміщенні
- д) систем вентилявання

75. Виберіть, в яких режимах може функціонувати єдина система цивільного захисту?

- а) екстремальної діяльності
- б) повсякденного функціонування
- в) надзвичайної ситуації
- г) воєнного стану

76. Виберіть, які потреби за теорією Маслоу відносять до головних (пріоритетних) потреб?

- а) естетичні потреби
- б) потреби у безпеці
- в) соціальні потреби
- г) потреби у високооплачуваній праці
- д) матеріальні (фізіологічні) потреби
- е) потреби у визнанні
- ж) потреби у самовираженні

77. Яке захворювання передається через кров ?

- а) Гепатит В
- б) СНІД
- в) Гепатит С
- г) Гепатит А
- д) Туберкульоз
- е) Кір

78. Виберіть класи надзвичайних ситуацій?

- а) соціально-політичного характеру

- б) комбінованого характеру
- в) природного характеру
- г) біологічного характеру
- д) соціального характеру
- е) техногенного характеру
- ж) військового характеру
- з) соціально-економічного характеру

79. Виберіть, які є типи вентиляції за характером охоплення приміщення?

- а) природна
- б) припливна
- в) загальнообмінна
- г) штучна
- д) місцева
- е) витяжна
- ж) припливно-витяжна

80. Виберіть типи природної вентиляції

- а) інфільтрація
- б) душування
- в) повітряно-теплові завіси
- г) припливно-витяжна
- д) аерація

81. Які явища можуть бути ознаками наближення землетрусу?

- а) спалаху у вигляді розсіяного світла блискавиць
- б) блакитнувате світіння внутрішньої поверхні будинків
- в) сонячне затемнення
- г) запах газу в районах, де раніше цього не відзначалося
- д) іскріння близько розташованих електричних проводів
- е) ураган
- ж) жовтувате світіння внутрішньої поверхні будинків

82. До методів захисту гомосфери від ноксосфери в просторі або в часі відноситься використання?

- а) екранів
- б) організація профілактичного харчування
- в) фільтрів

- г) роботів
- д) організація раціонального режиму праці та відпочинку
- е) засобів індивідуального захисту
- ж) проведення профілактичних медичних оглядів

83. При екстреному гальмуванні поїзда необхідно?

- а) лягти на полицю, схопитися за що-небудь міцне
- б) сісти на полицю, схопитися за що-небудь міцне
- в) впертися підборіддям в груди
- г) лягти на підлогу, схопитися за що-небудь міцне
- д) покинути потяг якомога швидше

84. В яких випадках α -випромінювання становить найбільшу небезпеку?

- а) коли людина втомлена
- б) при внутрішньому опроміненні
- в) при аплікації на шкіру
- г) не становить небезпеки для організму людини
- д) немає правильної відповіді

85. Від чого залежить здоров'я людини?

- а) екологічних факторів, що оточують людину протягом її життя та діяльності
- б) генетичної інформації, одержуваної у спадок від батьків
- в) способу життя
- г) якості медичної допомоги, ефективності профілактичних заходів

86. Основними уражуючими факторами зсувів, селів, обвалів і снігових лавин є?

- а) затоплення місцевості водою
- б) електричний струм
- в) розпечена лава
- г) завалювання або заливання рухомими масами гірських порід певного простору
- д) удари рухомих мас гірських порід

87. Під час подорожі залізницею дізнайтеся, де розміщено...

- а) аварійний вихід
- б) ресторан або буфет
- в) вогнегасники

- г) графік руху
- д) черговий по потягу

88. Внутрішнє опромінення організму пов'язане з?

- а) вдиханням радіоактивних речовин, що містяться в повітрі
- б) проникненням радіоактивних речовин через шкіру
- в) вживанням заражених продуктів харчування і води
- г) купанням у забруднених водоймах
- д) перебуванням на сонці

89. Оберіть зі списку соціально-економічні фактори

- а) метеорологічні
- б) орографічні
- в) підземні
- г) біологічні
- д) медичні
- е) ландшафтні
- ж) історичні
- з) зональні
- и) населення

90. Надзвичайні ситуації антропогенного, техногенного характеру – це...

- а) транспортні аварії
- б) організаційно-управлінські помилки
- в) пожежі, вибухи
- г) аварії з викидом
- д) раптове руйнування будівель

91. Метеонебезпечні явища – це...

- а) урагани
- б) ерозія ґрунту
- в) смерчі
- г) сильний дощ
- д) вихори
- е) лавини
- ж) зсуви

92. Основні заходи щодо життєзабезпечення постраждалого і евакуйованого населення включають

- а) тимчасове розміщення населення, яке залишилося без даху над головою
- б) забезпечення функціонування дитячих садочків і шкіл
- в) організацію обліку та розподілу матеріальної допомоги
- г) санітарно-гігієнічні заходи

93. Які відомі методи рекомендуються для визначення ризику?

- а) соціологічний
- б) соціальний
- в) інженерний
- г) індивідуальний
- д) модельний
- е) експертний

94. Основними складовими частинами аналізатора є ...

- а) рецептор
- б) центри у корі головного мозку
- в) ефектор
- г) нервові провідні шляхи
- д) перцептор

95. Назвіть способи вживання наркотиків?

- а) ін'єкція
- б) пероральний
- в) розміщення під язик
- г) інгаляція
- д) через шкіру

96. Які дії необхідно здійснити насамперед людині, що потрапила в багно?

- а) не піддаватися паніці
- б) не робити різких рухів
- в) по можливості прийняти горизонтальне положення
- г) зайнявши вертикальне положення, спробувати різко вистрибнути
- д) кликати на допомогу
- е) намагатися дістати руками траву або очерет

97. Які небезпеки відносять до природно-соціальних?

- а) наркоманію

- б) токсикоманію
- в) епідемію інфекційних захворювань
- г) професійний травматизм
- д) психічні відхилення та захворювання, викликані виробничою діяльністю або впливом на свідомість
- е) СНІД
- ж) професійну захворюваність

98. Які небезпеки відносять до соціально-техногенних?

- а) наркоманія
- б) токсикоманія
- в) епідемія інфекційних захворювань
- г) професійний травматизм
- д) венеричні захворювання
- е) психічні відхилення та захворювання, викликані виробничою діяльністю або впливом на свідомість
- ж) СНІД
- з) професійну захворюваність

99. У разі пожежі у міському транспорті необхідно?

- а) по можливості першому вибратися з салону у підвітряний бік від транспортного засобу
- б) по можливості самому гасити вогонь за допомогою вогнегасника
- в) витиснути бічні вікна за допомогою спеціально вмонтованого шнура
- г) негайно повідомити водієві про пожежу
- д) щільно закрити вікна, щоб у салон не надходив кисень
- е) відкрити двері кнопкою аварійного відкривання

100. Здоров'я людини залежить від:

- а) екологічних факторів, що оточують людину протягом її життя та діяльності
- б) генетичної інформації, одержуваної у спадок від батьків
- в) способу життя
- г) якості медичної допомоги, ефективності профілактичних заходів

101. Щоб зменшити ймовірність опинитися в екстремальній ситуації і збільшити свої шанси на збереження здоров'я і самого життя, потрібно:

- а) знати і ідентифікувати фактори ризику
- б) вміти передбачати виникнення небезпечних ситуацій
- в) виходити з дому в супроводі родичів або товариша
- г) бути завжди в натовпі, самотність пригнічує

102. До гігієнічних нормативів допустимого вмісту хімічних і біологічних речовин в атмосферному повітрі населених місць відносяться?

- а) гранично-допустимі концентрації
- б) орієнтовні безпечні рівні діяння
- в) гранично-допустимі дози
- г) коефіцієнти комбінованої дії сумісно присутніх речовин
- д) коефіцієнти можливого інгаляційного отруєння

103. Що являють собою природні надзвичайні ситуації?

- а) ситуація на певній території, що склалася в результаті виникнення небезпечного природного явища або процесу
- б) ситуація на певній території, що склалася в результаті відпрацювання нових технологічних процесів зі створення штучного клімату
- в) ситуація на певній території, що склалася в результаті вивчення та створення нових видів обладнання з вивчення природних надзвичайних ситуацій
- г) ситуація на певній території, що склалася в результаті виникнення та поширення інфекційних захворювань серед людей, тварин чи рослин

104. Якщо ви розбили ртутний термометр вдома, необхідно ...

- а) зібрати ртуть і очищене від ртуті місце промити слабким розчином лимонної кислоти
- б) надіти ватно-марлеву пов'язку, гумові рукавички і взуття (бахіли)
- в) очищене від ртуті місце промити гарячою мильною рідиною або крутим розчином марганцівки
- г) кульки ртуті зібрати спринцівкою чи вологими серветками (газетою)

- д) кульки ртуті зібрати порохотягом
- е) очищене від ртуті місце промити гарячим содовим розчином
- ж) відкрити вікна для провітрювання, не допускаючи протягу
- з) відкрити двері, вікна для провітрювання, створити протяг

105. Оберіть з переліку природні фактори

- а) метеорологічні
- б) орографічні
- в) підземні
- г) геофізичні
- д) геологічні
- е) наземні
- ж) ґрунтові
- з) фауна
- и) біоценози
- к) побутові

106. Які існують режими функціонування ЄДСЦЗ?

- а) повсякденної діяльності
- б) бойової готовності
- в) підвищеної готовності
- г) підготовки до надзвичайної ситуації
- д) діяльності у надзвичайній ситуації
- е) діяльності у надзвичайному стані

107. Які з перерахованих органів може уражати туберкульоз?

- а) легені
- б) кишківник
- в) печінка
- г) кістки
- д) мозок
- е) серце
- ж) шкіра

108. Назвіть ознаки Інтернет-залежності?

- а) виникнення проблем у соціальному середовищі
- б) поява поганого апетиту
- в) погіршення стосунків з колегами по роботі
- г) постійне чекання наступного виходу в Інтернет

- д) схильність до депресій
- е) скарги навколишніх на те, що людина проводить занадто багато часу в Інтернеті
- ж) скарги навколишніх на те, що людина витрачає занадто багато грошей на Інтернет

109. Визначіть основні завдання безпеки життєдіяльності як науки?

- а) превентивна ідентифікувати потенційні небезпеки
- б) розробка і використання засобів біозахисту
- в) аналіз причин виникнення небезпек
- г) прогнозування, оцінка і регулювання їх дії в просторі та в часі
- д) захист людини в техносфері від негативних впливів техногенного і природного походження

110. Як передається ВІЛ-інфекція СНІДу?

- а) через чхання та кашель
- б) через спільне користування верхнім одягом
- в) під час статевого контакту з ВІЛ-інфікованою людиною
- г) плоду від інфікованої матері під час вагітності, через молоко матері
- д) через рукоштовпання, обійми, дружні поцілунки
- е) коли цілісність шкірного покриву порушується гострим предметом, яким користувалася інфікована людина і кров якої залишилася на цьому предметі
- ж) через рушник, мило, мочалку

111. Ваші дії при отруєнні грибами?

- а) промити шлунок
- б) викликати блювання
- в) дати активоване вугілля
- г) напоїти молоком
- д) поставити очисну клізму

112. Які первинні ознаки хронічного отруєння парами ртуті?

- а) загальна слабкість
- б) роздратованість
- в) головний біль
- г) блювання

- д) зниження пам'яті
- е) стомлюваність
- ж) тремтіння рук, пальців, ніг, губ

113. Засобами вирішення конфлікту є ...

- а) уникнення чи пом'якшення конфлікту
- б) компроміс
- в) ведення переговорів
- г) насильство
- д) утримування своїх позицій
- е) встановлення загальної цілі та прийняття рішення, що задовольняє конфлікуючі сторони

114. У разі пожежі на міському транспорті необхідно ...

- а) по можливості першому вибратися з салону у підвітряний бік від транспортного засобу
- б) по можливості самому гасити вогонь за допомогою вогнегасника
- в) витиснути бічні вікна за допомогою спеціального вмонтованого шнура
- г) негайно повідомити водієві про пожежу
- д) щільно закрити вікна, щоб у салон не надходив кисень
- е) відкрити двері кнопкою аварійного відкривання

115. Як можна прискорити виведення радіоактивних речовин (радіонуклідів з організму людини немедикаментозним шляхом?)

- а) вживати напої з шипшини, кропу, зеленого чаю
- б) вживати печиво, цукерки
- в) вживати абрикоси, чорну смородину, зелений горошок
- г) вживати морепродукти, молочні продукти, сирі яйця, бобові
- д) вживати йодовану сіль
- е) вживати варені яйця
- ж) вживати сік кропиви, червоного буряка
- з) вживати сироватку

116. Які відомі три рівні управління безпекою життєдіяльності?

- а) індивідуальний

- б) промисловий
- в) економічний
- г) державний
- д) соціальний

117. Які візуальні симптоми захворювання на СНІД?

- а) безпричинне тривале підвищення температури
- б) підвищення пітливості вночі
- в) сухість шкірних покривів
- г) безпричинна втрата ваги
- д) постійна втомлюваність
- е) збільшення лімфатичних вузлів на шиї, у паху
- ж) безпричинне підвищення ваги
- з) висипання на шкірі

118. Зазначте заходи захисту людини від впливу джерел електромагнітного поля техногенного характеру у побуті

- а) дотримуватися відстані між глядачами і телевізором згідно з нормами
- б) користуючись телефоном, охоплювати трубку рукою, створюючи деяку відстань між вухом та трубкою
- в) у приміщенні проводити вологе прибирання, провітрювання
- г) у приміщенні, де розміщені джерела магнітного поля, добре мати рослинність - кактуси
- д) необхідно встановлювати екрани із заземленням
- е) обмежити час користування мобільним телефоном
- ж) при користуванні джерелами електромагнітного поля, квартиру та двері необхідно тримати закритими, щоб не було протягів

119. Індивідуальна захищеність людини складається з ...

- а) безумовних рефлексів самозбереження
- б) засобів виробництва
- в) психофізіологічних якостей
- г) професійних навичок і умінь
- д) мотивації праці та її безпеки
- е) стану навколишнього середовища

120. Прикладами психічних процесів є?

- а) відчуття
- б) сприйняття

- в) пам'ять і мислення
- г) емоції
- д) настроїв
- е) воля

121. Назвіть чинники можливих проявів тероризму в Україні

- а) зростання соціального розшарування громадян
- б) наявність політичних партій і рухів
- в) лібералізація інформаційної політики
- г) низька ефективність роботи державного апарату і правоохоронних органів, відсутність ефективних механізмів правового захисту населення
- д) нарощування тенденцій розв'язання виникаючих суперечностей і конфліктів силовими методами
- е) наявність у населення значної кількості незареєстрованої зброї;
- ж) посилення соціальних суперечностей під впливом зростання злочинності
- з) зниження ефективності функціонування захисних механізмів у сфері моралі
- и) втрата орієнтирів у виховній роботі, передусім серед молоді

122. Державне управління безпекою життєдіяльності передбачає ...

- а) моніторинг, контроль, експертизу умов життєдіяльності людей
- б) організацію навчання і перевірку знань з безпеки керівників і спеціалістів різних галузей народного господарства
- в) створення професійних аварійно-рятувальних формувань
- г) запобігання виникненню небезпечних та надзвичайних ситуацій
- д) ліквідацію негативних наслідків надзвичайних ситуацій
- е) дії, спрямовані на покращення умов життєдіяльності та розвиток людей

123. Які існують рівні ймовірності виникнення небезпек?

- а) часті

- б) не часті
- в) неможливі
- г) спеціальні
- д) можливі
- е) випадкові
- ж) віддалені
- з) очікувані
- и) не очікувані
- к) неймовірні

124. Як поділяються землетруси за походженням?

- а) тектонічні
- б) топологічні
- в) вулканічні
- г) геоморфологічні
- д) обвальні
- е) моретруси
- ж) лісотруси

125. Відомо, що за швидкістю переміщення зсуви поділяють на швидкі, середні і повільні, але тільки швидкі можуть спричинити катастрофи із людськими жертвами. Вкажіть, яка із перерахованих швидкостей відноситься до швидкого зсуву?

- а) декілька метрів за годину або добу
- б) декілька кілометрів за добу
- в) декілька кілометрів за годину
- г) десятки кілометрів за годину
- д) десятки кілометрів за добу

126. Вкажіть найбільш ефективні способи гасіння підземної пожежі на торфовищах?

- а) заливання водою або хімікатами
- б) навколо пожежі на відстані 8 – 10 м від її краю копають траншею глибиною до мінерального шару ґрунту або до рівня ґрунтових вод і заповнюють її водою
- в) створення навколо пожежі мінералізованих протипожежних смуг
- г) влаштування навколо пожежі смуг, які насичують розчином хімікатів

127. Що є головною небезпекою для людини під час пожежі?

- а) відкритий вогонь та іскри
- б) наявність диму
- в) можливість прямого контакту з розжареними предметами
- г) висока температура повітря, задимленість і загазованість
- д) відсутність води
- е) відсутність електроенергії

128. Які небезпеки не відносять до соціальних?

- а) тероризм
- б) низький життєвий рівень
- в) високий рівень злочинності
- г) інфекційні захворювання
- д) землетрус

129. До психофізіологічних факторів небезпек відносяться?

- а) недоліки органів відчуття
- б) стан афекту
- в) втома
- г) стан трансу
- д) відсутність мотивації
- е) низький інтелект

130. Які види поведінки притаманні людині?

- а) реакція на подразнення
- б) інстинкт
- в) навички
- г) свідома поведінка
- д) реакція на слова, дії

131. Які аналізатори в системі взаємодії людини з об'єктами навколишнього середовища виступають головними або домінуючими при виявленні небезпеки?

- а) вісцеральний
- б) нюховий
- в) руховий
- г) зоровий
- д) смаковий
- е) слуховий

- ж) шкірний
- з) вестибулярний

132. Яким чином забезпечується безпека працюючих з радіоактивними речовинами?

- а) дотримання гранично допустимих доз опромінення
- б) немає правильної відповіді
- в) застосування захисту часом, відстанню
- г) проведення загальних заходів захисту
- д) використання засобів індивідуального захисту

133. Що є основними системами захисту людини як біологічної істоти?

- а) імунна система
- б) гомеостаз
- в) нервова система
- г) система терморегуляції
- д) опорно-руховий апарат
- е) система покровних тканин (шкіра, слизові оболонки)

134. Якого кольору крига на водоймі взимку є найміцнішою?

- а) біла
- б) з блакитним відтінком
- в) зеленувата
- г) матова
- д) присипана снігом

135. Щоб уберегтися у натовпі слід?

- а) рухатися у тому ж напрямку і з такою швидкістю, як і натовп
- б) триматися найближче до стін, не пропускаючи тих, хто позаду
- в) зігнути руки у ліктях і притиснути їх до тулуба
- г) тримати руки у кишенях

136. Які катастрофи можна віднести до стихійного лиха?

- а) тектонічні
- б) топологічні
- в) технологічні
- г) метеорологічні
- д) соціальні

137. Зазначте режимно-обмежувальні заходи біологічного захисту населення?

- а) карантин
- б) дезінфекція
- в) дегазація
- г) вакцинація
- д) обсервація

138. Яким за ступенем припустимості буває ризик?

- а) знехтуваний
- б) неврахований
- в) прийнятний
- г) гранично допустимий
- д) надмірний
- е) особистий

139. Які з відомих рівнів управління безпекою життєдіяльності частіше застосовуються в Україні?

- а) економічний
- б) державний
- в) індивідуальний
- г) соціальний
- д) промисловий

140. «Батьківщиною» інфекційного патогену ВІЛ вважають?

- а) Південну Америку
- б) Китай
- в) Індію
- г) Замбію
- д) Ефіопію
- е) Заїр

141. Як поділяються за дією на організм людини хімічні речовини?

- а) кислоти
- б) загальнотоксичні
- в) дисперсні
- г) сенсibiliзуючі
- д) подразнюючі
- е) луги

- ж) канцерогенні
- з) мутагенні
- и) колоїдні

142. Які з цих факторів належать до соціально-економічних?

- а) метеорологічні
- б) орографічні
- в) підземні
- г) біологічні
- д) медичні
- е) ландшафтні
- ж) історичні
- з) зональні
- и) населення

ВІДПОВІДІ

№	ВІДПОВІДЬ	№	ВІДПОВІДЬ	№	ВІДПОВІДЬ	№	ВІДПОВІДЬ	№	ВІДПОВІДЬ	№	ВІДПОВІДЬ	№	ВІДПОВІДЬ		
Частина I															
1	в	20	б	39	а	58	а	77	а	96	б	115	б	134	б
2	г	21	а	40	а	59	б	78	б	97	в	116	в	135	б
3	б	22	б	41	б	60	г	79	д	98	г	117	в	136	г
4	г	23	а	42	г	61	в	80	а	99	а	118	а	137	а
5	а	24	г	43	д	62	а	81	г	100	б	119	а	138	в
6	в	25	в	44	б	63	б	82	а	101	б	120	в	139	г
7	в	26	а	45	а	64	г	83	г	102	д	121	а	140	а
8	а	27	б	46	б	65	г	84	б	103	а	122	в	141	а
9	а	28	б	47	а	66	в	85	б	104	б	123	а	142	в
10	б	29	д	48	в	67	а	86	а	105	а	124	б	143	а
11	в	30	а	49	а	68	в	87	г	106	а	125	г	144	а
12	б	31	а	50	д	69	а	88	в	107	г	126	б	145	б
13	г	32	в	51	г	70	б	89	г	108	в	127	г	146	а
14	б	33	в	52	в	71	б	90	а	109	в	128	а	147	в
15	в	34	а	53	а	72	а	91	а	110	а	129	в	148	г
16	а	35	г	54	б	73	г	92	б	111	г	130	г	149	а
17	б	36	а	55	а	74	а	93	б	112	а	131	г	150	в
18	в	37	д	56	в	75	б	94	д	113	в	132	в		
19	г	38	в	57	д	76	в	95	а	114	а	133	а		

№	відповідь	№	відповідь	№	відповідь	№	відповідь	№	відповідь	№	відповідь	№	відповідь	№	відповідь
Частина 2															
1	б	17	в	33	б	49	б	65	в	81	б	97	б	113	б
2	в	18	г	34	г	50	в	66	г	82	а	98	а	114	б
3	г	19	б	35	д	51	в	67	б	83	в	99	б	115	б
4	а	20	в	36	д	52	а	68	в	84	г	100	г	116	в
5	б	21	а	37	б	53	г	69	в	85	г	101	в	117	в
6	б	22	в	38	в	54	а	70	а	86	б	102	а	118	г
7	в	23	г	39	а	55	в	71	б	87	а	103	б	119	а
8	г	24	б	40	б	56	б	72	б	88	б	104	в	120	б
9	а	25	б	41	в	57	д	73	а	89	в	105	г	121	б
10	б	26	в	42	г	58	б	74	б	90	в	106	а	122	б
11	в	27	в	43	а	59	б	75	в	91	г	107	в	123	б
12	в	28	а	44	б	60	д	76	б	92	д	108	а	124	а
13	б	29	в	45	в	61	а	77	д	93	г	109	г		
14	а	30	д	46	а	62	а	78	в	94	а	110	в		
15	а	31	а	47	б	63	а	79	б	95	б	111	б		
16	а	32	б	48	а	64	б	80	б	96	в	112	а		

№	відповідь	№	відповідь	№	відповідь	№	відповідь	№	відповідь	№	відповідь	№	відповідь	№	відповідь
Частина 3															
1	в	17	б	33	г	49	в	65	а	81	в	97	б	113	а
2	б	18	г	34	г	50	а	66	а	82	а	98	б	114	в
3	а	19	в	35	а	51	б	67	а	83	б	99	б	115	г
4	г	20	а	36	б	52	г	68	а	84	а	100	б	116	г
5	б	21	б	37	г	53	г	69	а	85	б	101	б	117	а
6	г	22	а	38	а	54	в	70	в	86	б	102	б	118	в
7	а	23	в	39	а	55	а	71	б	87	г	103	в	119	в
8	б	24	б	40	а	56	г	72	в	88	а	104	а	120	а
9	а	25	г	41	в	57	б	73	а	89	в	105	б	121	а
10	г	26	а	42	а	58	а	74	а	90	г	106	г	122	в
11	г	27	в	43	б	59	б	75	б	91	г	107	а	123	в
12	а	28	б	44	в	60	б	76	г	92	г	108	а	124	г
13	в	29	а	45	г	61	а	77	б	93	а	109	г	125	б
14	а	30	в	46	б	62	в	78	а	94	в	110	а	126	б
15	а	31	а	47	в	63	в	79	а	95	а	111	в	127	в
16	в	32	в	48	а	64	а	80	в	96	г	112	а		

№	відповідь	№	відповідь	№	відповідь	№	відповідь	№	відповідь	№	відповідь	№	відповідь	№	відповідь
Частина 4															
1	б	26	г	51	б	76	б	101	г	126	а	151	г	176	б
2	в	27	а	52	б	77	а	102	а	127	д	152	а	177	г
3	в	28	г	53	г	78	г	103	д	128	б	153	г	178	в
4	а	29	г	54	а	79	а	104	а	129	а	154	г	179	а
5	г	30	а	55	в	80	б	105	б	130	б	155	а	180	д
6	в	31	в	56	г	81	а	106	а	131	г	156	б	181	а
7	г	32	а	57	в	82	б	107	б	132	в	157	г	182	б
8	г	33	б	58	г	83	а	108	б	133	а	158	г	183	б
9	д	34	в	59	б	84	г	109	а	134	б	159	б	184	а
10	г	35	б	60	а	85	г	110	г	135	а	160	б	185	д
11	б	36	в	61	б	86	а	111	а	136	в	161	а	186	б
12	а	37	а	62	в	87	в	112	б	137	а	162	а	187	в
13	в	38	а	63	а	88	б	113	а	138	а	163	г	188	в
14	а	39	а	64	г	89	а	114	г	139	в	164	б	189	а
15	г	40	б	65	г	90	б	115	в	140	г	165	г	190	а
16	а	41	б	66	г	91	а	116	г	141	а	166	а	191	а
17	в	42	а	67	в	92	б	117	а	142	б	167	г	192	а
18	а	43	б	68	а	93	а	118	а	143	б	168	в	193	а
19	б	44	а	69	б	94	б	119	д	144	а	169	а	194	б
20	б	45	г	70	б	95	в	120	а	145	а	170	б	195	а
21	в	46	б	71	г	96	в	121	в	146	в	171	в	196	в
22	а	47	в	72	а	97	б	122	а	147	а	172	в	197	в
23	в	48	г	73	а	98	а	123	б	148	г	173	а	198	в
24	а	49	в	74	а	99	а	124	б	149	а	174	б	199	а
25	а	50	б	75	д	100	а	125	в	150	в	175	в	200	в

№	відповідь	№	відповідь	№	відповідь	№	відповідь	№	відповідь	№	відповідь	№	відповідь		
Частина 5															
1	в	11	а	21	а	31	а	41	б	51	г	61	в	71	в
2	г	12	а	22	б	32	б	42	б	52	б	62	а	72	а
3	б	13	в	23	а	33	в	43	б	53	а	63	в	73	г
4	б	14	г	24	д	34	б	44	д	54	г	64	б	74	а
5	а	15	г	25	д	35	в	45	б	55	г	65	б	75	а
6	а	16	в	26	б	36	г	46	а	56	а	66	а	76	в
7	г	17	а	27	а	37	а	47	г	57	б	67	а	77	г
8	а	18	в	28	а	38	г	48	а	58	а	68	в	78	а
9	а	19	г	29	а	39	а	49	а	59	а	69	г	79	в
10	г	20	в	30	в	40	д	50	г	60	б	70	а	80	а

№	відповідь	№	відповідь	№	відповідь	№	відповідь	№	відповідь	№	відповідь	№	відповідь	№	відповідь
Частина 6															
1	б	15	б	29	в	43	д	57	а	71	а	85	д	99	г
2	б	16	а	30	а	44	а	58	а	72	а	86	а	100	а
3	б	17	г	31	д	45	а	59	в	73	б	87	б	101	а
4	г	18	д	32	а	46	б	60	в	74	б	88	а	102	б
5	в	19	г	33	б	47	а	61	б	75	а	89	в	103	д
6	в	20	а	34	а	48	б	62	а	76	в	90	а	104	а
7	в	21	б	35	б	49	б	63	д	77	а	91	г	105	б
8	а	22	б	36	а	50	б	64	а	78	г	92	а	106	а
9	б	23	а	37	а	51	д	65	в	79	г	93	а	107	а
10	а	24	а	38	а	52	а	66	в	80	г	94	а	108	г
11	д	25	а	39	а	53	б	67	а	81	а	95	б	109	а
12	а	26	д	40	г	54	в	68	а	82	г	96	б	110	в
13	а	27	а	41	в	55	в	69	а	83	б	97	а	111	а
14	б	28	в	42	в	56	д	70	а	84	б	98	в	112	г

№	ВІДПОВІДЬ	№	ВІДПОВІДЬ	№	ВІДПОВІДЬ	№	ВІДПОВІДЬ	№	ВІДПОВІДЬ	№	ВІДПОВІДЬ
Частина 7											
1	а,в,г	25	а,г,д	49	а,в,г	73	б,г,д	97	а,б, в,е	121	а,в,г, д,ж, з,и
2	в,г	26	а,в	50	а,в,г	74	а,в	98	г,е,з	122	а,г,д, е
3	б,в,д	27	б,в	51	а,б,г, д	75	б,в	99	б,в, е	123	а,д,е, ж
4	а,б	28	в,ж	52	в,г	76	б,в,г,д, е	100	а,б, в,г	124	а,в,д, е
5	а,в,г	29	а,б,д, е	53	а,в,г	77	б,в	101	а,б	125	г,д
6	а,в,д, е	30	б,в	54	а,в,г, д	78	в,д,е,ж	102	а,б, г	126	б,г
7	а,б,д, е	31	г,е,ж	55	а,б,г	79	в,д	103	а,г	127	а,б,г
8	в,г,д, е	32	б,в,г	56	а,б,в	80	а,д	104	б,в, г,ж	128	г,д
9	в,г	33	а,б,г	57	г,д	81	а,б,г,д	105	а,б, г,д, ж,з, и	129	а,в,д, е
10	б,в	34	а,в	58	б,в,г, д,е	82	а,в,г,е	106	а,в, д,е	130	б,в,г
11	а,б,г	35	в,г	59	а,б,г	83	а,б,г	107	а,б, г,д, ж	131	г,е,ж
12	а,д	36	а,в	60	б,в,д	84	б,в	108	а,г, е,ж	132	а,в,г, д
13	а,в,г, д	37	а,б	61	в,г	85	а,б,в,г	109	а,в, г	133	а,б,г, е
14	а,г	38	б,д	62	б,в,д	86	г,д	110	в,г, е	134	б,в
15	а,д	39	а,г	63	г,д	87	а,в	111	а,б, в,д	135	а,в
16	б,в	40	б,в	64	в,г	88	а,в	112	а,в, г,е, ж	136	а,б,г
17	а,в	41	а,в,г	65	а,в	89	г,д,и	113	а,б, в,г, е	137	а,д
18	а,б	42	а,д,ж	66	в,г,д	90	а,в,г,д	114	б,в, г,е	138	а,в,г, д

19	а,г	43	а,б	67	е,ж	91	а,в,г,д	115	г,д, ж	139	а,б,г
20	а,б	44	а,в,г, ж	68	а,б	92	а,в,г	116	в,г, д	140	г,е
21	а,б	45	а,г,д	69	а,в	93	а,б,в,д, е	117	а,б, г,д, е,з	141	б,г,д, ж,з
22	а,б,г, е	46	а,в	70	а,г	94	а,б,г	118	а,д, е	142	г,д,и
23	в,г,д	47	а,в,г	71	а,в	95	а,б,в,г, д	119	а,в, г,д		
24	а,б,в, д,ж	48	а,г,е	72	а,г,д	96	а,б,в	120	а,б, в,г, е		

ЗАДАЧІ.

№ за- дачі	Пра- вильна відповідь	№ за- дачі	Пра- вильна відповідь	№ за- дачі	Пра- вильна відповідь	№ за- дачі	Пра- вильна відповідь
1	в	6	а	11	в	16	а
2	г	7	б	12	а	17	а
3	а	8	а	13	а	18	д
4	б	9	а	14	г	19	б
5	а	10	б	15	д	20	в

КРОСВОРД 1

1. Металізація. 2. Ергономіка. 3. Повітря. 4. Канцероген. 5. Ерозія. 6. Гіпоцентр. 7. Підтоплення. 8. Мислення. 9. Рекультивация. 10. Токсикоманія. 11. Потреба. 12. Фреони. 13. Гомосфера. 14. Обвал. 15. Антропосистема.

КРОСВОРД 2

1. Демографія. 2. Організм. 3. Радіонукліди. 4. Асфіксія. 5. Смог. 6. Утоплення. 7. Глорія. 8. Циклон. 9. Життя. 10. Техногенез. 11. Памороки. 12. Аналізатори. 13. Наркотик. 14. Інфразвук. 15. Радіопротектор.

КРОСВОРД 3

1. Підтоплення. 2. Металізація. 3. Канцероген. 4. Характер. 5. Віктимність. 6. Землетрус. 7. Севітологія. 8. Моббінг. 9. Зіверт. 10. Аналізатори. 11. Безпека. 12. Спека. 13. Рікетсії. 14. Абразія. 15. Електробезпека.

ЗАДАЧІ

Задача 1. Визначити, за наявності яких речовин санітарний стан повітря у виробничому приміщенні не відповідає нормативним вимогам, якщо:

Речовина	Концентрація в повітрі, мг/м ³	ГДК у повітрі робочої зони, мг/м ³	Дія на організм людини
А	0,002	0,0023	токсична
В	0,04	0,18	мутагенна, канцерогенна, токсична
С	0,01	0,016	сенсibiliзуюча
Д	3,8	4,9	канцерогенна

- а) за наявності речовин А і Д;
- б) за наявності речовин А і С;
- в) за наявності речовин А і В;
- г) за наявності речовини А;
- д) за наявності речовин В і Д.

Задача 2. Визначити, за наявності яких речовин санітарний стан повітря у виробничому приміщенні не відповідає нормативним вимогам, якщо:

Речовина	Концентрація в повітрі, мг/м ³	ГДК у повітрі робочої зони, мг/м ³	Дія на організм людини
А	0,0016	0,0023	токсична
В	0,04	0,18	мутагенна, канцерогенна, токсична
С	0,011	0,0126	мутагенна
Д	3,8	4,9	канцерогенна

- а) за наявності речовин А і В;
- б) за наявності речовин А і С;
- в) за наявності речовини А;
- г) за наявності речовин В і С;
- д) за наявності речовин А і Д.

Задача 3. Визначити, за наявності яких речовин санітарний стан повітря у виробничому приміщенні не відповідає нормативним вимогам, якщо:

Речовина	Концентрація в повітрі, мг/м ³	ГДК у повітрі робочої зони, мг/м ³	Дія на організм людини
А	0,0016	0,0023	алергенна, токсична
В	0,04	0,18	мутагенна, канцерогенна, токсична
С	0,01	0,042	мутагенна, алергенна
Д	2,72	9,4	токсична

- а) за наявності речовин А, В і Д;
- б) за наявності речовин А, В і С;
- в) за наявності речовин А, С і Д;
- г) за наявності речовини А;
- д) за наявності речовин В і С.

Задача 4. Визначити, за наявності яких речовин санітарний стан повітря у виробничому приміщенні не відповідає нормативним вимогам, якщо:

Речовина	Концентрація в повітрі, мг/м ³	ГДК у повітрі робочої зони, мг/м ³	Дія на організм людини
А	0,0016	0,0023	токсична
В	0,04	0,18	мутагенна, канцерогенна, токсична
С	0,01	0,012	мутагенна
Д	3,3	4,9	канцерогенна

- а) за наявності речовин А і В;
- б) за наявності речовин В і С;
- в) за наявності речовин А і С;
- г) за наявності речовини А;
- д) за наявності речовин А і Д.

Задача 5. Визначити, за наявності яких речовин санітарний стан повітря у виробничому приміщенні не відповідає нормативним вимогам, якщо:

Речовина	Концентрація в повітрі, мг/м ³	ГДК у повітрі робочої зони, мг/м ³	Дія на організм людини
А	0,0016	0,002	мутагенна
В	0,024	0,18	мутагенна, канцерогенна, токсична
С	0,2	4,9	токсична, мутагенна
Д	0,0122	0,0126	канцерогенна

- а) за наявності речовин В і Д;
- б) за наявності речовин А і В;
- в) за наявності речовин А і С;
- г) за наявності речовини А;
- д) за наявності речовин А, В і С.

Задача 6. Визначити, чи санітарний стан повітря населених пунктів відповідає нормативним вимогам, якщо:

Речовина	Концентрація в повітрі, мг/м ³	ГДК у повітрі робочої зони, мг/м ³	Дія на організм людини
А	0,12	0,2	токсична, мутагенна, канцерогенна
Б	0,08	0,1	поздразнююча, задушлива
В	0,06	0,12	токсична
Г	0,043	0,03	задушлива, поздразнююча

- а) небезпечно за речовинами А і В;
- б) небезпечно за речовинами А і Б;
- в) небезпечно за речовинами Б і Г;
- г) безпечно;
- д) небезпечно в усіх випадках.

Задача 7. Визначити, чи санітарний стан повітря у виробничому приміщенні відповідає нормативним вимогам, якщо:

Речовина	Концентрація в повітрі, мг/м ³	ГДК у повітрі робочої зони, мг/м ³	Дія на організм людини
А	8	10	токсична, мутагенна, канцерогенна
Б	0,9	20	канцерогенна
В	3,6	10	токсична

- а) небезпечно за речовинами А і Б;
- б) небезпечно за речовинами А і В;
- в) безпечно;
- г) небезпечно за речовинами Б і В;
- д) небезпечно за речовинами А, Б і Г.

Задача 8. Визначити, чи санітарний стан повітря у виробничому приміщенні відповідає нормативним вимогам, якщо:

Речовина	Концентрація в повітрі, мг/м ³	ГДК у повітрі робочої зони, мг/м ³	Дія на організм людини
А	0,003	0,01	отруйна, канцерогенна
Б	1,4	3,0	токсична, отруйна
В	1,27	1,0	задушлива, подразнююча

- а) безпечно;
- б) небезпечно за речовинами А і Б;
- в) небезпечно за речовинами А і В;
- г) небезпечно за речовиною А;
- д) небезпечно за речовинами Б і В.

Задача 9. Знайти індивідуальний ризик стати жертвою нещасного випадку будь-якого ступеня важкості для мешканця с. Вільне у 2013 році, якщо в селі за цей час загинуло 2, травмувалося 12, мешканець перебував на території села протягом 49 тижнів, небезпеці він піддавався протягом тижня 36 годин, населення села становить 756 мешканців.

- а) $3,74 \cdot 10^{-3}$;
- б) $3,32 \cdot 10^{-3}$;

- в) 0,662;
- г) $74,3 \cdot 10^{-5}$.

Задача 10. Визначити індивідуальний ризик загибелі та нещасного випадку мешканця А, котрий проживає в населеному пункті В, якщо за 50 років там загинуло 16 осіб, 500 було травмовано, кількість мешканців населеного пункту становить 10000 осіб. Мешканець А щотижня перебуває 40 годин на роботі в іншому населеному пункті, 2 тижні в рік перебуває у відрядженні і на 2 тижні в рік їздить відпочивати під час відпустки.

- а) $7,03 \cdot 10^{-4}$;
- б) $7,26 \cdot 10^{-4}$;
- в) $2,25 \cdot 10^{-5}$;
- г) $7,26 \cdot 10^{-5}$.

Задача 11. Визначити індивідуальний ризик загибелі та нещасного випадку мешканця А, котрий проживає в населеному пункті В, якщо за 8 років там загинуло 16 осіб, 500 було травмовано, кількість мешканців населеного пункту становить 10000 осіб. Мешканець А щотижня перебуває 40 годин на роботі в іншому населеному пункті, щороку 10 днів перебуває у відрядженні і на 18 днів щороку їздить відпочивати під час відпустки.

- а) $7,03 \cdot 10^{-4}$;
- б) $2,25 \cdot 10^{-3}$;
- в) $4,53 \cdot 10^{-3}$;
- г) $7,26 \cdot 10^{-5}$.

Задача 12. Знайти колективний ризик загибелі за рік від куріння 1 пачки сигарет в день для країни з населенням 42 мільйони, якщо індивідуальний ризик становить $3,2 \cdot 10^{-3}$ за рік, а частка курців серед населення – 0,65.

- а) 87360;
- б) 80640;
- в) 34250;
- г) 28740;
- д) 645380.

Задача 13. Знайти колективний ризик загибелі за рік від отруєння алкоголем для країни з населенням 42 мільйони, якщо індивідуальний ризик становить $2,83 \cdot 10^{-4}$ за рік, а частка населення, що вживає алкоголь – 0,745.

- а) 8855;
- б) 9033;
- в) 80640;
- г) 87360.

Задача 14. Викурювання 0,7 щоденно сигарети відповідає індивідуальному ризику летального наслідку $1 \cdot 10^{-6}$ за рік. Визначити кількість загиблих курців для населення мільйонного міста, серед якого 15 % людей щодня викурює по 10 сигарет.

- а) $1,05 \cdot 10^{-2}$;
- б) $2,1 \cdot 10^{-2}$;
- в) 5,47;
- г) 2,14;
- д) 5.

Задача 15. Викурювання 0,6 сигарети щоденно відповідає індивідуальному ризику летального наслідку $1 \cdot 10^{-6}$ за рік. Визначити кількість загиблих курців для населення мільйонного міста, серед якого 15 % людей щодня викурює по 18 сигарет.

- а) 2,1;
- б) $2,1 \cdot 10^{-2}$;
- в) 46;
- г) 5.
- д) 4,5;

Задача 16. 1,5 хвилини занять альпінізмом відповідає величині індивідуального ризику $1 \cdot 10^{-6}$. Визначити річну кількість загиблих альпіністів, якщо за останні 2 роки їх виїжджало в гори 50 тис. осіб, при цьому безпосередньо на сходження затрачено кожним альпіністом по 2,0 доби.

- а) 48;
- б) 84;
- в) 192;
- г) 202.

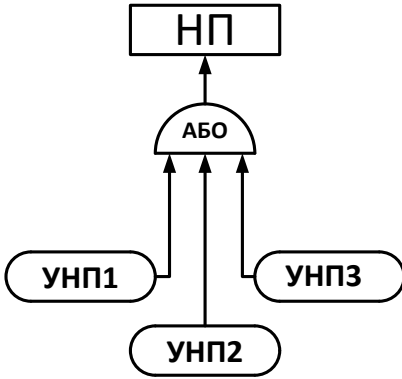
Задача 17. 2,5 хвилини занять альпінізмом відповідає величині індивідуального ризику $1 \cdot 10^{-6}$. Визначити річну кількість загиблих альпіністів, якщо за останні 3 роки їх виїжджало в гори 70 тис. осіб, при цьому безпосередньо на сходження затрачено кожним альпіністом по 2,0 доби.

- а) 26,88;
- б) 38,4;
- в) 96;
- г) 20,2.

Задача 18. Визначити ймовірність пожежі в електроустановці, якщо ймовірність короткого замикання становить 0,1, а ймовірність кинутого недопалка – 0,02.

- а) 0,82;
- б) 0,36;
- в) 0,247;
- г) 0,133.
- д) 0,118;

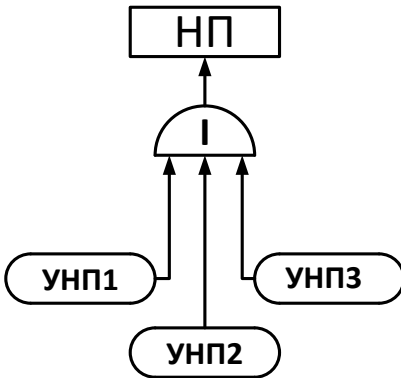
Задача 19. Обчисліть ймовірність настання небезпечної події (НП) відповідно до наведеної схеми, якщо ймовірності виникнення умов, які їй сприяють, мають такі значення, $УНП_1 = 1 \cdot 10^{-3}$, $УНП_2 = 1 \cdot 10^{-5}$, $УНП_3 = 1 \cdot 10^{-4}$.

Варіанти відповідей:

- а) $1 \cdot 10^{-6}$;
- б) $1,11 \cdot 10^{-3}$;
- в) $3 \cdot 10^{-12}$;
- г) $0,1 \cdot 10^{-3}$.

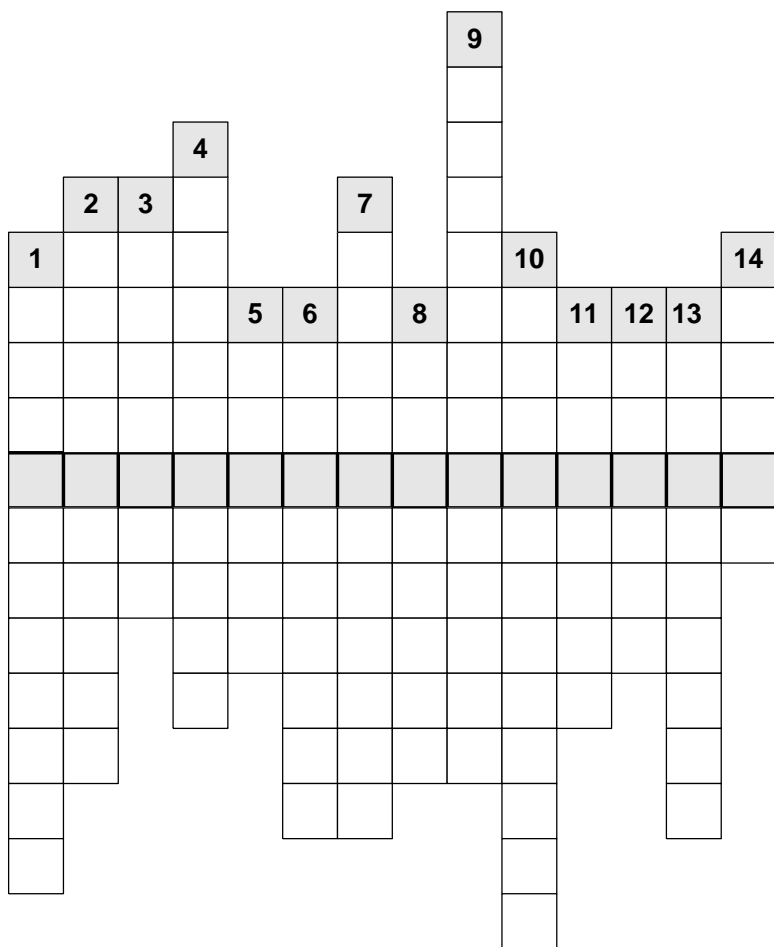
Задача 20. Обчисліть ймовірність настання небезпечної події (НП) відповідно до наведеної схеми, якщо ймовірності виникнення умов, які їй сприяють, мають такі значення, $УНП1=1 \cdot 10^{-3}$, $УНП2=1 \cdot 10^{-5}$, $УНП3=1 \cdot 10^{-4}$.

Варіанти відповідей:

- а) $1,11 \cdot 10^{-12}$;
- б) $2 \cdot 10^{-6}$;
- в) $1 \cdot 10^{-12}$;
- г) $3 \cdot 10^{-3}$.

КРОСВОРД 1

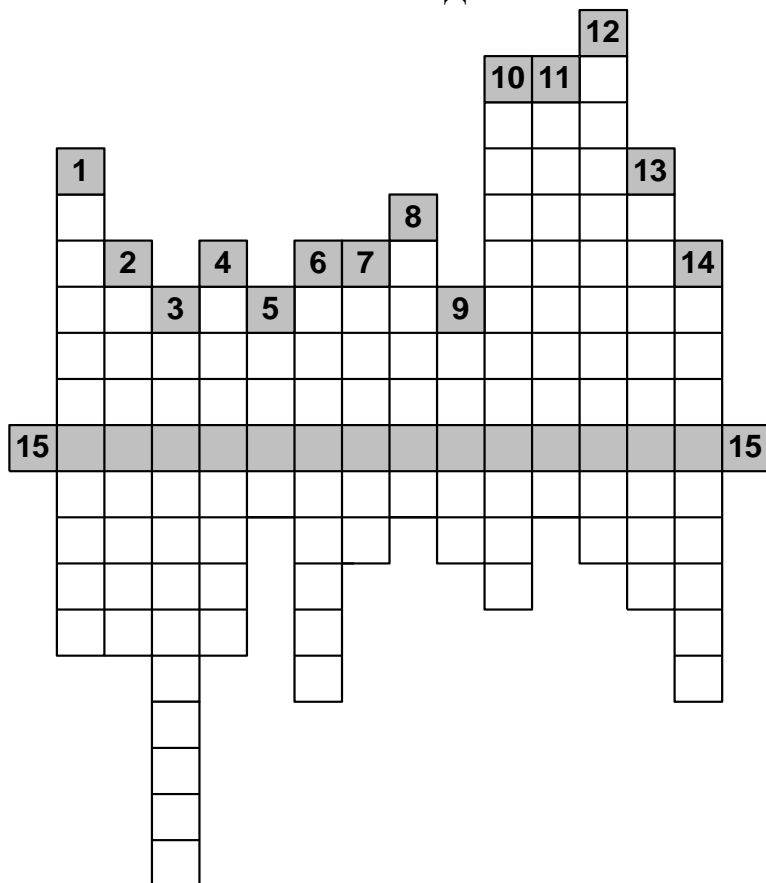

1. Наслідок впливу електричного струму на організм людини. 2. Наука, яка вивчає поведінку людини, рух органів її тіла під час виконання роботи з метою створення таких умов на робочому місці, які забезпечили б зручність і комфорт, підвищення продуктивності праці, зменшення затрат людської енергії. 3. Фізична суміш газів різної хімічної природи, матеріальне середовище, з яким пов'язана життєдіяльність практично всіх організмів. 4.

Фізична, хімічна, біологічна речовина або агент, що сприяє розвитку злоякісних новоутворень або їх виникненню. 5. Змив і розмив найбільш родючого шару ґрунту талими і дощовими водами або видування його вітрами.

6. Осередок землетрусу, місце, де зсуваються гірські породи. 7. Підйом рівня ґрунтових вод, як правило, зумовлений господарською діяльністю людини (будівництво водосховищ, гідротехнічних споруд, неправильне зрошення тощо), внаслідок чого посилюється проникнення води в прилеглі верхні горизонти ґрунту. 8. Найвища форма відображення реальності та свідомої цілеспрямованої діяльності людини, що направлена на опосередкування, абстрактне узагальнене пізнання явищ навколишнього світу, суті цих явищ і зв'язків між явищами. 9. Штучне відновлення ґрунту. 10. Зловживання деякими медикаментами та токсичними речовинами, які викликають звикання, але не класифікуються як наркотики. 11. Необхідність для людини тих елементів середовища існування, які забезпечують його існування, як з фізичних, так і з психологічних позицій. 12. Фторо- та хлоровмісні ненасичені вуглеводні, що широко застосовуються як хладагенти в холодильній техніці й наповнювачі аерозольних упаковок. 13. Простір (робоча зона), де знаходиться людина в процесі своєї діяльності. 14. Відрив снігових (льодяних) брил або мас гірських порід від схилу чи укусу гір та їх вільне падіння під дією сили тяжіння. 15. Людство як єдине ціле, що розвивається, включаючи людину як біологічний вид, його матеріальну і духовну культуру, продуктивні сили і виробничі відносини суспільства.

КРОСВОРД 2

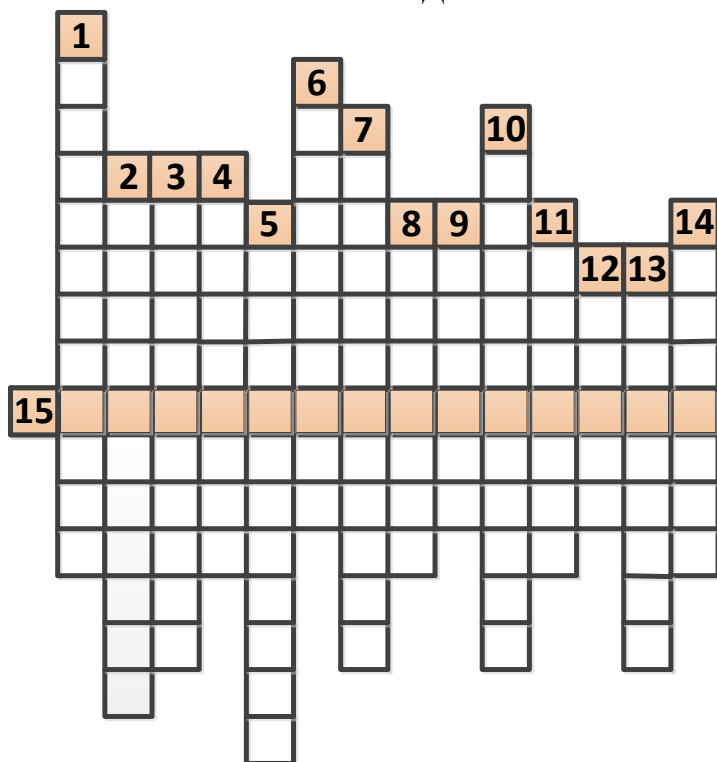

1. Вчення про народонаселення, процеси які відбуваються на територіях, заселеними людьми – вивчає структурні, якісні, кількісні, просторові зв'язки між середовищем і народом, який мешкає в ньому, їх взаємовпливи. 2. Цілісна жива система, з певною ієрархією у будові і функціях. 3. Атоми з нестійким ядром, що характеризується додатковою енергією, яка доступна для передачі до створеної радіаційної частинки, або до одного з електронів атома в процесі внутрішньої конверсії. 4. Задуха, викликана кисневим голодуванням та надлишком вуглекислого газу в

крові та тканинах. 5. Атмосферне явище, що утворюється за певних метеорологічних умов і високого ступеню забрудненості повітряного басейну. 6. Порушення діяльності організму або окремих його органів в результаті занурення під воду. 7. Атмосферне оптичне явище, яке належить до групи гало і спостерігається на хмарах, розташованих прямо перед спостерігачем або нижче за нього, в точці, прямо протилежній до джерела світла. 8. Область атмосфери зі зниженим тиском повітря, інтенсивними опадами – влітку дощі, взимку снігопади. 9. Форма існування матерії, особливістю якої є перетворення однієї форми енергії в іншу та здатність накопичувати її до рівня, необхідного для існування живого об'єкта у часі і просторі. 10. Процес технічної, промислової діяльності людини в біосфері. 11. Перехідний стан до непритомності через раптову недостатність кровонаповнення мозку під впливом нервово-емоційного збудження, страху, падіння тіла, болю, нестачі свіжого повітря тощо. 12. Сукупність взаємодіючих утворень периферичної і центральної нервової системи, що здійснюють сприймання та аналіз інформації про явища, що відбуваються як у навколишньому середовищі, так і всередині самого організму. 13. Речовина рослинного чи синтетичного походження, яка при введенні в організм може змінити одну чи декілька функцій та внаслідок багаторазового вживання призвести до психічної чи фізичної залежності. 14. Звук частотою до 16 Гц. 15. Хімічні сполуки, які застосовуються для захисту біологічних об'єктів від іонізуючого випромінювання.

КРОСВОРД 3

1. Підйом рівня ґрунтових вод, зазвичай, зумовлений господарською діяльністю людини (будівництво водосховищ, гідротехнічних споруд, неправильне зрошення тощо), внаслідок чого посилюється проникнення води в прилеглі верхні горизонти ґрунту.
2. Наслідок впливу електричного струму на організм людини.
3. Фізична, хімічна, біологічна речовина або агент, що сприяє розвитку злоякісних новоутворень або їх виникненню.
4. Сталі риси особистості, що формуються і проявляються в її діяльності і спілкуванні та зумовлюють типові для неї способи поведінки.
5. Соціально-психологічна сукупність рис особи, що зумовлює високу ймовірність стати об'єктом злочинного посягання.
6. Літосферне стихійне лихо.
7. Наука про безпеку життєдіяльності.
8. Систематичне цькування, психологічний терор, форми зниження авторитету, форма психологічного тиску у вигляді цькування

співробітника у колективі. 9. Одиниця вимірювання еквівалентної дози іонізаційного випромінювання в системі СІ. 10. Сукупність взаємодіючих утворень периферичної і центральної нервової системи, що здійснюють сприймання та аналіз інформації про явища, що відбуваються як у навколишньому середовищі, так і всередині самого організму. 11. Збалансований, за експертною оцінкою, стан людини, соціуму, держави, природних, антропогенних систем тощо. 12. Гаряче, дуже нагріте сонячними променями повітря. 13. Мікроорганізми, що займають проміжне положення між бактеріями та вірусами і можуть розвиватися тільки паразитуючи усередині тваринних чи рослинних клітин. 14. Процес руйнування хвилями прибою берегів моря та водосховищ. 15. Система організаційних і технічних заходів та засобів, що забезпечують захист людей від шкідливого й небезпечного впливу електричного струму, електричної дуги, електромагнітного поля і статичної електрики.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ З НАДАННЯ ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ПОТЕРПІЛИМ

Завдання 1. Зимомою ви поїхали відпочивати в Карпати. Під час тривалої прогулянки ваша подруга відчула в ділянці кінчика носа, вушних раковин і щік оніміння, свербіж, біль. При огляді ви виявили, що шкіра червоно-ціанотична. Що з нею? Якими повинні бути ваші дії в такій ситуації?

Завдання 2. Взимку ви пішли гуляти з семирічним братом. Прогулянка затягнулась. Хлопчик почав скаржитися на втому, слабкість; каже, що хоче спати, його рухи уповільнилися, з'явилася саккадована мова. Як ви оцінюєте стан брата? Якими повинні бути ваші дії?

Завдання 3. Під час тривалої прогулянки з друзями у спекотний безвітряний день ваша подруга почала скаржитися на сильний біль голови, запаморочення. Обличчя в неї червоно-синюшого кольору, шкіра волога, дихання і пульс – часті. Стан погіршувався, з'явилися посмикування окремих м'язів, блювота. Як ви оцінюєте такий стан? Опишіть ваші дії у цьому випадку.

Завдання 4. Під час пікніка, готуючи на свіжому повітрі юшку, ваша подруга через власну необережність вилила собі на руку літр окропу. Ваші дії у цій ситуації. Як правильно надати допомогу постраждалій?

Завдання 5. Після дощу ви ідете по вулиці і побачили людину, що лежить на землі біля обірваного дроту. Опишіть ваші дії у цьому випадку.

Завдання 6. Ви йшли вулицею. Чоловік, який йшов попереду, раптом скрикнув та впав на землю біля електричного стовпа. Ви помічаєте, що він сіпається у судомогах, а біля його ніг лежить обірваний електропровід. Опишіть ваші дії у цьому випадку.

Завдання 7. Коли ви повернулися додому після навчання, побачили, що всі члени вашої сім'ї (двоє дорослих і одна дитина) почуваються погано. У них сильний біль в животі, блювота, пронос. Вони повідомили, що вживали гриби. Опишіть послідовність дій надання необхідної домедичної допомоги.

Завдання 8. Внаслідок самоскладання незафіксованої драбини робочий, що робив у вас на дачі ремонт, отримав удар по передній поверхні стегна біля колінного суглоба. Потерпілий скаржиться на сильний біль у місці удару, особливо при згинанні та розгинанні коліна. Видно широкий підшкірний крововилив в місці травми. Якими повинні бути ваші дії?

Завдання 9. Ідучи на роботу, ви побачили людину, що лежить нерухомо на землі у неприродній позі біля кущів. Як ви визначите, чи вона жива? Якими повинні бути ваші подальші дії, якщо ознаки життя присутні?

Завдання 10. У вихідний день, збираючи з друзями гриби в лісі, ви побачили людину, що лежить нерухомо на землі. Як оцінити її стан? Якими будуть ваші подальші дії, якщо пульс і дихання визначаються, але свідомості немає?

Завдання 11. Гуляючи з батьками в парковій зоні, ви помітили людину, що лежить нерухомо на землі в незвичній позі. Ви її оглянули і визначили, що в неї немає дихання і пульсу. Якими будуть ваші подальші дії?

Завдання 12. У лісі ви натрапили людину, якій деревом, що впало, притиснуло ногу. Це сталося більше 4-х годин тому. Як цій людині надати допомогу?

Завдання 13. Двоє робітників пиляли дерево. Через їхню необережність і неуважність третього працівника, який в той час збирав гілки, дерево під час падіння придавило його в ділянці

грудної клітки. Опишіть послідовність дій надання домедичної допомоги в цій ситуації.

Завдання 14. На зупинці автобуса поруч з вами стояв чоловік віком 50-60 років. Раптом він зблід та впав. Оглядом встановлено: відсутність свідомості, шкірні покриви бліді з сіруватим відтінком, зіниці широкі, на світло не реагують. Що сталося з чоловіком? Якими повинні бути ваші дії?

Завдання 15. Чекаючи на електричку ви побачили, що чоловік років 50-65, який стояв неподалік, раптом зблід і впав. При огляді: шкірні покриви бліді з сіруватим відтінком, краплі липкого поту на чолі, пульс 30 ударів за 1 хвилину, ритмічний. Зіниці вузькі, на запитання майже не відповідає. Його дружина сказала, що він останнім часом скаржився на болі за грудиною. Як надати допомогу цій людині?

Завдання 16. Ви бачите, що жінка у віці 30-35 років, яка стояла поруч з вами, раптово зблідла. Скаржитесь на слабкість, потемніння в очах, дзвін у вухах. Дихання поверхневе, холодний піт; надалі втратила свідомість. Опишіть ваші дії в цій ситуації.

Завдання 17. Ви влітку вийшли з дому прогулятися. У дворі свого будинку побачили собаку, яка хрипло гавкала, а потім несподівано кинулась на вас та вкусила за ногу, але укусу виявився невеликим – просто подряпина. Чи буде загроза вашому здоров'ю у цьому випадку? Як діяти в цій ситуації?

Завдання 18. В осередку хімічного ураження перебуває потерпілий. Скаржитесь на біль у грудях, задуху, різь в очах, слезотечу. При огляді виявлено: задишку (частота дихання -30), пульс 92 удари за 1 хв, задовільного наповнення. Опишіть послідовність домедичної допомоги.

Завдання 19. Ви стали свідком ДТП. Бачите пасажира, який сидить в автомобілі на передньому сидінні з похиленою вперед

головою, і людину під машиною, ноги якої на рівні стегон виступають з під машини. Якими будуть ваші подальші дії?

Завдання 20. Автомобіль збив чоловіка. Внаслідок ДТП чоловік втратив свідомість. У нього відкрита рана на потилиці, виступила кров з вух. Опишіть послідовність надання домедичної допомоги в цій ситуації.

Завдання 21. Ви стали свідком ДТП на трасі Львів – Київ: вантажівка з цистерною аміаку зіткнулася з автівкою. Почався витік аміаку. Раптом ви побачили людину, яка лежить біля цистерни. Опишіть послідовність ваших дій.

Завдання 22. Ви стали свідком ДТП. На місці пригоди лежить чоловік, який скаржиться на головний біль, запаморочення, нудоту та блювоту. В ділянці лобової кістки забійна рана. Обставин травматизму не пам'ятає. Як цій людині надати допомогу?

Завдання 23. На ваших очах вантажівкою збито пішохода. Він непритомний, лежить на спині. Обличчя в крові, права нога неприродно вивернута і навколо неї кров. Дихання шумне, клеткове. Якими будуть ваші подальші дії?

Завдання 24. Ваша сусідка по дачі збирала вишні з верхівки дерева. Раптом гілка, на якій вона стояла, зламалася і жінка впала на спину. Відчула біль в грудному відділі хребта і не може рухати ногами. Опишіть ваші дії в цій ситуації.

Завдання 25. Очікуючи автобус на зупинці, ви побачили, що блискавка вдарила в дерево, яке було неподалік. Людина, яка ховалася від дощу під деревом, впала. Пульс на сонній артерії відсутній, дихання немає, зіниці широкі, не реагують на світло, уражена блискавкою ліва рука чорна по лікоть. Як називається стан ураженого? Опишіть послідовність дій надання домедичної допомоги в цій ситуації.

Завдання 26. Електрик працював на висоті. Через недотримання правил техніки безпеки, дістав ураження електричним струмом, знепритомнів і впав з висоти 2,5 метрів, зламав велику гомілкову кістку. Якими буду ваші дії з надання домедичної допомоги потерпілому?

Завдання 27. У вашій присутності на деревообробному підприємстві працівнику під час роботи на верстаті потрапив дерев'яний уламок в ділянку лівого стегна. Почалася кровотеча: кров витікає безперервно повільно. Якими будуть ваші дії при наданні домедичної допомоги?

Завдання 28. При роботі з висувною дробиною ваш сусід по дачі отримав рвану рану лівого зап'ястка в ділянці великого пальця розміром 4,5 на 1,5 см зліва. Цівкою витікає темна кров. Якими повинні бути ваші дії?

Завдання 29. Тато з братом лагодили автомобіль: випробували роботу двигуна в гаражі, двері якого були зачинені. Коли ви зайшли в гараж, то побачили, що вони лежать на землі у непритомному стані. Опишіть послідовність дій надання домедичної допомоги в цій ситуації.

Завдання 30. Ви гуляли в лісі з друзями. Раптом одна дівчина зойкнула і впала, м'язи кінцівок, шиї, обличчя мимовільно почали скорочуватися. Ці судоми супроводжувалися різкими поворотами голови в різні боки. На запитання не реагує, очі відкриті, дивляться вбік, піна з рота. Що сталося з вашою подругою? Опишіть, якою повинна бути послідовність дій з надання домедичної допомоги.

Завдання 31. Ви доглядали за маленьким братом двох років. Вийшли з кімнати на кілька хвилин. Раптом почули різкий кашель, свистяче дихання. Коли повернулися до кімнати, то побачили, що дитина сильно кашляє, тримається рукою за горло. На

землі лежить розірване намисто. Що сталося з братом? Яким повинен бути алгоритм дій в цій ситуації?

Завдання 32. Ви вечеряли з друзями в ресторані, розповідали цікаві історії, сміялися. Раптом у вашого сусіда почався різкий натужний кашель, іноді з позивом до блювоти, хрипле часте дихання, він хапається руками за горло. Опишіть послідовність надання домедичної допомоги.

Завдання 33. У вашій присутності сусідка, що консервувала овочі, через власну необережність розбила банку з окропом. В результаті вона отримала різану рану нижньої третини долонної поверхні правого передпліччя: із рани – пульсуюча кровотеча. Також отримала опік передньої поверхні лівої гомілки. Опишіть послідовність надання домедичної допомоги.

Завдання 34. На ваших очах сусід по дачі, що пиляв дрова циркуляркою, через власну необережність раптом відрізав собі руку на рівні нижньої третини передпліччя. Як допомогти цій людині?

Завдання 35. Під час прогулянки лісом ви стали свідком, що хлопець зачепився за колоду. Не втримався на ногах і налетів на гостру гілку. Внаслідок цього він отримав колото-різану рану шийної ділянки зліва з пошкодженням сонної артерії. Як врятувати життя хлопцеві?

Завдання 36. Ви стали свідком автоаварії: двоє потерпілих. У одного – різана рана на лобі. У другого видимих ушкоджень не помітно. Скаржитесь на біль голови, нудоту. Обставин, що передували аварії, не пам'ятає. Опишіть послідовність ваших дій.

Завдання 37. При розбиранні завалу на тваринницькій фермі, робітник глибоко проколов руку іржавим забрудненим цвяхом. Чим небезпечна така рана? Опишіть необхідну послідовність дій в цій ситуації.

Завдання 38. У поході один з туристів послизнувся і впав правим боком грудної клітки на твердий предмет, що стирчав з ґрунту. У місці травми відчув різкий біль, який посилювався при зміні положення тіла, особливо при глибокому диханні. Ощупування місця травми різко болюче. Що сталося з травмованим? Опишіть алгоритм надання домедичної допомоги.

Завдання 39. У вихідний день ви разом з товаришем поїхали на озеро. Там зібралася команда і ваш приятель взяв участь у грі в футбол. Раптом він послизнувся і з розбігу впав на ногу, що призвело до відкритого перелому лівого стегна. Почалася кровотеча. Якими повинні бути дії в цій ситуації?

Завдання 40. Швидко збігаючи міжповерховими східцями ваш друг впав і відчув різкий біль у верхній частині лівого плеча; рухи стали майже неможливі. При огляді місця ушкодження виявлено: патологічна (не в нормі) рухомість плеча біля плечового суглоба, чути шум тертя кісткових уламків. Поясніть, як правильно провести іммобілізацію у цій ситуації.

Завдання 41. У чоловіка на спині біля нижнього краю лопатки вогнепальна кульова рана, з якої витікає піниста кров і чути рух повітря в рані при вдиху і видиху. Поясніть характер змін. Складіть схему надання домедичної допомоги.

Завдання 42. У вашій присутності витягнули хлопчика 15-ти років з води і поклали на пісок. У нього млява реакція зіниць на світло, відсутність самостійного дихання, повільна пульсація на сонних артеріях, набухання підшкірних вен, синюшність обличчя. Якими повинні бути ваші дії в цій ситуації?

Завдання 43. 58 річний чоловік скаржить на пекучий біль за грудиною, який виник після того, як на його очах стався вибух в багатоповерхівці. Біль триває вже протягом 30 хвилин. Такий

біль виник вперше. Він також відчуває задишку, серцебиття. Обличчя бліде, краплі поту на обличчі. Який стан розвинувся у постраждалого? Як допомогти цій людині?

Завдання 44. У вашій присутності жінка отримала неприємне повідомлення. Через декілька хвилин вона почала скаржитися на головний біль в ділянці потилиці, запаморочення, мерехтіння перед очима, Вона мала збуджений вигляд, почервоніле обличчя. Пульс 100 ударів на хвилину, артеріальний тиск 210/105 мм рт.ст. Один раз виблювала. Як ви оцінюєте стан жінки? Як їй необхідно допомогти до приїзду швидкої допомоги?

Завдання 45. Зненацька стався вибух під час ремонту котла. Один з робочих отримав осколкове поранення в живіт. Рана довжиною 10 см, помірно кровить, в рану випала петля кишки. Опишіть послідовність дій домедичної допомоги.

Завдання 46. У вашій присутності витягнули з води жінку 25-ти років. У неї широкі зіниці, не реагують на світло. На сонній артерії пульс не визначається. Обличчя синюшне, відсутні ди-хальні рухи грудної клітки. Опишіть послідовність дій в цій ситуації.

Завдання 47. Від електрообігрівача спалахнула ковдра. Почалася пожежа, яку господар ліквідував самостійно. При гасінні пожежі він отримав невеликі опіки в ділянці кистей рук. Невдовзі в нього почався головний біль, задишка, шум у вухах, потемніння в очах, м'язева слабкість (особливо в ногах), нудота, блювота. Надалі він втратив свідомість. При огляді виявлено, що шкіра яскраво-рожевого кольору, пульс слабкий ниткоподібний. Опишіть послідовність дій домедичної допомоги в цій ситуації.

Завдання 48. Влітку в переповненому автобусі жінка відчула слабкість, запаморочення, потемніння в очах, дзвін у вухах. Вона вийшла з автобуса і знепритомніла. Шкіра волога, холодна,

бліда; пульс 115 ударів за 1 хвилину слабого наповнення і напруження; дихання поверхнєве прискорене; зіниці звужені. Опишіть послідовність дій домедичної допомоги в цій ситуації.

Завдання 49. Під час виконання лабораторної роботи студент випадково пролив кислоту, яка потрапила і на його штани. Невдовзі у нього з'явилися першіння у горлі і грудях, кашель, задишка, слезотеча, пекучий біль в ділянці стегон, блювота. Вкажіть послідовність дій в такій ситуації.

Завдання 50. Водій на швидкості не впорався з керуванням і врізався в бордюр. Подушка безпеки не спрацювала і він вдарився в кермо автомобіля. Водій в свідомості, скаржиться на біль в грудях. У нього задишка, яка посилюється. Як надати йому допомогу в цій ситуації?

Завдання 51. Ви з друзями відправилися на велопогулянку. Один з ваших колег через свою недбалість впав з велосипеда. Він скаржиться на сильний біль у правому передпліччі. При огляді у місці травми виявлено припухлість, деформацію кістки; відчутна крепітація уламків кістки. Якими будуть ваші дії в цій ситуації?

Завдання 52. Підліток грався на кухні і перекинув з газової плити окріп собі на ноги. На передній поверхні стегон і гомілок з'явилися пухирі. Якими мають бути ваші дії в цій ситуації?

Завдання 53. Молодий чоловік, рубаючи дрова, через свою неухважність пошкодив собі руку сокирою в ділянці нижньої третини передпліччя. З місця поранення витікає струменем яскраво червона кров, пульсує. Опишіть послідовність дій в такій ситуації.

Завдання 54. Під час купання в озері маленька дівчинка (5-6 років) раптом почала кричати і кликати на допомогу. Один з очевидців кинувся їй на допомогу і витягнув дитину на берег.

Вона без свідомості, дихання відсутнє, пульс не визначається. Якими мають бути ваші дії в такій ситуації?

Завдання 55. Ви стали свідком ДТП. З-під вантажного автомобіля, що перевернувся, витягнули чоловіка. Він в свідомості, скаржиться на біль в ділянці живота і таза. Ноги дещо розвернуті назовні, шкіра і слизові бліді. Пульс слабкий, частий, ниткоподібний. Якими повинні бути ваші дії з надання домедичної допомоги в такій ситуації?

Завдання 56. Невдало користуючись зварювальним апаратом, робітник отримав важкий опік лівого передпліччя розміром в дві долоні. Опишіть послідовність надання домедичної допомоги.

Завдання 57. Робітник випав вниз головою з вантажівки, яка рухалася з великою швидкістю. Лежить на узбіччі. Стан загальмований: відкриває очі лише на гучний окрик. Руки і ноги звисають як «батюги». Дихання за хвилину - 18, пульс - 100 ударів. Опишіть послідовність домедичної допомоги.

Завдання 58. Людина упала з дерева на правий бік; скаржиться на гострий біль в ділянці шії, не може повернути голову. Опишіть послідовність домедичної допомоги.

Завдання 59. На ваших очах машина збила людину. Після удару бампером потерпілий скаржиться на сильний біль в лівій нозі. Одяг в ділянці стегна просякнутий кров'ю. Як надати домедичну допомогу людині в цій ситуації?

Завдання 60. Ви бачите, що людина падає з дерева на живіт (ліву половину). При огляді констатуєте відсутність свідомості, виражену блідість шкіри і слизових. Пульс слабого наповнення, ледве визначається. Частота пульсу біля 140 за хвилину. Якими будуть ваші дії в цій ситуації?

Завдання 61. Після важкого, емоційно насиченого робочого дня після повернення додому у вашого старшого брата раптом почався інтенсивний стискаючий біль за грудиною, який віддавав у ліву лопатку, тривав 10 хвилин, супроводжувався відчуттям страху. Як надати домедичну допомогу брату в цій ситуації?

Завдання 62. Ви були свідком того, як через пожежу в житловому будинку були евакуйовані усі мешканці. Жінка, що стояла біля вас, поскаржилася на біль голови і в ділянці серця, запаморочення, нудоту, мигтіння «мушок» в очах, шум у вухах. Який стан розвинувся у жінки? Як надати домедичну допомогу жінці в цій ситуації?

Завдання 63. На тлі геомагнітної нестабільності (магнітної бурі) у жінки з хворобою серця виникло відчуття нестачі повітря, серцебиття, задишка, кашель. Сидячи неподалік від неї, ви почули її клекочуче дихання, побачили виділення з рота і носа у вигляді рожевого пінистого харкотиння. Який стан розвинувся у жінки? Якими будуть ваші дії в цій ситуації?

Завдання 64. Під час перегляду трилера в кінотеатрі 60-річний мужчина, що сидів біля вас, раптом впав з крісла, як неживий. При огляді виявлено: непритомність, відсутність дихання, пульсу. Який стан розвинувся у чоловіка, його причина? Як надати домедичну допомогу чоловікові в цій ситуації?

Завдання 65. Ваш сусід по сходовій клітці, що повернувся додому після напруженої наради на роботі, відчув вперше в житті пекучий біль за грудиною. Біль триває вже 40 хвилин. Закликавши вас на допомогу, він скаржиться на задишку, серцебиття, загальну слабкість. Його обличчя – блідо-сіре, краплі липкого поту на чолі, кінцівки холодні. Який стан розвинувся у чоловіка? Якими будуть ваші дії?

Завдання 66. Ви стали свідком, що жінка, яка поверталася з роботи на маршрутному таксі в час пік, відчула загальну слабкість, дзвін у вухах, надалі втратила свідомість і впала. Її винесли на свіже повітря. Вона бліда, пульс на сонній артерії збережений, але частий, слабого наповнення і напруження. Дихання поверхневе, прискорене, зіниці звужені. Який стан розвинувся у жінки? Як правильно надати їй домедичну допомогу?

Завдання 67. Під час ліквідації наслідків пожежі до рятувальника, який надавав першу невідкладну допомогу потерпілим, звернулися люди з проханням про допомогу людині, що живе навпроти. Чоловік скаржився на різкий головний біль, біль в ділянці серця, запаморочення, порушення зору, шум у вухах, після чого втратив свідомість. При огляді виявлено асиметрію обличчя, неспроможність рухів правими кінцівками. Який стан розвинувся у чоловіка? Якими повинні бути дії з надання йому домедичної допомоги?

Завдання 68. Під час святкування уродин один з гостей, що сиділи за столом, раптом з переляком схопився рукою за горло, почав натужно кашляти. У нього шумне свистяче дихання, шкіра бліда, свідомість збережена. Як надати домедичну допомогу гостеві в цій ситуації?

Завдання 69. Ви з друзями залізли на дерево, щоби насолодитися спілими вишнями. Один з ваших друзів не втримався на гілці і впав з дерева горілиць на твердий ґрунт. Він скаржиться на біль в лівій половині живота, загальну слабкість, запаморочення. Шкіра та слизові бліді, пульс ледь визначається, частота 140 ударів за хвилину. У якій послідовності необхідно діяти, щоб надати другові домедичну допомогу в цій ситуації?

Завдання 70. На безлюдному перехресті на ваших очах машина збила людину. Потерпілий при свідомості, лежить на спині, стогне, скаржиться на біль в ділянці живота і тазу, ногу підняти

не може, шкіра бліда, пульс 120 ударів за 1 хвилину, слабкого наповнення. Якими повинні бути ваші дії в такій ситуації?

Завдання 71. Повернувшись з мамою додому, ви застали бабусю на підлозі. В неї порушена мова, лице несиметричне, відчуває оніміння і слабкість в лівій руці, самотійно піднятися не може. Який стан розвинувся у бабусі? Як надати бабусі домедичну допомогу?

Завдання 72. Ви бачите, як хлопець, що їхав велосипедом околицею ліса, впав. Він лежить на лівому боці, права нога неприродно вивернута. Скаржитесь на біль в правому коліні, в якому рухи неможливі; збережена рухомість в гомілково-ступневому і кульшовому суглобах. Коліно деформоване, права нога вкорочена. Якими повинні бути ваші подальші дії з надання домедичної допомоги?

Завдання 73. Взимку під час ожеледиці ви з подругою кидалися сніжками в парку на околиці міста. Під час гри подруга не втрималася на ногах і впала. Відчула сильний біль в нижній частині правої ноги. Спостерігається припухлість і деформація гомілково-ступневого суглоба; симптом крепітації в місці травми не визначається; рухи в суглобі неможливі через пружну фіксацію та біль. Як правильно надати домедичну допомогу вашій подрузі?

Завдання 74. Ви з друзями грали у волейбол в спортивному залі. Один з хлопців, невдало підбігаючи до м'яча, підвернув праву ногу в ділянці гомілково-ступневого суглобу. Негайно виник сильний біль в суглобі, що посилюється при рухах. В ділянці травми спостерігається припухлість і синець. Який стан розвинувся у вашого друга? Якими повинні бути подальші дії з надання йому домедичної допомоги?

Завдання 75. Навесні в теплий сонячний день ви з великою компанією відпочивали з друзями на природі. Чоловіки вирішили пограти в футбол, грали з великим азартом. Один з гравців розігнався за м'ячем, не втримався на ногах і з розгону впав на

правий бік. Зразу відчув різкий біль в ділянці правого стегна, ставати на ногу боляче. На передній поверхні стегна спостерігається виражена припухлість, що збільшується на очах, та великий си-нець. При прощупуванні місця травми відчувається виражена бо-лючість; крепітація не визначається. Який стан розвинувся у гравця в футбол? Якими повинні бути ваші подальші дії з надання домедичної допомоги?

Завдання 76. На ваших очах сталося зіткнення транспорт-них засобів (машина і віз) і травмовано пасажира на задньому сидінні. Він скаржиться на сильний біль в верхній третині лівого плеча. При огляді місця травми спостерігається припухлість, де-формація; відчутна крепітація; рухи рукою неможливі. Якими по-винні бути ваші дії в такій ситуації?

Завдання 77. У вашій присутності один з гравців у регбі під час гри оступився впап, отримавши травму. Скаржиться на силь-ний біль в правій нозі, одяг в ділянці стегна просякнутий кров'ю. Опишіть послідовність дій домедичної допомоги.

Завдання 78. Ви стали свідком, як на великій швидкості ав-тівка збила пішохода на трамвайній зупинці. Потерпілий лежить на узбіччі. Він має загальмований стан: очі відкриває лише на гуч-ний окрик. Руки, ноги звисають, “як батоги”. Дихання за хвилину – 16, пульс – 60 ударів за 1 хв. Якими повинні бути ваші дії в такій ситуації?

Завдання 79. На перехресті вулиць хлопець, що їхав в ку-зові вантажівки, раптом випав з машини. Скаржиться на головний біль і біль в шиї, не може повернути голову. Потерпілий дещо за-гальмований, порушена концентрація уваги, сповільнена реакція на команду, невиразна мова. Опишіть послідовність дій надання домедичної допомоги.

Завдання 80. Внаслідок зіткнення транспортних засобів, пасажир, що сидів біля водія, дістав травму голови. Потерпілий перебуває в загальмованому стані, скаржиться на головний біль, нудоту, порушення зору; навколо очей «шоферські окуляри», з лівого вуха витікає рідина, блювання. Як ви оцінюєте стан потерпілого? Опишіть послідовність дій надання домедичної допомоги.

Завдання 81. На уроці фізкультури ваша однокласниця, виконуючи вправи на брусах, невдало зістрибнула і впала, спершись на праву руку. Відчула гострий біль в нижній частині передпліччя біля променево-зап'ясного суглобу. При огляді в місці травми виявлено набряклість кінцівки і зміна її форми. Активні і пасивні рухи рукою обмежені; при прощупуванні відчувається крепітація. Опишіть послідовність дій надання домедичної допомоги в такій ситуації.

Завдання 82. Взимку жінка йшла слизькою дорогою, не втрималася на ногах і різко впала на спину, втратила свідомість приблизно на 40 секунд. Коли опритомніла, сильно боліла голова і шия, з'явилась нудота, не могла рухати ногами і руками, мова стала невиразною. Як ви оцінюєте стан жінки? Опишіть послідовність дій надання домедичної допомоги.

Завдання 83. Під час ожеледиці ви з подругою поверталися з концерту додому. Ваша супутниця не втрималася на ногах і впала на спину. Піднявшись на ноги з вашою допомогою, вона відчула сильний біль в ділянці ший. Пізніше з'ясувалося, що біль посилювався при спробі лягти на спину, або піднятися з ліжка. Як ви оцінюєте стан постраждалої подруги? Якими повинні бути ваші дії з надання домедичної допомоги?

Завдання 84. Перед вами йшла дівчина. Раптом вона послизнулася на слизькій дорозі і впала на спину, сильно вдарилася головою і поперековою ділянкою спини. Ви допомогли їй встати. Дівчина скаржиться на біль в потилиці і крижовій ділянці.

При прощупуванні – виражений набряк і болючість у ділянці потилиці й куприка. Як ви оцінюєте стан постраждалої? Якими повинні бути ваші подальші дії?

Завдання 85. Ваші друзі брали участь у Всеукраїнському забігу на 25 км. Один з них, пробігаючи дистанцію в парку, побачив, що на землі лежить чоловік, який не подає ознак життя. Первинний огляд потерпілого виявив відсутність свідомості, дихання і пульсу. Як називається такий стан? Опишіть послідовність дій в такій ситуації.

Завдання 86. Замикаючи задні двері трамвая після закінчення рейсу, водій помітив, що на задньому сидінні в положенні напівлежачи перебуває пасажир і не реагує на звернення. Виявлено відсутність свідомості, дихання і пульсу. Опишіть послідовність невідкладних дій в такій ситуації.

Завдання 87. На ваших очах жінка, що йшла біля поста поліції, раптом впала. Ви разом з поліцейським виявили, що вона непритомна, пульс не визначається. Якими повинні бути ваші подальші дії?

Завдання 88. Хлопчик 10-ти років на очах свідків провалився під кригу взимку на озері. За кілька хвилин його витягнули на берег. Опишіть послідовність дій невідкладної допомоги в такій ситуації.

Завдання 89. Повертаючись велосипедами з передмістя, ви з друзями побачили біля узбіччя дороги чоловіка, який лежав нерухомо. Первинний огляд виявив у нього відсутність свідомості. Опишіть порядок дій надання невідкладної допомоги в цьому випадку.

Завдання 90. Під час вечірньої прогулянки с друзями ви побачили непритомного чоловіка, який лежав нерухомо біля пішохідної доріжки. Як визначити, чи він живий? Якими повинні бути ваші подальші дії, якщо ознаки життя присутні?

Завдання 91. Внаслідок просідання землі під несучими стінами завалився корпус дитячого садочка. Під час проведення аварійно-пошукових робіт на території садочка під завалами в дверному проході знайшли п'ятирічного хлопчика без свідомості та без зовнішніх пошкоджень; пульс є, дихання відсутнє. Опишіть послідовність дій невідкладної медичної допомоги.

Завдання 92. В підвалі одноповерхового будинку сталася пожежа з сильним задимленням. Рятувальники, приїхавши на виклик, знайшли в одній з квартир жінку, що лежала на ліжку без свідомості; дихання відсутнє, пульс ледве визначається на сонній артерії. Як ви пояснюєте стан жінки? Опишіть послідовність дій невідкладної медичної допомоги.

Завдання 93. Під час проведення турніру з плавання було виявлено, що один з учасників запливу раптом пішов під воду. Коли його витягнули з води, в нього виявлені широкі зіниці, які не реагують на світло. На сонній артерії пульс не визначається. Обличчя синюшне, відсутні дихальні рухи грудної клітки. Як називається такий стан? Опишіть послідовність дій домедичної допомоги в цій ситуації.

Завдання 94. Під час виходу юрби зі стадіону після футболу сталася тиснява і обвалилася трибуна. Металева конструкція впала і придавила грудну клітку одному з уболівальників. Опишіть послідовність дій домедичної допомоги в цій ситуації .

Завдання 95. Ваш брат, приймаючи душ у ванній, послизнувся на слизькому дні і падаючи вдарився правим боком об край ванни з висоти власного зросту. Відчув в місці удару сильний біль,

що посилювався при глибокому диханні; почалася швидко наростаюча задишка. Як називається такий стан? Опишіть послідовність дій для надання домедичної допомоги в цій ситуації.

Завдання 96. Гуляючи в лісі зимовим холодним сонячним днем при температурі повітря мінус 10°C , ви раптом помітили двох дівчат: дівчинку 5 років та її сестричку 10-ти років, які заблукали в лісі. Підійшовши до них, ви побачили, що у старшої, яка була без рукавичок, обличчя і кисті рук набрякли, синюшного кольору, помітні поодинокі пухирі з жовтуватим вмістом. Обидві дівчинки скаржаться на слабкість, сонливість, рухи їх сповільнені, мова – саккадована. Як ви оцінюєте стан кожної з дівчат? Якими повинні бути ваші подальші дії?

Завдання 97. Ви стали свідком ДТП. Підійшовши до машини, бачите, що в машині сидить водій, нахилившись вперед (до керма), скаржитися на біль спереду по центру грудної клітки. В місці травми виник набряк, деформація; над яремною ямкою – синець. Як ви оцінюєте стан потерпілого? Якими діями необхідно рятувати потерпілого?

Завдання 98. Через аварійну затримку рейсу пасажирів були змушені протягом більше 3-х годин перебувати в салоні літака із зачиненими люками і вимкненою системою вентиляції. Деяким пасажирам стало погано. Жінка, що сиділа біля вас, стала скаржитися на спрагу, головний біль, слабкість, запаморочення, нудоту. Обличчя в неї почервоніло, шкіра волога, дихання часте, пульс слабого наповнення, частий. Як ви оцінюєте її стан? Опишіть послідовність дій в такій ситуації.

Завдання 99. Через затримку рейсу пасажирів змусили протягом понад три години перебувати в салоні літака Люки закрили, вентиляція вимкнена. Деяким пасажирам стало погано. Жінка, що сиділа біля вас, стала скаржитися на головний біль, запаморочення, відчуття шуму в голові, появу «мушок» в очах, нудоту. Її

стан погіршувався, з'явилася блювота. Як правильно надати допомогу постраждалій?

Завдання 100. Через затримку рейсу пасажери були змушені більше 3-х годин перебувати в салоні літака. Деяким пасажиром стало погано. Пасажир, що сидів навпроти вас, почав скаржитися на пекучий біль за грудиною, який віддавав вздовж лівої руки до п'ятого пальця з його онімінням, що супроводжується відчуттям тривоги, страху. Як ви оцінюєте його стан? Як цій людині надати допомогу?

Завдання 101. Пообідавши на природі, друзі вирішили, що буде корисно трішки розім'ятися і почали грати у футбол. Під час гри м'яч на великій швидкості потрапив одному з хлопців в живіт. Він впав, скаржиться на сильну слабкість, сильний біль під грудьми. При прощупуванні виявлено напруження м'язів черевної стінки, при вислуховуванні живота – абсолютна тиша. Як ви оцінюєте його стан? Опишіть послідовність дій домедичної допомоги в цій ситуації.

Завдання 102. Під час буревію дерево впало і притиснуло перехожому ногу. Потерпілого знайшли через 4 години. Опишіть послідовність дій домедичної допомоги в даній ситуації.

Завдання 103. На ваших очах чоловік напідпитку, зачепившись за металеву арматуру, розпорив собі живіт. Рана супроводжується помірною кровотечею і випадінням з рани петлі кишки. Опишіть послідовність дій надання домедичної допомоги в цій ситуації.

Завдання 104. Виходячи з магазину, ваша сестричка не втримала двері, і вони травмували її великий палець на руці. З рани тече яскраво-червона кров. Як правильно надати допомогу постраждалій?

Завдання 105. Під час гасіння пожежі на заводі з виробництва селітри недалеко від місця події знайдено постраждалого. У нього клекочуче дихання, синюшність губ, кашель з виділенням рожевого пінистого харкотиння, печія в очах. Як ви оцінюєте його стан? Якими повинні бути ваші дії в такій ситуації?

Завдання 106. Ви з компанією друзів відпочивали в горах. Раптово у всіх почалася блювота, біль в животі, підвищене слиновиділення, розширилися зіниці. Ви згадали, що зранку всі їли гриби. Якими повинні бути дії в цій ситуації?

Завдання 107. Під час буревію були обірвані високовольтні дроти. 20-річний хлопець проходив вулицею. Не зауваживши дроту, він наступив на нього і впав. Дихання немає, пульс не визначається. Як називається його стан? Як цій людині надати домедичну допомогу?

Завдання 108. Влітку ви з друзями вдень відпочивали на березі моря. Одна з ваших подруг раптом почала скаржитися на сильний головний біль, запаморочення, спрагу, нудоту. Опишіть ваші дії у цьому випадку.

Завдання 109. Під час роботи з пилою робочий поранив руку в ділянці нижньої третини лівого передпліччя. З рани цівкою витікає темна кров. Якими буду ваші дії з надання домедичної допомоги потерпілому?

Завдання 110. Ви з братиком (8 років) відпочивали у бабусі в селі. Бабуся пригостила вас вишнями. Раптом ваш братик схопився руками за горло, почав сильно кашляти, задихатися. Опишіть послідовність дій надання необхідної домедичної допомоги.

Завдання 111. Ваша подруга послизнулась і впала правим боком грудної клітки на дерево, що лежало обабіч дороги. В місці

травми відчуває різкий біль, який посилюється при глибокому вдиху. Як ви оцінюєте її стан? Як правильно надати допомогу постраждалій?

Завдання 112. Ви з друзями запікали картоплю на природі. Ваш товариш через неухважність обпік руку вогнем. Швидко з'явився сильний біль, почервоніння, надалі наявні пухирі на місці опіку. Як цій людині надати допомогу?

Завдання 113. На будівництві на двох хлопців впала бетонна плита з недобудованого будинку. У одного стався перелом обох гомілок. Другий встиг відскочити і дістав лише травму коліна, яке сильно болить, набрякле; рухи в ньому різко болючі. Як ви оцінюєте стан кожного? Опишіть послідовність дій надання необхідної домедичної допомоги.

Завдання 114. З-під завалу витягнули чоловіка. Первинний огляд виявив, що у нього відсутні: свідомість, дихання, пульс. Шкіра холодна, визначається залякання м'язів. Як називається його стан? Яким повинен бути алгоритм дій в цій ситуації?

Завдання 115. О 9-й годині ранку стався вибух в житловому будинку. Через годину знайшли і витягнули з-під завалу чоловіка. Як визначити, чи він живий? Ваші дії, якщо свідомості немає, а дихання і пульс визначаються?

Завдання 116. Через 3 години після вибуху в житловому будинку знайшли в підвалі хлопця 12 років. Первинний огляд виявив відсутність свідомості, дихання, пульсу. Тіло тепле, залякання немає. Як називається стан хлопця? Якими повинні бути ваші дії з надання домедичної допомоги, якщо у вас є помічники?

Завдання 117. В день магнітної бурі у вашого дідуся (60 років) з'явився стискаючий біль за грудиною, який віддавав в ліве плече, тривав 8 хвилин, пройшов самостійно. Через півгодини

серцевий напад повторився. При огляді виявлено: шкіра блідо-сірого кольору, краплі липкого поту на чолі, губи синюшні, шкіра волога, кінцівки холодні. Частота дихання 20 за 1 хвилину, пульс 140 ударів за 1 хвилину. Як називається стан дідуса? Якими повинні бути ваші дії до приїзду бригади швидкої медичної допомоги?

Завдання 118. Ви всією сім'єю переглядали вдома фільм. Раптом ваш дідусь 65 років впав з крісла як неживий. Що необхідно зробити, щоби оцінити його стан? Якими повинні бути ваші дії, якщо пульс на сонній артерії відсутній. Як називається його стан?

Завдання 119. Ваш брат повернувся додому після напруженої наради у керівництва заводу, пообідав, став читати газету. Через пів години відчув вперше в житті стискаючий біль за грудиною, який не проходив протягом 40-50 хвилин. У нього прискорилося серцебиття, появилася задишка, загальна слабкість. Його обличчя набуло блідо-сірого кольору, краплі липкого поту на чолі, кінцівки холодні. Який стан розвинувся у чоловіка? Якими повинні бути ваші дії?

Завдання 120. На вулиці чоловік раптово впав. На запитання не відповідає, на біль не реагує. Пульс присутній на сонній та променевої артеріях. Частота пульсу 40 ударів за хвилину, частота дихання 26. Його дружина повідомила, що він хворіє на ішемічну хворобу серця і неодноразово лікувався в кардіології. Що сталося з чоловіком? Як цій людині надати допомогу?

Завдання 121. Після важкого, емоційно насиченого робочого дня у вашого тата раптом почався інтенсивний стискаючий біль за грудиною, задишка, відчуття страху смерті. Частота пульсу – 105 за 1 хвилину, аритмія. Частота дихання – 25. Стан свідомості за шкалою Глазго – 15 балів. Як ви оцінюєте стан тата? Якими будуть ваші подальші дії?

Завдання 122. На ваших очах сталася автомобільна аварія. Незнайома жінка, що стояла поруч і спостерігала за ДТП, поскаржилася на головний біль в ділянці потилиці, запаморочення, нудоту, мигтіння «мушок в очах», шум у вухах. Пульс 50 ударів за 1 хвилину, частота дихання 18, шкала Глазго – 12. Як Ви оцінюєте стан жінки? Як правильно надати допомогу постраждалій?

Завдання 123. На фоні геомагнітної нестабільності у вашого викладача (жінки) з'явився різкий біль голови і в ділянці серця, запаморочення, порушення зору, шум у вухах. Надалі вона втратила свідомість і впала. При огляді виявлено асиметрію обличчя, неспроможність рухів правими кінцівками. Який стан розвинувся у викладача? Якими повинні бути ваші дії в такій ситуації? Чого робити не можна?

Завдання 124. Ваша сусідка – жінка похилого віку, вийшла в магазин по хліб, раптом почула себе погано і впала на подвір'ї. Ви, поспішаючи на навчання, побачили, що вона лежить на правому боці біля калюжі. Якими повинні бути ваші дії, якщо в неї порушена мова, спостерігається асиметрія обличчя? Які дії протипоказані в цьому випадку?

Завдання 125. У житловому будинку стався вибух газу на 5 поверсі. Серед потерпілих була літня жінка, що жила на першому поверсі, і яку вивели в безпечне місце. Вона мала збуджений вигляд, почервоніле обличчя; скаржилася на головний біль і пекучий біль за грудиною, який віддавав під ліву лопатку. Пульс 110 ударів за хвилину, артеріальний тиск 190/ 90 мм рт. ст, частота дихання 26 за хвилину, шкала Глазго – 10. Як ви оцінюєте стан потерпілої? Якими повинні бути ваші дії в такій ситуації? Які дії протипоказані в цьому випадку?

Завдання 126. У жінки з хворобою серця виникло відчуття нестачі повітря, серцебиття, задишка, кашель. Пульс – 120 ударів за хвилину аритмічний. Частота дихання – 27 за хвилину, дихання

поверхнєве, клекочуче. Сидячи неподалік від неї, ви побачили виділення з рота і носа рожевого пінистого харкотиння. Який стан розвинувся у жінки? Як правильно надати допомогу постраждалій?

Завдання 127. На ваших очах до молодої жінки підійшла поштарка і передала їй телеграму. Прочитавши телеграму, жінка впала, втративши свідомість. При огляді виявлено: блідість шкіри і слизових оболонок. На сонній артерії визначається пульс слабого наповнення і напруження 110 ударів за хвилину. Дихання поверхнєве 26 за хвилину. Зіниці звужені. Що сталося з жінкою? Якими повинні бути ваші дії?

Завдання 128. На заводі відбулася аварія з викидом хімічних речовин. В місці події знайшли потерпілого. При огляді виявлено, таке: шкіра і слизові синюшного кольору, дихання клекочуче з частотою 35 за хвилину, пульс на променевій артерії 110 за хвилину ледве визначається. З рота і носа виділяється рожеве пінисте харкотиння. Як ви оцінюєте стан потерпілого? Якими повинні бути ваші дії до приїзду швидкої медичної допомоги? Які дії заборонені в цьому випадку?

Завдання 129. Постраждалий у ДТП має загальмований стан, частота дихання – 8 за хвилину. Частково блоковані дихальні шляхи. Пульс 80 ударів за хвилину. Шкіра синюшна тепла; стан свідомості за шкалою Глазго – 10 балів. Як ви оцінюєте стан потерпілого? Якими повинні бути ваші дії до приїзду швидкої медичної допомоги? Які дії заборонені в цьому випадку?

Завдання 130. Дівчинка 7 років зіскакувала зі стола вдома, не втрималася і впала. Відразу з'явився сильний біль в лівій нозі і правій руці. При огляді в ділянці лівої гомілки (на межі нижньої і середньої третини) виявили деформацію кістки, рухи ногою неможливі. На правому передпліччі біля променево–зап'ясного суглоба сорочка в крові. Якими повинні бути ваші дії до приїзду швидкої медичної допомоги? Які дії заборонені в цьому випадку?

Завдання 131. Хлопець 15 років занадто сильно розхитав гойдалку, не втримався і зіскочив з неї, присівши. Він не встиг швидко відійти і дістав нею удар по потилиці. Скаржитесь на біль голови в місці удару, запаморочення, нудоту. Один раз була блювота. Хлопець загальмований. Якими повинні бути ваші дії до приїзду швидкої медичної допомоги? Які дії заборонені в цьому випадку?

Завдання 132. Хлопець 12 років невдало зіскочив з дерева на прямі ноги. Відразу відчув сильний біль в лівій нозі, особливо в ділянці стегна, опертися на ногу не може. Ліва нога коротша за праву. Якими повинні бути ваші дії до приїзду швидкої медичної допомоги? Які дії заборонені в цьому випадку?

Завдання 133. Хлопець 16 років зіскочив з даху сараю, невдало приземлився і впав на спину, одразу відчув біль в спині; не може рухати ногами. Якими повинні бути ваші дії до приїзду швидкої медичної допомоги? Які дії заборонені в цьому випадку?

Завдання 134. Під час футболу в азарті гравець не втримався на ногах і впав на спину; сильно вдарився потилицею, втратив свідомість на 40 секунд. Коли прийшов до тями, скаржитесь на біль голови і в ділянці шиї. Рухи в кінцівках збережені. Якими повинні бути ваші дії до приїзду швидкої медичної допомоги? Які дії заборонені в цьому випадку?

Завдання 135. Граючи у волейбол, хлопець невдало відбив м'яча і одразу відчув різкий біль в ділянці правої ключиці (посередині). Рухи в правій руці обмежені через біль. Права кінцівка здається довшою (ніж ліва), правий плечовий суглоб опущений. Ключиця деформована. Якими буду ваші дії з надання домедичної допомоги потерпілому?

Завдання 136. Відбиваючи м'яч під час гри у волейбол, гравець відчув різкий біль в першому пальці правої руки, який віддає на всю кисть. Палець у зігнутому положенні. Його рухи обмежені:

травмований гравець не може розігнути палець та не може стиснути кисть в кулак. Як цій людині надати допомогу?

Завдання 137. Граючи в лови дві дівчинки зіштовхнулися і впали. Одна скаржиться на біль в ділянці гомілковостопного суглоба, біль поступово зростає, рухи в суглобі обмежені через біль. У другій – біль в ділянці коліна, який посилюється при рухах, помітна припухлість і синець. Як ви оцінюєте стан дівчат? Опишіть послідовність дій надання домедичної допомоги в цій ситуації.

Завдання 138. Двоє учнів в роздягальні школи розпилили газовий балончик, що викликало відчуття печії і почервоніння очей, носа, рота, шкіри, рясного слиновиділення і слъозотечі. З'явився кашель, хрипіння при диханні. Опишіть послідовність дій надання необхідної домедичної допомоги.

Завдання 139. Ваш старший брат покривав лаком підлогу в кімнаті, не користуючись захисною маскою. Наприкінці роботи відчув нездужання: головний біль, загальну слабкість, сухість в роті і носі, нудоту, була блювота; очі червоні. Що сталося з вашим братом? Якими будуть ваші дії з надання домедичної допомоги братові?

Завдання 140. Ваша старша сестра пообідала з друзями в кафе. Додому повернулася через 2 години; скаржиться на нудоту, біль в животі, загальну слабкість, невдовзі почалася блювота. Опишіть ваші дії у цьому випадку.

Завдання 141. Під час відпочинку в таборі четверо дітей зранку скаржилися на біль в животі, блювоту, пронос, загальну слабкість. Відомо, що вони ввечері з'їли банку м'ясних консервів. Які симптоми необхідно перевірити у дітей? Якими повинні бути ваші дії до приїзду швидкої медичної допомоги?

Завдання 142. Під час проведення лінійки на подвір'ї школи в спекотний день одній дівчинці стало погано і вона впала на землю, втративши свідомість. Як правильно надати допомогу постраждалій?

Завдання 143. Четверо дітей, що плавали в басейні, раптом відчували сильний запах хлору. Швидко у дітей з'явилися печіння в очах, горлі, на шкірі; кашель, підвищене слиновиділення і сльозотеча, утруднене дихання, гіркота в роті. Відомо, що напередодні ремонтували водяний насос басейну. Що сталося з дітьми? Опишіть послідовність дій надання домедичної допомоги в цій ситуації?

Завдання 144. В невеликій аудиторії, куди зібралося багато людей, проводився майстер-клас з аматорського відео. Показове заняття дуже зацікавило присутніх, тривало багато годин, запитанням не було кінця. Деякі глядачі почали відчувати духоту, стискання у грудях, серцебиття, головний біль, загальну слабкість, нудоту, шум у вухах. Одна жінка втратила свідомість і впала з крісла. Опишіть послідовність дій надання необхідної домедичної допомоги.

Завдання 145. Ви зварили грибний суп з назбираних в лісі грибів і пригостили бабусю. Самі їсти не мали часу, побігли по справах. Коли повернулися додому через 1,5 години, то побачили, що бабусю лежить в ліжку, скаржитья на різкий біль в животі; в неї була блювота, зіниці розширені. Якими будуть ваші подальші дії?

Завдання 146. Ви готували в кухні їжу для прийому гостей: пекли, варили, тушкували. Були включені чотири конфорки та духовка. Вікно в кухні залишилося закритим. Через кілька годин такої роботи ви відчували головний біль, запаморочення, біль у грудях, слабкість в ногах, порушення координації рухів, з'явилася блювота. Яка причина цих симптомів? Які дії домедичної допомоги необхідні в такій ситуації?

Завдання 147. Ваш тато намагався злити бензин з баку автомобіля, засмоктавав його до шлангу. Це йому вдалося, але через деякий час він відчув головний біль, загальну слабкість, нудоту, блювоту, біль в животі; з'явилися задишка, кашель з домішками крові, піднялась температура тіла до 37,5. Яким повинен бути алгоритм дій в цій ситуації?

Завдання 148. Ваша молодша сестричка бавилася з котиком і зробила йому боляче. Котик вкусив її за руку, повільно з рани пішла кров темного кольору. Якими повинні бути ваші дії в такій ситуації?

Завдання 149. Ви підогривали собі суп в мікрохвильовці. Забираючи гарячу тарілку, несподівано розлили її вміст на праву гомілку і стопу; відчули сильний біль. Шкіра почервоніла, невдовзі з'явилися пухирі. Визначте ступінь і площу опіку, надайте першу медичну допомогу.

Завдання 150. Влітку, зваривши картоплю, ви почали невдало зливати воду з каструлі. Краплі гарячої води потрапили на зовнішню поверхню кистей рук та живіт. Сумарна площа опіку – як три долоні. Який відсоток становить названа площа? Якими повинні бути ваші дії?

Завдання 151. Готуючи 9% оцет з оцтової есенції, ви з необережності упустили з рук пляшку з есенцією, яка вилася на вашу праву гомілку і стопу. Якими повинні бути ваші дії?

Завдання 152. Під час відкривання зубами пляшки з оцтовою есенцією вам з необережності есенція потрапила в рот. Якими повинні бути ваші дії?

Завдання 153. На заводі відбулася аварія з викидом хімічних речовин. Недалеко від місця аварії знайшли людину, яка

лежала на землі. В неї не було свідомості, дихання, пульсу. Якими повинні бути ваші дії в такій ситуації?

Завдання 154. На ваших очах у електрика, який замінював світильник на стовпі, несподівано обірвався карабін і електрик впав на землю на спину. Коли ви підійшли, він скаржився на сильний головний біль та біль в спині. Ногами рухати не міг. Якими повинні бути ваші дії до приїзду швидкої медичної допомоги? Які дії заборонені в цьому випадку?

Завдання 155. На ваших очах у електрика, який замінював світильник на стовпі, несподівано обірвався карабін; електрик впав на лівий бік і ударився в горбок на ґрунті. Скаржіться на біль в лівій частині живота. Що могло статися з ним? Якими повинні бути ваші дії в такій ситуації?

Завдання 156. На ваших очах у електрика, який замінював світильник на стовпі, несподівано обірвався карабін; електрик впав на лівий бік. Скаржіться на біль в лівій руці (біля променево-зап'ясного суглобу), в ділянці таза і лівого стегна. Яким повинен бути алгоритм дій в цій ситуації?

Завдання 157. В квартирі на першому поверсі господар напідпитку випустив сигарету, яку палив, на килим і заснув в кріслі. Килим поступово почав тліти. Через кілька годин сусіди відчули запах диму і зателефонували на 101. Коли пожежа була ліквідована, в квартирі на другому поверсі знайшли жінку, яка лежала на ліжку без свідомості і дихання, пульс ледве визначався на сонній артерії. Як ви пояснюєте стан жінки? Опишіть послідовність дій невідкладної медичної допомоги.

Завдання 158. Ви бачите, що ваш тато, який ремонтував в гаражі автомобіль, відкрив ворота, похитуючись вийшов і впав на підвір'ї біля гаражу. Він в свідомості, скаржіться на головний біль, нудоту, порушення рівноваги, слабкість, відчуття втоми,

біль в серці. Опишіть послідовність дій надання домедичної допомоги в цій ситуації.

Завдання 159. Ви з друзями сиділи на лавці у сквері. До вас, похитуючись, підійшла жінка середніх років. Вона була дуже бліда і попросила викликати швидку медичну допомогу, тому що їй дуже погано. Як їй необхідно допомогти до приїзду швидкої допомоги?

Завдання 160. Ви йшли додому звичною дорогою. Раптом побачили біля будинку під вікнами людину, що лежала на землі. Вікно на другому поверсі було відкрите. Опишіть, якою повинна бути послідовність дій з надання домедичної допомоги?

Завдання 161. Дівчинка 10-ти років взимку гуляла в лісі біля села і заблукала; загубила рукавички. Кілька годин вона блукала, поки вийшла на дорогу і побачила вас. Запитала дорогу до села. Мова в неї саккадована, рухи сповільнені; кисті рук набрякли, помітні поодинокі пухирі з жовтуватим вмістом. Як правильно надати допомогу постраждалій?

Завдання 162. Ви відпочивали з друзями біля озера, розповідали цікаві історії. Раптом почули крики і побачили, що тоне дитина років 8-9. Один з ваших друзів кинувся по допомогу і витягнув хлопчика з води на берег. У нього лице синюшне, дихання немає, пульс не визначається. Якими будуть ваші подальші дії?

Завдання 163. Хлопчик п'яти років влітку гуляв на подвір'ї, його старша сестра за ним наглядала і читала книжку. Вона не зауважила, як він знайшов на подвір'ї серп і почав з ним бавитися. Не впоравшись, він пошкодив собі ногу в нижній третині правого стегна; почалася кровотеча: яскраво-червона кров витікає струменем, пульсує. Опишіть послідовність дій невідкладної допомоги.

Завдання 164. Під час буревію були обірвані високовольтні дроти. 20-річний хлопець проходив вулицею. На ваших очах він, з необережності наступив на дріт і впав. Опишіть послідовність дій надання необхідної домедичної допомоги.

Завдання 165. Хизуючись перед дівчатами, хлопець пішов понад балкою по вузькій дошці, не втримався на ногах, впав додолу, вдарився спиною в повалене дерево. Виник сильний біль в спині та ділянці тазу, рухи в ногах неможливі. Якими повинні бути ваші дії до приїзду швидкої медичної допомоги? Які дії заборонені в цьому випадку?

Завдання 166. В селі збудували нову сучасну ферму, стару почали розбирати. До роботи приєдналися учні старших класів. Один з хлопців, розбираючи завал, поранив руку цвяхом. Що йому загрожує? Опишіть послідовність дій невідкладної медичної допомоги.

Завдання 167. Повертаючись велосипедами з передмістя, ви з друзями побачили біля узбіччя дороги чоловіка, якому деревом придавило ногу. В такому стані він перебуває вже біля 3-х годин. Якими будуть ваші дії з надання домедичної допомоги потерпілому?

Завдання 168. Проходячи з друзями біля будівлі ви з необережності зачепилися за фрагмент арматури і отримали ушкодження в ділянці передпліччя біля ліктя. З рани повільно витікає темно-червона кров. Опишіть, якою повинна бути послідовність дій з надання домедичної допомоги?

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Конституція України. Основний закон. - К., 1996.
2. Про адміністративні порушення: Закон України. - К., 1993.
3. Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення: Закон України // Відомості Верховної Ради України. - 1994. - № 27.
4. Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань: Закон України від 14 січня 1998 р. - К., 1998.
5. Про охорону здоров'я: Закон України. - К., 1992.
6. Про охорону праці: Закон України. - К., 1992.
7. Про пожежну безпеку: Закон України. - К., 1993.
8. Про працю: Закон України. - К., 1994.
9. Кодекс цивільного захисту України. – К., 2013.
10. Норми радіаційної безпеки України (НРБУ-97). К., 1999.
11. Про ідентифікацію та декларування безпеки об'єктів підвищеної небезпеки. Постанова Кабінету Міністрів України від 11.07.2002, № 956.
12. Типова навчальна програма нормативної дисципліни «Безпека життєдіяльності» для вищих навчальних закладів для всіх спеціальностей за освітньо-кваліфікаційними рівнями «молодший спеціаліст», «бакалавр». – К., 2011.
13. Навчальна програма II рівня підготовки з надання домедичної допомоги «Перший на місці події», затверджена наказом Міністерства охорони здоров'я України від 29.03.2017 р., №346 «Про удосконалення підготовки з надання домедичної допомоги осіб, які не мають медичної освіти».
14. Бегун В.В., Науменко І.М.. Безпека життєдіяльності. –К., 2004. -327с.
15. Безпека життєдіяльності (забезпечення соціальної, техногенної та природної безпеки: Навч. посібник/ В.В. Бегун, І.М. Науменко - К.: , 2004. – 328с.
16. Березуцький В.В., Васьковець Л.А., Вершиніна Н.П. та ін. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник / За ред.. проф. В.В. Березуцького. – Х.: Факт, 2005. – 348 с.
17. Булюк В.І. Безпека життєдіяльності. Збірник завдань з

- підготовки до всеукраїнської студентської олімпіади для студентів всіх спеціальностей. Одеса, ОНАХТ, 2014, – 88с.
18. Булюк В.І. Безпека життєдіяльності. Збірник завдань з підготовки до всеукраїнської студентської олімпіади для студентів всіх спеціальностей. Одеса, ОНАХТ, 2014, – 24 с.
  19. Гищак Т.В., Долинна О.Б. Основи медичних знань та медицини катастроф. –К., 2003. –140 с.
  20. Домарецький В.А., Златев Т.П. Екологія харчових продуктів. –Урожай, 1993. –192 с.
  21. Дорогунцов С., Ральчук О. Сталий розвиток – цивілізаційний діалог природи і культури // Вісник НАН України. – 2001. – №10. – С. 17.
  22. Дубицкий А.П.и др. Медицина катастроф. К.: Здоров'я, 1993.
  23. Духов В. Е. Экономическая разведка и безопасность бизнеса. – К.: ИМСО МО Украины, НВФ "Студцент", 1997. – 176 с.
  24. Желібо Є.П., Заверуха Н.М. Зацарний В В.. Безпека життєдіяльності. –К.: «Каравела», 2003. –328с.
  25. Жидецький В.Ц. Пожежна безпека. – К.: Основа, 2003. –151 с.
  26. Заплатинський В.М. Безпека життєдіяльності: Опорний конспект лекцій. – К.: Київ. держ. торг.- екон. ун-т, 1999. –200 с.
  27. Заплатинський В. М. Небезпека — базовий термін безпеки життєдіяльності. Безпека життя і діяльності людини — освіта, наука, практика. Матеріали другої науково-методичної конференції. К.: НАУ, 2003. — С. 110-112.
  28. Заплатинський В. М. Основи кримінологічної безпеки сучасного бізнесу: Навч. посіб. для вузів. – К.: Київ. держ. торг.-екон. ун-т, 2000. – 141 с.
  29. Запорожець О. І., Заплатинський В. М., Халмурадов Б.Д., Применко В. І., Михайлюк В. О., Коніцула Т.Я. Безпека життєдіяльності. Підручник. – Київ: НАУ. 2011. – 482 с.

30. Запорожець О.І. Міжнародні сучасні аспекти безпеки життєдіяльності людини. В зб. Безпека життя і діяльності людини — освіта, наука, практика: Матеріали другої науково-методичної конференції. — К.: НАУ, 2003. — С. 3-8.
31. Зубик В.Б. Экономическая безопасность предприятия. — Мн., 1998. — 391 с.
32. Іванова І.В., Заплатинський В.М., Гвоздій С.П., "Безпека життєдіяльності" навчально-контролюючі тести. — Київ: "Саміт-книга", 2005. — 148 с.
33. Кармазинов Ф. В., Русак О. Н., Гребенников С. Ф., Осевков В. Н. Безопасность жизнедеятельности: Словарь-справочник / Под общей редакцией С. Ф. Гребенникова. — СПб.: Издательство «Лань», 2001. — 304 с. (На російській мові).
34. Качинський А.Б. Екологічна безпека України: системний аналіз перспектив покращення. - К.: НІСД, 2001. - 312 с.
35. Класифікатор надзвичайних ситуацій в Україні. —К., 2010. — 178 с.
36. Козяр М.М., Бедрій Я.І., Станіславчук О.В. Основи охорони праці, безпека життєдіяльності та цивільного захисту населення: Навчальний посібник К.:Кондор, 2011, 458с.
37. Корзун В.Н.и др. Радиация. Защита населения. К.: Наукова думка, 1995. — 112 с.
38. Крушельницька Я. В. Фізіологія і психологія праці. Навч. посіб. — К.: КНБУ, 2000. — 232 с.
39. Лапін В.М. **Безпека життєдіяльності людини : навч. посіб.** / В. М. Лапін. — 8-ме вид., перероб. і доп. — К. : **Знання, 2013.** — 335 с.
40. Методика визначення ризиків та їх прийнятних рівнів для декларування об'єктів підвищеної небезпеки.-К.: Основа, 2003. —191 с.
41. Михайлюк В.О. Цивільний захист: Навч.посібник. Миколаїв: НУК, 2005. — ч.1. Соціальна, техногенна і природна безпека. — 136 с.
42. Михайлюк В.О., Халмурадов Б.Д. Цивільна безпека: Навчальний посібник. — К.: Центр учбової літератури, 2008, - 158 с.

43. Мохняк С.М., Дацько О.С., Козій О.І., Романів А.С., Петрук М.П., Скіра В.В., Васійчук В.О., Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. Львів. Видавництво НУ "Львівська політехніка", 2009.- 264 с.
44. М'ягченко О.П. Безпека життєдіяльності людини та суспільства. - Бердянськ: АРІУ при ЗДУ, 2002. - 492.
45. Осипенко С.І., Іванов А.В. "Організація функціонального навчання у сфері цивільного захисту". Навчальний посібник. - К., 2008. - 286с.
46. Пістун І.П. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник — Суми: Видавництво "Університетська книга", 2000. — 301 с.
47. Радиоактивные загрязнения их измерения. М.Т.Максимов, Г.О. Оджагов: -2-е изд., перераб. и доп. - М.: Энергоатомиздат, 1989 г. - 304 с.
48. Скобка Ю.С. Т.Б. Соколовська, Мазуренко Д.І. Тіщенко Л.М. Троянов М.М. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. -К.: Кондор. 2011.
49. Сливчак Г., Гудков І. До змісту радіоекологічної освіти //Біологія і хімія №1, 1999 р.
50. Смоляр В. І. Фізіологія та гігієна харчування. Підручник для студентів. - К.: "Здоров'я", 2000. - 335 с.
51. Смоляр В. І. Харчування в умовах радіонуклідного забруднення. - К.: Здоров'я: Укр. червоний хрест, 1991. - 32 с.
52. Соціальні ризики та соціальна безпека в умовах природних і техногенних надзвичайних ситуацій та катастроф. /За. ред. В.В. Дурдинця. - К.: Стилос, 2001. - 497с.
53. Трегобчук В. Концепція сталого розвитку для українців // Вісн. НАН України. - 2002. - №2. - С. 31-40.
54. Три года Чернобыля. Опыт работы ГО УССР по ликвидации последствий на Чернобыльской АЭС. - К., 1989.
55. Управление риском в социально-экономических системах: концепция и методы ее реализации. Ч. I // Пробл. безопасности при чрезв. ситуациях. - 1995. - № 11. - С. 3-35.
56. Хірургія. Под общей редакцией к.м.н. Бачинського Ю.С. - К.: Вища школа, 1983. - 280 с.

57. Цапко В. Г. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. – Київ: Знання-Прес, 2003. – 397 с.
58. Цитовская Л.В. Руководство к практическим занятиям по хирургии. - К.: Вища школа, 1988. - 352 с.
59. Черняков О.Г., Кочін І.В., Сидоренко П.І., Букін В.Є, Костенецький М.І. Медицина катастроф. Навч. посібник. К.: "Здоров'я". 2001, - 348 с.
60. Швидка медична допомога: Навч. посіб. / Л.П. Чепкий, О.Ф. Возіанов, О.Й. Грицюк та ін.; За ред. Б.Г. Ананасенка, Л.П. Чепкого. – К.: Вища шк., 1998. – 311 с.
61. Яким Р.С. Безпека життєдіяльності людини. Навчальний посібник. – Львів: Видавництво «Бескид Біт», 2005. – 304 с.
62. Яремко З.М. Безпека життєдіяльності. Навч. посіб. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2005. – 301 с.

Навчальне видання

Оксана СТАНІСЛАВЧУК

Галина ТЕЛЕГІНА

**КОНКУРСНІ ЗАВДАННЯ
ДЛЯ II ЕТАПУ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
СТУДЕНТСЬКОЇ ОЛІМПІАДИ З
ДИСЦИПЛІНИ
«БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ»
2017-2019 рр.**

Літературний редактор: **Галина Падик**

Технічний редактор, верстка: **Маріанна Климус**

Підписано до друку 09.11.2021. Ум. друк. арк. 29,3.
Формат 60x84/16. Гарнітура Times New Roman.
Друк на різнографі. Папір офсетний.

Друк ЛДУ БЖД
79007, Україна, м. Львів, вул. Клепарівська, 35
Тел./факс: (8-032) 233-32-40, 233-24-79
e-mail: mail@ubgd.lviv.ua, ndr@ubgd.lviv.ua